

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombina
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1982

1119820980,5

OSREDNJA KNJ.: CELJE

COBISS o

maj 1982

leto XVIII

št. 5

srečno

Delegati in gostje 9. kongresa ZKS v Ljubljani v aprilu t.l. iz zasavskih revirjev, so se po zadnji plenarni seji še enkrat zbrali pred Cankarjevim domom, predno so se razšli.

Dolgoročni program gospodarske stabilizacije

Zvezni družbeni svet za vprašanja družbene ureditve ter zvezni družbeni svet za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko — komisija za vprašanja gospodarske stabilizacije, sta 19. maja tega leta objavila »Iz-

hodišča dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije«.

Naloga komisije je bila, da pripravi celovit in dolgoročen program gospodarske stabilizacije, s katerim se že več mesecev ukvarjajo v posebni delovni

skupini in njenih podskupinah za posamezne dele tega programa. Izhodišča predstavljajo celoten program za nadaljnje delo.

Dolgoročni program gospodarske stabilizacije, ki ga intenzivno pripravljajo ob sodelova-

nju velikega števila znanstvenih, strokovnih in drugih javnih delavcev iz vse države, bo obravnaval oziroma zajemal naslednje: nujnost prilagajanja možnosti gospodarjenja glede krepitve materialnih temeljev OZD in gospodarjenja s sredstvi družbene reprodukcije s strani delavcev, politiko razvoja kot dejavnik gospodarske stabilizacije, tehnološko strategijo, energetske strategije, strategijo in razvojno politiko prometa, področje kmetijstva, stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, malo gospodarstvo, družbene dejavnosti, regionalno plat razvoja, zaposlenost in zaposlovanje, prilagajanje gospodarskega sistema zahtevam stabilizacije, protiinflacijski program, strategijo gospodarskih odnosov s tujino, dolgoročno socialno politiko, družbene predpostavitev dolgoročnega programa stabilizacije ter ukrepe gospodarske stabilizacije v pravnem sistemu.

Iz poglavja, ki govori o družbenogospodarskih in družbenopolitičnih odnosih lahko povzamemo nekaj naslednjih ugotovitev, ki se nanašajo na upravljanje z družbenimi sredstvi in sistem razširjene reprodukcije ter gospodarjenje nad dohodkom.

... »Analiza sedanjih odnosov kaže, da delavci v temeljnih organizacijah združenega dela še nimajo možnosti, da bi v celoti upravljali s sredstvi v družbeni lasti v skladu z ekonomsko in družbeno naravo teh sredstev in njihovo vlogo v procesu ustvarjanja vrednosti. Dejstvo, da so sredstva odtujena od delavcev v temeljnih organizacijah in da jih uporabljajo mimo njihovih neposrednih interesov in sklepov, je poglaviti vzrok neučinkovitega angažiranja družbenih sredstev in njihove nesmotrne uporabe...«

... »Sodobno gospodarstvo terja veliko koncentracijo na številnih področjih. Če smo v sistemu samoupravljanja načeloma zavrnili državno prisilo na tem področju, se lahko koncentracija uveljavlja le na ekonomski podlagi, na podlagi re-

alnih gospodarskih interesov gospodarskih subjektov za takšno koncentracijo. Z ustavo in zakonom o združenem delu smo predvideli samoupravno združevanje dela in sredstev kot temeljno obliko uveljavljanja samoupravne integracije družbenega dela in kroženja sredstev družbene reprodukcije, kot enega ključnih členov v sistemu financiranja razširjene reprodukcije, ki bo postala prevladujoča oblika in bo zagotavljala kroženje družbenih sredstev v združenem delu in družbeni reprodukciji, pa tudi pravice delavcev pri gospodarjenju s temi sredstvi. Čeprav smo načeloma vztrajali pri združevanju dela in sredstev na tej podlagi, ta proces ni dal velikih rezultatov. Namesto tega pa se je čedalje bolj uveljavljalo kroženje sredstev v obliki kreditnih odnosov, v teh odnosih pa so imele poglavitno vlogo banke, ki niso delovale kot finančne asociacije organizacij združenega dela, temveč kot podaljšana roka države...«

... »Delavci oziroma organizacije združenega dela še niso zagospodarile nad celotnim dohodkom, njegovim ustvarjanjem in delitvijo. Gre za popolno odločanje o dohodku, kakor ga predvideva ustava — neposredno v temeljni organizaciji združenega dela in prav tako v drugih oblikah združevanja dela in sredstev, v okviru interesne organiziranosti in prek odločanja v delegatskem sistemu. To je ključno vprašanje, kako premagati zastoj v samoupravljanju in odpreti perspektive, ki bi omogočile, da bi njegove prednosti prišle povsem do izraza...«

Potreba po izoblikovanju celovitega programa gospodarske stabilizacije se je porodila iz ocene, da so aktualni položaj in nakopičeni problemi v gospodarstvu ter družbena protislovja v tej zvezi takšne narave, da brez globljih sprememb v sedanjih družbenih odnosih, v strukturi gospodarstva, pri metodi in kakovosti gospodarjenja in v vsem, kar iz tega sledi na gospodarskem in družbenem

področju, ne moremo doseči trajnejših stabilizacijskih uspehov in zagotoviti nadaljnega pospešenega razvoja socialističnega samoupravljanja.

Poudarjamo, da je komisija zaenkrat objavila le izhodišča dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, ki tvorijo osnovo za nadaljnje kompletne akcije. (tl)

31. maja začetek svetovnega rudarskega kongresa

Dne 31. maja tega leta se pričanja v kongresnem centru Sava 11. svetovni rudarski kongres. Trajal bo do 3. junija tega leta, nato pa bo sledila v Zagrebu na zagrebškem velesejmu mednarodna razstava rudarskih strojev in naprav.

Zadnjega dne v maju se bo torej v Beogradu zbralo blizu 2000 strokovnjakov iz 54 držav in vseh petih kontinentov. To bo pomembna svetovna manifestacija rudarjev oziroma rudarskih kadrov, ki bo dala nove smeri razvoja rudarstvu v svetu.

Svetovni rudarski kongresi potekajo že tri desetletja v razmaku od treh do štirih let. Na njih razpravljajo o najzanimivejših strokovnih zadevah in se dogovarjajo o nadaljnjem tehničnem in tehnološkem razvoju v rudarstvu v okviru skupnih potreb in razvoja svetovnega gospodarstva. Tudi na tem kongresu v Beogradu bodo razpravljali o številnih aktualnih temah s področja raziskav in eksploatacije mineralnih surovin, zaščite človekovega okolja na rudarskih območjih, zaščite na delu in uporabi najučinkovitejših metod in opreme za te namene. Sklepi, ki jih bodo

sprejeli na tem kongresu, bodo zelo pomembni za nadaljnji razvoj rudarstva ter energetike nasploh.

Na kongresu bodo prebrali več kot 100 referatov. Večino od teh bodo obravnavali na plenarnih sejah, nekatere pa za okroglo mizo.

S strani našega kombinata se bo udeležilo kongresa 16 sodelavcev iz DO ZPT, Rudnikov

Senovo in Kanižarica in DO RGD.

Po končanem kongresu si bodo nekateri gostje ogledali jugoslovanske premogovnike v raznih republikah in pokrajinah. Skupina gostov — udeležencev kongresa, si bo ogledala v času od 6. do 10. junija tudi naše premogovnike v Zaslavju ter RLV v Titovem Velenu. Ogledali pa si bodo seve-

da tudi spremljajočo industrijo, ki v dobršni meri proizvaja za potrebe rudarstva, tako Strojna tovarna Trbovlje, Energoinvest — Varnost v Zagorju, obiskali bodo RUDIS itd.

Svetovnemu rudarskemu kongresu, ki bo tokrat prvič potekal na naših tleh, želimo uspešen začetek in najuspešnejši konec. (tl)

Izgubili smo 39 tovarišev

Ko smo se 12. maja tega leta odpravljali na delo, smo bili seznanjeni v prvih jutranjih poročilih o hudi rudarski nesreči v rudniku Zenica — jama Razpotočje. V prvem trenutku obseg te hude nesreče še ni bil znan, zato so bila prva poročila tudi dokaj nepopolna.

Huda žalost in prizadetost pa nas je zajela v teku dopoldanskih ur istega dne, ko so nas informacijska sredstva seznanila z izredno hudim krvnim davkom, ki ga je terjala eksplozija metana v jami omenjenega rudnika. V tej hudi rudarski nesreči, eni največjih pri nas, je izgubilo življenje ob 0,05 uri ob nastopu novega — 12. dne v maju, 39 rudarjev rudnika Zenica. Davki, ki jih terja rudarjevo delo, so izredno hudi in v primeru izgube življenj nenadomestljivi. Iz vse jugoslovanske družine rudarjev smo torej izgubili 39 življenj ali 39 delov vse naše velike rudarske skupnosti. Žal nam je, hudo nam je za slehernega, ki se nikoli več ne bo vrnil v jamo in nikoli več k svojim družinam.

Svojo prizadetost smo člani kolektiva našega kombinata takoj posredovali kolektivu rudnika Zenica s posebno sožalno brzojavko, ki je veljala tudi družinskim članom vseh ponesrečenih rudarjev. Hkrati smo takoj v jutranjih urah, čim smo izvedeli za nesrečo, ponudili pomoč z jamskimi reševalnimi ekipami. Te ponujene pomoči Zeničani niso potrebovali, ker so jim jo takoj neposredno ponudili rudarji iz drugih bosanskih premogovnikov.

Žalne seje se je skupaj s predstavnikom republiškega odbora energetike, Zveze sindikatov Slovenije, predstavnikom družbenopolitičnih organizacij naše republike, udeležil tudi naš sodelavec Janez Juršak iz Hrastnika. Naslednji dan pa so se udeležili pogreba ponesrečenih tovarišev v Zenici še naši sodelavci iz DO ZPT, DO RGD in Rudnika Senovo. Položili so lep žalni venec h krstam ponesrečenih tovarišev.

Rudnik Zenica obratuje že skoraj 100 let in je to najhujša nesreča v vsej njegovi zgodovini. Usodnega dne je bilo na delu v jami Razpotočje 47 rudarjev, medtem ko jih je bilo 50 na zboru delavcev in so ostali zunaj jame. Le osem rudarjev je preživelu eksplozijo metana in še ti so bili večinoma zelo poškodovani. Enega od teh zdravijo zaradi hudih poškodb tudi v Kliničnem centru v Ljubljani. Prvo pomoč pri reševanju v jami pa so nudili reševalci iz rudnikov Breza, Kreka in Kakanj. Reševalci so se srečevali z izredno težkimi pogoji, saj je vladala v času reševanja v jami huda vročina, pojavil se je močan vdor vode, huda pa je bila tudi koncentracija ogljikovega monoksida. Več kot 10 ur je trajal boj, da so iz globine 400 m izvlekli deseterico preživelih, od katerih pa sta dva, žal, podlegla poškodbam v času zdravljenja v bolnišnici.

Jugoslavija se je poklonila spominu ponesrečenih rudarjev s celodnevним žalovanjem v petek, 14. maja t.l. Ta dan so bile izobešene v vsej državi zastave na pol droga, odpovedane pa so bile vse prireditve zabavnega in podobnega značaja.

Hudo nas je pretreslo, nas vse. Pridružujemo se ob tej priliki z globokim sožaljem vsem jugoslovanskim rudarjem, posebno še njihovim neposrednim sodelavcem in pa družinam, ki so izgubile svoje očete in sinove v tej hudi nesreči. Za njimi je ostalo 36 nepreskrbljenih otrok. S pomočjo Rudnika Zenica in s pomočjo, ki jo bodo prispevali v sklad za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev tudi ostali kolektivi, bodo otroci prišli do svojega poklica in do zaposlitve, v nobenem primeru pa seveda s tem ne bo mogoče nadomestiti izgubljenih življenj. Slava in čast vsem devetintridesetim našim sotovarišem. Ohranili jih bomo v najboljšem in toplem spominu.

T. L.

Potek sanacije v jami Kotredež

Sanacijska dela v mesecu aprilu smo nadaljevali po že predhodno pripravljenem planogramu del, opravljali pa smo še dodatna, ki so se pojavljala ob izvajanju planiranih del.

Tako je bilo na podlagi zadnjih razgovorov z madžarskimi strokovnjaki v mesecu maju ugotovljeno, da so bila dosedanja dela v redu izvršena, vendar bi nadaljnja sanacijska dela in vrtanja izvajali domači strokovnjaki in GZ Ljubljana.

Pri črpanju vode izpod nivoja 6. obz. v odkopnih poljih pa je stanje sledeče:

V nadkopu N-73, kjer je bila vse do potopitve 7. obz. glavna črpalna postaja, se je zaradi slabšega pretoka vode v nadkop N-73 še nadalje zmanjšala količina vode, tako da izčrpamo dnevne količine pritoka v nadkop v 7 do 8 urah s črpalko BIBO 7. Večino vode sedaj črpamo v jašku J-73/2 na nivoju izpod 6. obzorja. V tem jašku so vgrajene črpalke s kapaciteto okrog 12 m³/min.

Dne 6. 5. 1982 je prišlo na območju jaška J-73/2 do povečanega pritoka zablatene vode in s tem dviga nivoja vode v jašku na 1,5 m pod nivo 6. obz. Medtem ko je voda pulzirala v jašku, je pričela teči iz levega boka prekopa k jašku približno en meter od tal. Na podlagi tega smo potem ugotovili, da je od jaška proti zahodu voda napravila kanal, po katerem doteka delno v jašek k črpalkam. K sanaciji tega kanala smo pristopili tako, da smo pričeli v prekopu poglobljati tla za lažji dostop k tej razpoki. Pojčali smo tesarbo z dodatnim podporjem v prekopu in južnem hodniku H-60, ker je pretila nevarnost, da se ta poruši. Med tem delom oz. poglobljanjem odprtine v prekopu smo ugotovili, da je v globini dva metra pod prekopom odprtina, ki jo je izlužila voda v prostor-

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA

OD 1. I. DO 15. V. 1982

DO	načrt	doseženo	+—	%	ob dela
TOZD	ton	ton	ton		prostih sobotah

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Proizvodnja premoga

Pr. Hrastnik	122.040	133.137,1	+11.097,1	109,1	8.295
Pr. Ojstro	86.960	86.843	— 117	99,9	7.215
Pr. Trbovlje	214.170	250.386,1	+36.216,1	116,9	18.007,4
Pr. Kotredež	92.650	101.346	+ 8.696	109,4	7.350
RŠC					
DO ZPT	515.820	571.712,2	+55.892,2	110,8	40.867,4
od tega					
— Ojstro 80	—	4.147	—	—	—
— Retje 80	—	8.005,1	—	—	635,4
— Blate	—	17.132,1	—	—	156
DO ZPT					

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	letni načrt	doseženo	%
Pr. Kotredež			
— kamnolom (m ³)	135.000	30.798	22,8

Storitve delavnic — 30. IV.

RESD Hrastnik (din)	138.230.000	53.477.600,55	38,7
RESD Trbovlje (din)	141.609.000	54.868.917,80	38,7
RESD Zagorje (din)	88.661.000	36.224.053,60	40,9
PJL (din)	70.512.000	25.725.240,85	36,5
Toplarna Hr. (Mwh)	24.600	11.101	45,1

DO SENOVO — 30. IV.

	načrt	doseženo	+—	%
	ton	ton	ton	
RP Senovo	40.500	42.818	+ 2.318	105,7

DO KANIŽARICA — 30. IV.

RP Kanižarica	41.400	34.600	— 6.800	83,6
---------------	--------	--------	---------	------

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

Proizvodnja električne energije (Mwh)

	načrt	doseženo	%
— PEE-PP	33.000	36.158	109,6
— PEE-N	210.000	149.493	71,2
— KE	8.480	— 221	—
DO TET	251.480	185.430	73,7

Ostalo — storitve — 30. IV.

	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din)		64.697.487,35	

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST — 30. IV.

RIG (din)	502.500.000	156.035.959,45	31,1
ESMD (din)	105.785.000	37.500.410,35	35,4
Avtoprevoz			
»Zasavje« (t/km)	9.000.000	3.176.926	35,3

GRAMAT

— opekarna (enot)	10.000.000	3.393.069	33,9
— Kamnolom (m ³)	50.000	13.302	26,6

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE — 30. IV.

SIMD (din)	101.692.000	29.543.293,85	29,1
EIMD (din)	45.406.000	15.210.951,35	33,5

Erika Kavčič

nini okrog 60 m³, ki pa jo sedaj po dogovoru komisije zasipamo s kamenjem in gramozom iz kamnoloma Borovnik.

Nadalje ročno čistimo vpadnika V-75, ker še niso izdobljene muljne črpalke, naročene v Nemčiji, jalovino pa nakladamo v vozičke. Polagamo tudi zračilni cevovod po prekopu P-60 — Sever do vpadnika, kjer naj bi vzpostavili še eno prijemališče v vpadniku V-77 za črpanje vode v njem in nadaljnjo sanacijo odkopavanja 3. etaže v polju 77/3.

Betoniramo tudi komore za vgraditev tretje črpalke OW — 300/A-6, dobavljene iz Madžarske. Prav tako potekajo dela še pri vzdrževanju južne proge, dvotira na dvorišču Vine jaška ter dela v vinskem rovu, kjer še ni bila obnovljena proga, ki jo je spodkopala voda, ki je zaradi premajhnega preseka jarka tekla po progi.

Dela, ki jih izvaja v jami Kotredež GZ iz Ljubljane, pa so naslednja: Vrtanje horizontalne vrtine KJ-5/82, ki je na dolžini okrog 140 m prodrla v dolomit, iz katerega priteka 700 litrov vode na minuto. V izdelavi je tudi komora za nadaljnje vrtanje poševne in vertikalne vrtine v dolomit v bližini vdornega mesta in za nadaljnje odcejevanje triadnega dolomita.

Piezometer stalno in konstantno pada, in sicer dnevno okrog 70 cm ter je v primerjavi z višino v jašku Vine nekje pod nivojem 4. obzorja. Črpalke v glavnem črpališču na 6. obz. kljub pomanjkanju materiala na tržišču za obnovo tekalnih koles stalno obnavljamo v elektrostrojni službi RESD Zagorje.

Anton Prebil

Problematika proizvodnje v rudniku Kanižarica

Proizvodni rezultati v primerjavi s planom:

Razdobje	Plan v t.	Proizvodnja v t.	Izvrš. plana v %
januar	10500	8000	76,2
februar	10500	9700	92,4
marec	10500	9300	88,6
april	9900	7600	76,6
skupno	11400	34600	83,5

Dosežena proizvodnja je nižja od planirane za 6.800 ton ali 16,5 %. Proizvodnja je dosežena v:

91 rednih delovnih dneh	32669 ton,
8 prostih sobotah in nedeljah	1931 ton,
povprečna dnevna proizvodnja je	349 ton.

Storilnost je bila v posameznih mesecih različna. Najvišja je bila v februarju, najnižja pa v januarju.

V primerjavi s planirano storilnostjo je dosežena samo na pripravah, na odkopih je za 1,4 % izpod plana, v jami 16,9 %, v rudniku pa 17,5. Tako odstopanje izpolnitve plana pri posameznih vrstah storilnosti pokaže, da so bila vsa režijska delovna mesta v jami in zunaj zasedena, celoten primanjkljaj delavcev se je pojavil pri nezadostni obložitvi odkopnih delovišč in priprav.

Vzroke za nedoseganje plana in proizvodnje premoga in storilnosti lahko strnemo v naslednje:

— Slabši pogoji rudarjenja, krajši odkopi, samo podkopno pridobivanje premoga. Odkopavamo sloje premoga, ki povzročajo dodatna dela in jih v normalnih pogojih ne bi odkopavali. Dodatna dela so: pretesarbe transportnih in zračnih prog ter večkratna prestavila transportne mehanizacije in odkopov.

Otežkočen je transport repromateriala do delovišč zaradi stisnjenih

prog in pomanjkanja transportnih vozičkov za višeco tirnico.

Z odkopom teh ostankov nerenabilnih slojev premoga bomo podaljšali izkop v kadunji, da ne bi prišlo do prekinitve proizvodnje, ker so v zaostanku investicijska dela in odpiranje južnega polja.

Z investicijskimi deli smo od samega začetka v zaostanku zaradi nepravočasno odobrenih denarnih sredstev in nabave črpalk.

Omenjena dela izvajamo v tektonsko zelo porušenem sistemu hribin, kar povzroča dodatna dela, večja denarna sredstva od predvidenih in dodatne varstvene ukrepe glede na možnosti pojava vode.

— Primanjkljaj delavcev in visoka fluktuacija. Skozi celotno obdobje je primanjkovalo 49 delavcev izključno rudarjev na odkopnih deloviščih in pripravah. Kadrovski sestav rudarjev je zelo slab. V tem obdobju je zapustilo našo delovno organizacijo 44 delavcev, na novo pa se je zaposlilo 45 delavcev. Odšli so večji del kvalificirani rudarji, del v pokoj, del v Bosno, kjer so se osebni dohodki povečali v večji meri kot pri nas.

— Nedosledna organizacija in kontrola dela ter nedovoljno prizadevanje nekaterih delavcev je vplivalo na nedoseganje planirane proizvodnje in storilnosti.

— Pomanjkanje stanovanj pa je glavni vzrok za primanjkljaj delavcev — rudarjev.

Mujo Maličbegovič

Štirimesečni proizvodni rezultati v DO TET

V letošnjem letu načrtujemo v DO TET proizvodnjo 615 GWh električne energije, in to:

	GWh
na bloku IV (P2)	545
na bloku 1-3 (P1)	50
na KPE	20
skupaj:	615

Za obdobje 1-4 1982 je značilno, da planirana proizvodnja ni bila

dosežena na bloku IV zaradi okvare na turboagregatu, ki je nastala 11. 3. 1982. Do takrat pa je blok solidno obratoval, saj je bil neprekinjeno v obratovanju 47 dni.

Proizvodni rezultati za obdobje 1-4 so sledeči:

na bloku IV (P2)	plan GWh	GWh realizacija	%
na bloku IV (P2)	33	36	109
na bloku 1-3 (P1)	210	142	67,6
na KPE	8	0	0
Skupaj:	251	178	70,9

Iz tabele je razviden izpad proizvodnje na bloku 4 za 68 GWh, saj je realizacija le 67,6 %. Na bloku 1-3 pa je bila proizvodnja prekoračena za 9 %, kar je posledica izredno slabe hidrologije v prvih štirih mesecih letošnjega leta.

Od razpoložljivih 2880 ur je blok 1-4 obratoval 1726 ur, blok 1-3 1779 ur KPE pa le 6 ur.

V tem obdobju pa je bil vseskozi v okvari plinski blok št. 2 (zaradi uničenega generatorja v požaru), blok 4 je bil v defektu 1026 ur, blok 1-3 pa 48 ur.

Za proizvedeno električno energijo smo na bloku 4 porabili 185 889 ton premoga (1,31 kg/kWh), na bloku 1-3 pa 83 872 ton premoga (2,31 kg/kWh). Zaloge premoga na deponiji je bila 96 400 ton. Zaradi velikega števila zagonov na bloku 4 zaradi preizkušanja in zaradi občasno slabih kvalitet premoga smo porabili tudi 1051 ton kurilnega olja na bloku 4 in 1-3.

Iz teh osnovnih proizvodnih podatkov se že vidi, da poslovni uspeh za to obdobje ni mogel biti pozitiven. Ker za obdobje 1-4 še ni podatkov, navajamo trimesečne podatke:

V obdobju 1-3 je prišlo v DO TET do izgube v višini 53.000.000,00 din.

Razlogi za to so:

Izpad celotnega prihodka v EGS, ki je bil realiziran v višini 83,35 %. Glavni razlog je v tem, da ni bila odobrena cena za leto 1982 v višini, kot jo je predlagal EGS. Odobreno je bilo 15 % povečanje, ki bo začelo veljati s 1. 5. 1982.

Izpad proizvodnje v DO TET kot posledica okvare na turboagregatu 125 MW bloka 4. Ocenjeno je, da je izpad prihodka zaradi neustrezne cene in okvare povzročil izgubo v višini 50.000.000,00 din ali 94 % skupne izgube.

Povišali so se stroški, in to predvsem v dveh elementih:

— amortizacija je višja zaradi novega zakona o amortizaciji, po katerem so se zvišale stopnje posameznih skupin osnovnih sredstev, ki pa jih elektroenergetska bilanca ni upoštevala v taki višini, kot bi bilo potrebno.

— obresti za tuje kredite zaradi znanih težav v zvezi z vrednostjo dinarja oz. tujih valut.

Ker smo morali z 11. 5. 1982 zaradi okvare na bloku 1-4 v predčasni remont, se bodo omenjene težave nadaljevale. Le pravočasen in strokovno opravljen remont bo lahko izboljšal poslovni rezultat v letu 1982.

Jamšek Leopold

Štirimesečni proizvodni rezultati v DO IMD

Na splošno lahko ugotovljamo, da poslovanje v prvih štirih mesecih DO Industrijske montažne delavnice (IMD) ne poteka tako, kot smo ga načrtovali. Povzročitelji motenj poslovanja v preteklem obdobju so še vedno prisotni, pridružile pa so se še nove nevšečnosti, ki se kažejo zlasti v nezasedenosti proizvodnih kapacitet in s tem v zvezi alokaciji resursov.

Posledice delitve premoženja ob ustanavljanju DO IMD na področju obratnih sredstev se občutijo še danes. Za nemoteno poslovanje ni bilo zagotovljenih trajnih obratnih sredstev v vseh oblikah, ki so nujno potrebne za nemoten poslovni proces, zato so TOZD v neprestanih težavah pri plačilu repromateriala. To problematiko rešujemo tako, da najemamo kratkoročne namenske kredite, katerih cena je zelo

visoka, kar se kot posledica močno odraža pri zmanjšanju čistega dohodka oziroma likvidnosti.

Beležimo manjšo rast dohodka od planiranega zaradi povečane stopnje amortizacije, manjše akumulativnosti proizvodnje in storitev, zaradi nerešene problematike cen in nepopolne zasedenosti kapacitet v prvih štirih mesecih. Kljub navedenim težavam smo uspeli ustvariti toliko čistega dohodka, da smo nemoteno izplačevali osebne dohodke in v glavnem v obeh TOZD in DS SS pokrili vse sklade v mejah družbenega dogovora.

Zaradi nesorazmerja med dohodom in izplačanimi osebnimi dohodki je TOZD Strojne industrijske montažne delavnice (SIMD) kršitelj družbenega dogovora, ki določa to razmerje v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. V TOZD SIMD je poslovanje v prvih štirih mesecih preteklega leta bolj ugodno potekalo kot v enakem obdobju letos.

Podobno kot v preteklem letu ugotovljamo, da obe TOZD opravljata storitve v glavnem za DO Zasavski premogovniki Trbovlje, v manjšem obsegu pa za poslovne partnerje izven SOZD REK EK. Večji del ustvarjenega dohodka bazira na kupoprodajnih odnosih, ki ne kažejo trajnejših povezav in nepretrganega opravljanja storitev, kar otežkoča planiranje zasedenosti kapacitet.

Veliko lažje bi poslovali in dosegali večje učinke, če bi skupno reševali probleme na osnovi skupnih interesov, smotrov in temeljnih ciljev na področju elektro-strojne dejavnosti v SOZD REK z dogovarjanjem in sporazumevanjem. V bodoče naj bi čim več storitev opravljali na osnovi svobodne menjave dela, ki zahteva trajnejše poslovno sodelovanje, medsebojno odgovornost in samoupravno povezovanje. V okviru SOZD REK EK bi za obračun storitev na kupoprodajnih odnosih morali čimprej izdelati sporazum o formiranju in sprejemanju cen, ne pa da cene določa oziroma sprejema Republiški komite za cene, ki z zavlačevanjem onemogoča realen obračun stroškov. Danes obračunavamo storitve na kupoprodajnih odnosih v okviru REK po cenah,

sprejetih in odobrenih marca meseca preteklega leta.

Ceprav, ne po naši želji, so izgledi, da se bomo morali bolje povezovati s poslovnimi partnerji izven SOZD, da zagotovimo zasedenost kapacitet in da bomo ustvarili planirani dohodek za 1982. leto.

Mihael ERŽEN

Gospodarjenje v prvih treh mesecih v REK EK

Analiza je sestavljena na osnovi doseženih rezultatov poslovanja po trimesečnem periodičnem obračunu in primerjavi s sprejetimi gospodarsko-finančnimi plani. Obravnava pozitivna in negativna gibanja v primerjavi s plani, ki zasledujejo stabilizacijske celje.

Z analizo podajamo grobo oceno poslovnega obnašanja v obdobju 1 do 3 1982, opazovano na ravni delovnih organizacij v SOZD.

A) Premogovništvo — DO ZPT

I. Proizvodnja — celotni prihodek

1. Fizični obseg proizvodnje premoga
 - plan 355.450 ton
 - doseženo 395.785 ton ali 111 %
 - od tega
 - za energetiko 291.100 ton ali 74 %
 - za komercialni premog 106.685 ton ali 26 %

Cilji, ki smo jih sprejeli na področju proizvodnje premoga (količinski), so bili doseženi oz. preseženi za 11 %.

2) Kvaliteta premoga

- za energetske potrošnje: plan 9.5845 GJ/t
- doseženo 9.0371 GJ/t ali 94 %
- za komercialni premog: plan 15.1020 GJ/t
- doseženo 14.9477 GJ/t ali 99 %

Vidimo, da smo planirano kvaliteto dosegli na komercialnem področju, medtem ko na energetskem zaostaja za njo za 6 %.

3. Celotni prihodek proizvodnje premoga:

Na področju pridobivanja prihodka pri prodaji premoga ugotavljamo neskladnost v primerjavi z osnovnimi načeli za oblikovanje cen premoga. Zaradi zamud pri uveljavljanju dogovorjenih cen je prišlo do izpadov prihodka, kar se je dokončno odrazilo v izgubi po periodičnem obračunu 1 do 3 1982. Na energetskem področju potrošnje premoga je planirana cena, ki znaša 171,26 din/GJ, dosežena le v višini 142,70 din/GJ oziroma z 83 %. Skupni izpad na tem področju znaša 75.133.000 din. Na področju komercialnega premoga je planirana cena 171,26 din/GJ dosežena le v višini 124,29 din/GJ ali z 72 %. Izpad znaša 73.498.500 din. Skupni izpad na obeh področjih je torej 148.631.500 din oziroma 23 % prihodka za premog, planiranega po dinamiki plana za obdobje 1 do 3 1982.

II. Stroški

1) Direktni materialni stroški, oziroma kot jih v planu prikazujemo kot osnovni izdelavni material, ki so soodvisni s količino proizvodnje, so doseženi v primerjavi s planom proizvodnje.

(000 din):

- plan (letni) 473.374,
- doseženo 94.483 ali 20 %.

V programih varčevanja smo se obvezali, da bodo direktni materialni stroški v mejah plana, pri upoštevanju nivoja dosežene proizvodnje. Dejansko so ti stroški manjši od planiranih celo pri 11 % višji proizvodnji, kar kaže zelo ugodno sliko na tem področju.

2) Ostali materialni stroški, za katere smatramo, da so fiksne značaja in niso direktno soodvisni od količine proizvodnje, vidimo določene prekoračitve, predvsem pri postavki proizvodnih storitev.

Splošno gledano, materialni stroški zasledujejo planske cilje.

III. Finančni rezultat

Po periodičnem obračunu izkazuje DO ZPT izgubo v višini din 58.894.559 oziroma sledeče:

- PH 13.439.625 din,
- PO 15.060.770 din,
- PT 10.498.312 din,
- PKO 3.732.756 din,
- Sep. Trb. 16.123.096 din.

Ta izguba je nastala izključno na področju proizvodnje premoga kot posledica neurejenih pogojev in administrativnih ukrepov pri pridobivanju prihodka. Primerjava med izpadom prihodka (148.631.500 din) in prikazano izgubo pomeni, da bi ob normalnih pogojih za oblikovanje cen in prihodka DO ZPT obdobje 1 do 3 1982 zaključile uspešno in celo oblikovalo v sklade po planu za to obdobje.

B) Premogovništvo — DO Senovo I. Proizvodnja — celotni prihodek

1. Fizični obseg proizvodnje premoga:

- plan (oper) 30.600 ton,
- doseženo 32.193 ton ali 105 %, od tega:
- za energetiko
- plan (letni) 72.090 ton,
- doseženo 13.434 ton ali 19 %,
- za komercialno
- plan 48.060 ton,
- doseženo 18.759 ton ali 39 %.

Cilji, doseženi v tem obdobju, kažejo, da je nadplanska proizvodnja dosežena na področju komercialnega premoga, medtem ko na energetskem področju zaostaja.

2. Kvaliteta premoga:

- za energetske potrošnje,
- plan 13.700 GJ/t,
- doseženo 14.630 GJ/t ali 107 %,
- za komercialno potrošnjo,
- plan 18.973 GJ/t,
- doseženo 17.500 GJ/t ali 92 %.

Kvaliteta premoga kaže ravno obratno sliko kot količinska proizvodnja.

3. Celotni prihodek, njegova delitev ter finančni uspeh, kot smo že omenili pri DO ZPT tudi v Senovem ne dosegajo planirane cene. Na komercialnem področju je doseženo z 124.55 din/GJ ali s 73 %, posledica je 15.331.200 din izpada; na področju energetike je dosežena cena 142.75 din/GJ ali 83 %, kar pomeni 5.602.200 din izpada prihodka. Skupni izpad znaša 20.933.400 din oziroma 25 % prihodka, planiranega za to obdobje. DO Senovo sicer nima izgube, ustvarila ni samo zadostnih skladov (poslovne motnje), izpadli prihodek pa kaže, kakšen bi bil uspeh v drugačnem slučaju (dosežene cene).

C) Premogovništvo — DO Kanižarica

I. Proizvodnja — celotni prihodek
1. Fizični obseg proizvodnje premoga:

- plan (letni) 120.000 ton,
- doseženo 27.000 ton ali 22 %, od tega:
- za energetiko
- plan 45.000,
- doseženo 8.023 ali 18 %,
- za komercialno področje,
- plan 75.000,
- doseženo 18.977 ali 25 %.

Vidimo, da so na komercialnem področju dosegli plan po operativi, medtem ko beležijo manjšo proizvodnjo na energetskega področju.

2. Kvaliteta premoga:

- za energetskega potrošnje
- plan 11,780 GJ/t,
- doseženo 11,230 GJ/t ali 95 %,
- za komercialno področje:
- plan 15,080 GJ/t,
- doseženo 14,830 GJ/t ali 98 %.

Kvaliteta premoga je malenkostno pod planirano..

3. Celotni prihodek ter finančni izid

Kot DO ZPT in Senovo tudi DO Kanižarica ne dosega planiranih cen premoga. Na komercialnem področju dosega 118,76 din/GJ ali 69 % od planirane cene. Rezultat je 14.772.700 din izpada prihodka. Na energetskega področju dosega 150,71 din/GJ ali 88 % planirane cene, kar ji ob veliko manjši proizvodnji od planirane zneske 1.850.300 din izpada. Skupno beleži DO 16.623.000 din izpada prihodka zaradi manjših cen. Do Kanižarica je poslovno obdobje zaključila z izgubo v višini 246.665 din. Z upoštevanjem izpada prihodka bi obdobje zaključila pozitivno, čeprav moramo priznati, da ima višje stroške (materialne) od planiranih, kar ji bistveno zmanjšuje doseženi dohodek.

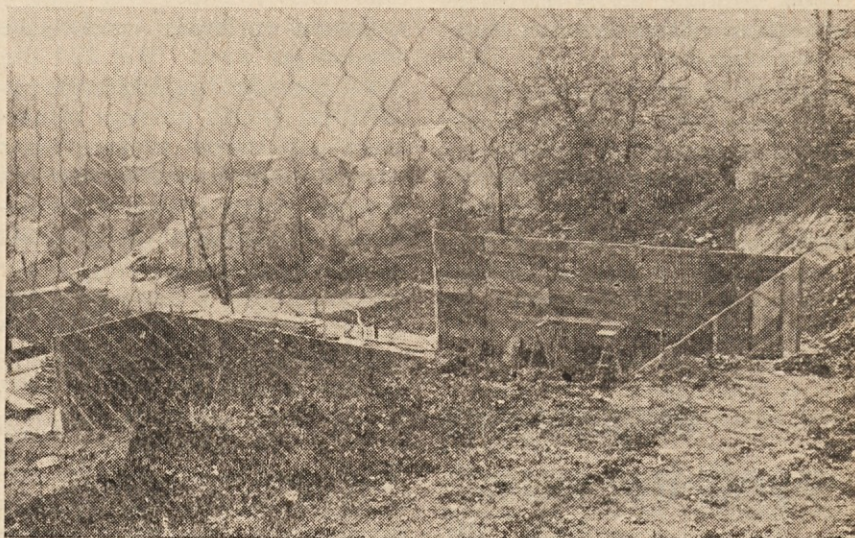
D) Proizvodnja električne energije — DO TET

I. Proizvodnja — celotni prihodek

1. Fizični obseg proizvodnje električne energije:

- plan 615.000 MWh,
- doseženo 163.207 MWh ali 27 %.

Iz že znanih vzrokov proizvodnja električne energije DO TET ne dosega planiranega celotnega prihodka za prvo trimesečno obdobje. Porabljena sredstva so po dinamiki

Že nekaj tednov so v teku zemeljska in druga pripravljalna dela za zgraditev novega dijaškega doma za učence v gospodarstvu v neposredni bližini športnega stadiona v Hrastniku.

Foto: D. Bregant

letnega plana nižja od planiranih. Zaradi visoke angažiranosti le-teh v strukturi CP je doseženi dohodek minimalen in ne pokriva niti vseh njegovih obveznosti in obveznosti iz čistega dohodka. DO je obdobje zaključila z izgubo v višini 53.818.438 din oziroma sledeče:

- TOZD PEE 49.017.526 din,
- TOZD VN 4.800.912 din.

E) Rudarsko gradbena dejavnost — DO RGD

I. Proizvodnja — celotni prihodek

1. Fizični obseg proizvodnje:

- Avtoprevoz je dosegel letni načrt prevoznih storitev izraženo v ton/km v višini 2.098.633 oziroma 23 % letnega plana.

— Gramat:

- Opekarna je dosegla letni načrt proizvodnje opeke s 2.206.188 kos oziroma 22 %,

- kamnolom 8.641 m³ gramoza oziroma 17 % letnega plana,

- RIG je dosegel letni planirani načrt prihodka z 19 %,

- ESMD je dosegel letni planirani načrt prihodka z 27 %,

Pri oceni doseganja planskih nalog vidimo, da je samo TOZD ESMD dosegel oziroma celo presegel svojo plansko zadolžitev.

2. Letni prihodek:

DO RGD je kot celota dosegla letni planirani prihodek z 21 % oziroma za 4 % pod dinamiko plana za obdobje 1 do 3.

3. Finančni rezultat:

DO RGD kot celota izkazuje po periodičnem obračunu 18.989.070 din izgube, in to sledeče:

- TOZD RIG 17.276.706 din,
- TOZD GRAMAT

1.712.364 din.

Prvič po daljšem obdobju so se pojavile težave v TOZD RIG, spremlja pa jih že izguba v TOZD Gramat. Gledano kot celota: DO ob 21 % prihodku in porabljenih sredstvih na višini dinamike letnega plana (26 %) dosega dohodek z indeksom 18. Obveznosti so v mejah plana, čisti dohodek pa je premajhen, da bi pokrival vse zastavljene cilje iz ČD. Tako je normalno visoka samo izplačana masa, namenjena za BOD. Ocena po obdobju 1 do 3 pa že kaže na izboljšanje poslovanja (finančnega) v DO.

F) Elektro strojna dejavnost — DO IMD

I. Proizvodnja — celotni prihodek

1. Fizični obseg proizvodnje:

Fizični obseg proizvodnje ocenjujemo skozi vrednostni obseg proizvodnje in storitev v primerjavi s planom.

- Strojna dejavnost je dosegla letni načrt prihodka v višini 21 %,
- elektro dejavnost je dosegla letni načrt prihodka v višini 23 %.

Strojna in elektro dejavnost svojega plana prihodka nista dosegli, ostali elementi pa kažejo na ugoden finančni izid.

2. Celotni prihodek in finančni rezultat:

Celotni prihodek, kot merilo skupnega obsega vrednosti realizirane prodaje proizvodnje, je dosežen z indeksom 22 v primerjavi z letnim planom. Bistveni prihodek pri materialnih stroških pa dviguje doseženi dohodek na dinamiko letnega plana. Obveznosti so malenkostno pod planiranimi, doseženi čisti dohodek pa normalno pokriva vse elemente njegove delitve in kaže na uspešno gospodarjenje delovne organizacije v tem obdobju.

G) Zaključki iz analize gospodarjenja v obdobju 1 do 3 1982

I. Proizvodnja — celotni prihodek:

Na področju proizvodnje premoaga in električne energije so bile planske naloge dosežene, oziroma beležimo celo presežke nad planom. Izpadi prihodka se nanašajo skoraj izključno na nedosežene cene, postavljene z letnimi plani.

II. Finančni rezultati

Skupno beležimo 131.948.532 din izgube v SOZD REK Edvarda Kardelja Trbovlje, ki je skoraj izključno posledica nedoseženega celotnega prihodka, katji materialni stroški so bili v mejah planiranih (25 %) od letnega plana, prav tako pa obveznosti iz dohodka (24 %). Doseženi čisti dohodek (16 %) normalno ne zagotavlja delitve, kot je bila predvidena za letnim gospodarsko-finančnim načrtom.

Miloš Dolinar, ml.

Pokrivanje izgube in manjkajočih skladov v REK EK za leto 1981

Do izplačila osebnih dohodkov v aprilu je bila izguba v TOZD P. Kotredež že začasno pokrita. O dokončni odobritvi sredstev bodo lahko sklepali kreditorji šele po oddaji s strani delavskega sveta potrjenega sanacijskega programa. Začasno je bila izguba pokrita takole:

	din
— avans na sanac. kredit sklada skupnih rezerv gospodarstva Slovenije	45.400.000,00
— avans na sanacijski kredit Temeljne banke Zasavje,	4.813.287,70
— avans na sanac. kredit rezervnega sklada občine Zagorje (združena sredstva rezerv občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje)	3.600.000,00
Skupaj	53.813.287,70

Tako ni bil TOZD Premogovnik Kotredež že pri izplačilu osebnih dohodkov v aprilu podvržen zakonu o izplačilu osebnih dohodkov v TOZD z izgubo.

Poudariti je treba, da je sklad skupnih rezerv Slovenije na našo posebno prošnjo odstopil od pogojev, da se del izgube krije tudi s povračilom prispevkov iz dohodka za delo družbenopolitičnih skupnosti. Izpad sklada skupne porabe so obravnavali v mesecu marcu odbor za ekonomiko in finance EGS, kolegij direktorjev EGS in delavski svet EGS.

Delavski svet EGS je v sklepu št. 298 točka 4 priporočil, naj pridobi sredstva za oblikovanje skladov skupne porabe Interesna skupnost elektrogospodarstva iz vira sredstev ISE.

Dne 23. marca 1982 je predsednik izvršilnega odbora ISE sklical sestanek s predstavniki REK EK in EGS, na katerem so ugotovili, da bi bilo pogojno možno iz virov ISE zagotoviti samo 10.922.412,67 din. Za dotiranje skladov skupne porabe pa je bil sprožen ponoven postopek. Po tem postopku so strokovne službe EGS najprej izdelale analizo formiranih skladov v EGS, nato pa je »Komisija za spremljanje izvajanja dogovora ISE o delitvi dohodka in čistega dohodka« dala predlog za prerazporeditev skladov skupne porabe. Predlog je bil sledeč:

— Vsa dejansko oblikovana sredstva sklada skupne porabe

(splošni del in stanovanjski del) se združijo v višini 568.907.000,— din. K tem združenim sredstvom se prištejejo sredstva iz nizke napedosti iz leta 1980, ki so bila po stanju 31. 2. 1981 razporejena v poslovni sklad ISE in znaša saldo 10.922.000,— din.

— Tako združena sredstva SSP in dotacija ISE v višini din 579.829.000,— se najprej delijo na pokrivanje dogovorjeno oblikovanih SSP — stanovanjski del v višini 298.778.000,— din.

Razlika pa se razdeli po osnovi na zaposlenega za SSP — splošni del v višini 281.051.000,— din, kar predstavlja v poprečju 16.794 din na zaposlenega. Izplačila za namene skupne porabe in za stanovanjski del znotraj udeleženca pa ne smejo presegati določil dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982 oz. ustreznega samoupravnega sporazuma.

— V združevanje in delitev so zajete sledeče delovne organizacije: DEM, SEL, SENG, TEB, TEŠ, TET, TOL, Celje, Gorenjska, Primorska, Ljubljana, Maribor, EGS, IB, ZPT, RPS, RPK, RLV, RPL.

— Do seje odbora za ekonomiko in finance EGS pripravijo kvantifikacijo predloga skupne službe EGS ob sodelovanju REK EK in Rudnika Laško. Izračun naj bo izdelan variantno: ali da ima prednost pri zagotavljanju sredstev skladno dogovoru SSP — stanovanjski del, ali da ima prednost pri zagotavljanju sredstev SSP — splošni del. Pri tem je treba upoštevati strukturo zaposlenih po DO z vidika vira za zagotavljanje sredstev za regres delavcem za prehrano med delom.

— V cilju enakomerne razporeditve sredstev udeležencem v skupnem prihodku bi bilo potrebno zagotoviti tudi časovno usklajenost določenih izplačil iz sklada skupne porabe (regres za LD, jubilejne nagrade itd.).

Zadevo je obravnaval finančni odbor in kolegij direktorjev EGS in so jo končno po temeljitih razpravah predlagali delavskemu svetu EGS, ki je predlog tudi osvojil. Po tem predlogu se izvrši združevanje splošnega dela sklada skupne

porabe, tako da bi se pri DO ZPT združilo za dotiranje 19.546.000,00 din ter iz vira ISE 10.922.000,00 din ali skupno 30.468.000,00 din. Pri DO TET 1.077.000,00 din ter pri rudniku Laško 2.130.000,00 din.

Ta sredstva naj bi se združila do konca aprila tega leta. Dejansko je bilo izvršenih nakazil do 8. maja letos cca. 11.000.000,00 din, ostala nakazila delovne organizacije še pričakujejo.

Izvršni odbor ISE je obravnaval vlogo REK EK na 35. seji, dne 19. aprila 1982. Le-ta naj bi namreč priporočil skupščini ISE odobritev dotiranja sklada skupne porabe v višini 10.922.000,00 din iz vira »nizke napetosti«. Na seji izvršnega odbora je predstavnica SDK, centrala Ljubljana, opozorila izvršni odbor, da SDK v letu 1982 ne bo dovolila nenamenske porabe sredstev »nizke napetosti«, ker je bila v preteklih letih, ko je to dovolila, grajana. Poleg tega je SDK ob analizi planiranih in doseženih sredstev za skupno porabo ugotovila, da je elektrogospodarstvo planiralo na zaposlenega toliko sredstev, da bi ob upoštevanju možnosti v letošnjem letu — preseglo povprečje gospodarstva kar za 31 %.

Če pa bi elektrogospodarstvo združilo oblikovana sredstva sklada skupne porabe, bi bila le-ta še vedno za 6 % večja od povprečja v gospodarstvu. SDK zato zastopa stališče, da v letošnjem letu ni razloga za usmerjanje sredstev »nizke napetosti« v splošno porabo.

Izvršni odbor ISE je zavzel stališče, da kljub temu predloži skupščini ISE združevanje sredstev pod pogojem pozitivnega dogovora pri SDK. Če pa dogovor ne bo pozitiven, naj bi sredstva dodatno združevali v okviru EGS.

Glede na to, da po vseh teh aktivnostih še vedno ni bil rešen problem izpada stanovanjskega dela SSP, smo dali na SOZD EGS in na ISE vlogi za ponovno in kompleksno rešitev skladov skupne porabe, to je splošni in stanovanjski del. Izpad stanovanjskega dela SSP pomeni v Zasavju, da bi stanovanjska gradnja zašla v izredno hude težave, saj je udeležba REK EK v tem financiranju s 30 %, v posa-

mezni občini pa celo do 50 %. Ker je glavni del teh sredstev namenjen pridobivanju stanovanj za rudarje, nadalje pomeni ta izpad sredstev ogrožanje proizvodnih planov oziroma njihove realizacije v naslednjih letih.

Izpad oz. potreba po dotaciji stanovanjskih skladov je pri DO sledeča:

	din
DO TET	9.470.010,00
DO ZPT	35.360.135,10
DO RPL	2.198.315,55

V obeh vlogah smo dali sledeč konkreten predlog:

— Namesto dotiranja skladov odobri ISE povečan delež energetskih sredstev po »Programu izgradnje stanovanj«, in to v višini 21.131.916,00 din, kolikor je lastni delež v letu 1982.

— Razliko med nepokritim delom v višini 47.028.560,65 din in povečanim deležem ISE v finančni konstrukciji »Programa izgradnje stanovanj« v višini 21.131.916,00 din, to je 25.896.644,65 din, pa dotira EGS z združevanjem skladov skupne porabe.

— Med prizadetimi DO oziroma njihovimi TOZD se sredstva pravično razdelijo z ozirom na namembnost in vir.

— Smiselno temu predlogu se dopolni predlog »Komisije za spremljanje izvajanja dogovora ISE po 8. členu«, tako da se za pri-manklaj stanovanjskega dela združuje samo 25.896.644,65 din. splošni del pa se pri prizadetih DO združi do višine po družbenem dogovoru dovoljenega izplačila.

Istočasno so bili o tem informirani tudi Republiški odbor sindikata energetike Slovenije, Komite za energetiko in stanovanjske skupnosti revirskih občin ter drugi. Kot zaključno misel v zvezi s problemi pokrivanja izgube in dotiranja skladov pa še tole. Ti problemi že nekaj let nastajajo kot posledica treh bistvenih elementov poslovanja, t.j. nizke proizvodnje, visokih stroškov in prenizke dosežene cene proizvodov.

Naše delo moramo osredotočiti predvsem na doseganje čim večje proizvodnje ter na zmanjševanje stroškov. Prepričan sem, da bo imela tudi družba posluh za uredi-

tev vprašanja cen, če se bo na teh dveh področjih nadaljevala tako zavzeta borba kot sedaj.

Janko Koritink

Delo rudarjev iz TOZD Premogovnik Kotredež v jami Trbovlje

Znano je, da smo v novembru 1981 od TOZD RŠC prevzeli delovišče v Zg. VII. polju na višini 292 metrov v jami Premogovnika Trbovlje.

Glede na stanje odkopa smo predvidevali dnevno proizvodnjo od 250 do 300 ton. Vendar smo imeli slabše rezultate, predvsem zaradi majhne nadkopne višine.

Kasneje se je stanje odkopa izboljšalo, tako da smo širino čela od 20 metrov počasi večali. Po obrnitvi čela iz prvotne smeri v smer transportnega hodnika smo široko čelo razširili na 40 metrov.

Pri povprečni nadkopni višini desetih metrov smo dosegali zelo dobre rezultate, kar je tudi pogojevalo preseganje mesečnih planov. Višina proizvodnje po mesecih in povprečno na dan je naslednja:

november 1981	4436 ton (185 t)
december 1981	5661 ton (230 t)
januar 1982	8474 ton (368 t)
februar 1982	9304 ton (388 t)
marec 1982	9933 ton (368 t)
april 1982	10946 ton (476 t)

Povprečna dnevna obložitve čela je bila v začetku dvajset, kasneje pa 28 delavcev.

Celotno število zaposlenih na naših deloviščih se je povečalo od trideset delavcev na dan na ca 70 delavcev na dan.

Pri odkopavanju na višini 292 m smo imeli precej težav pri prehodu čez prečnico in zaradi sekanja kamnitega vložka. Obenem smo se morali v levem krilu čela počasi dvigovati zaradi zapiranja dolomitne podlage.

Zaradi boljšega zračenja izdeluje-mo od prečnice zračilni kanal, te-

sarjen v lesu. Odkopavanje na tej etaži gre počasi h koncu, širina čela se je zmanjšala na okoli dvajset metrov, kar vpliva tudi na proizvodne rezultate. Predvidevamo, da bomo končali z odkopavanjem na tej etaži sredi junija.

Istočasno z odkopavanjem na višini 292 metrov smo pripravljali novo odkopno etažo na višini 368 metrov prav tako v Zg. VII. polju.

Odkopna fronta bo dolga okoli 70 metrov, povprečna širina pa dvajset metrov. Nadkopna višina se bo spreminjala glede na lego dolomitne podlage in lege starih del. Pričetek odkopavanja na tej etaži bo že v mesecu juniju.

Zaradi možne potrebe po nadaljnjem odkopavanju v jami Trbovlje smo začeli s pripravo za odpiranje delovišča na višini 398 m v Zg. VII. polju.

Iz višine 330 m smo montirali visečo žičnico in napeljali cevovod za komprimiran zrak. Vsa dela v jalovini bo na tej višini izvajal TOZD RIG, ki je že pričel z delom. Kot prvi objekt bo zgrajen zračilno-transportni vpadnik na površino.

Anton Koban

Problematika obratovanja v DO TET

Blok 4 (125 MW) je od 11. 5. 1982 dalje v remontu.

Do te odločitve je prišlo po zadnjem zagonu dne 10. 5. 1982, ko je bilo na osnovi slabega dinamičnega stanja ugotovljeno, da s turboagregatom v takem stanju ni možno več obratovati.

Strokovnjaki iz Jugoturbine, Poljske, Elektroinštituta Milan Vidmar in DO TET so si zelo prizadevali turboagregat usposobiti vsaj do začetka rednega letnega remonta, ki je planiran od 3. julija do 15. avgusta.

Za tako kritično dinamično stanje turboagregata strokovnjaki niso našli pravega vzroka, zato je tudi čas remonta ocenjen na *minimalno 45 dni*, to je od 11. maja do 25. junija 1982. Če pa bodo v času remonta ugotovili poškodbe, ki bodo terjale večje posege v turboagregat, se bo remont ustrezno podaljšal. Pri remontu bodo kot do sedaj sodelovali vsi najboljši strokovnjaki tega področja iz naše države vključno s poljskim strokovnjakom.

Okvara turboagregata bloka 4 (125 MW) je povzročila velik izpad električne energije (cca 50 GWh mesečno) ravno v obdobju, ko je primanjkovalo el. energije, čeprav smo z občasnimi obratovanji to krizo malo omilili. Ravno tako pa bo kritično naslednje obdobje, saj po 15. maju tega leta opravljata remont poleg TET še TEŠ na bloku V (34 MW) in Nuklearna elektrarna Krško.

Z neobratovanjem bloka IV (125 MW) pa so povezani še ostali problemi, ki bistveno vplivajo na normalno poslovanje tako v DO TET kot v REK EK. Zaradi neizpolnjevanja proizvodnega plana bo zmanjšan skupni prihodek DO TET, stroški popravila in zagona pa bodo precej večji, kot pa je bilo planirano s planom za leto 1982.

Ravno tako se poraja drugi problem, ki je pereč predvsem za DO ZPT, kam s premogom? Deponija v TET je polna, ker enote v zadnjem času niso redno obratovale in se je zaloga povečala, čeprav bi se morala do pričetka remonta zmanjšati na minimum. Ta problem terja takojšen odgovor, kam s proizvodnjo premoga v rudnikih? Le delno se da ta problem omiliti z obratovanjem kotla Pauker 125 t/h, ki porabi 1000 ton premoga na dan. Ker pa je proizvedena KWh iz tega bloka zelo draga, jo stavimo v obratovanje le v izjemnih energetskih situacijah.

Torej gre v DO TET predvsem za problematiko neobratovanja. Upam, da bo remont bloka IV (125 MW) čim prej in seveda strokovno opravljen, ker le tako lahko računamo, da se bomo približali planskim obvezam po proizvodnji za leto 1982.

Leopold JAMŠEK

DO RGD v ZR Nemčiji, Titovem Velenju, Labinu in Laškem

TOZD Rudarsko investicijske gradnje v sestavi DO RGD je največja temeljna organizacija po dohodku in po številu zaposlenih (750). Poleg izvajanja investicijskih del v Zasavju izvajamo dela še v Titovem Velenju, Labinu in Laškem ter v ZR Nemčiji preko poslovne skupnosti Rudis.

TOZD RIG sodeluje v ZRN z dvema nemškima firmama pri izvajanju investicijskih del.

Pri firmi F — K (Frelich — Klipfel) je zaposlenih 137 naših rudarjev, od tega je največ zaposlenih v Ibbenbüren-u (cca 50 rudarjev), v rudniku Ahlena prav tako cca 50 rudarjev, nekaj pa v ostalih rudnikih omenjene firme.

Pri firmi D — H (Dailman — Haniel) je zaposlenih 91 rudarjev. Z omenjeno firmo pa v glavnem delamo odpiralna dela v rudniku Radbod, kjer je zaposlenih cca 50 rudarjev in na odpiranju drugih rudnikov v okolici Sarbrückena in Ahlena.

V ZRN so naši rudarji disciplinirani, tako da sta z delom in disciplino obe firmi zelo zadovoljni. Naša želja je, da povečamo stalež v ZRN, ter da zamenjamo tiste, ki se vračajo domov po daljšem bivanju v ZRN.

N⁴ ostalih gradbišč doma v domovini pa izvajamo naslednja dela:

Gradbišče TITOVO VELENJE

Na tem gradbišču je stalež zaposlenih 172 rudarjev, ki delajo v jašku Nove Preloge, kjer globimo normalno in smo ga že izdelali 200 m. Pri izdelavi jaška imamo trenutno težave z velikimi pritiski, ki nam krivijo podporje. Po posvetovanju s projektantom smo prešli na manjšo razdaljo med podporjem. Zmanjšali smo jo na 0,3 m od prejšnjih 0,8 m, oz. 0,5 m. Del jaška smo zavarovali tudi z brizganim betonom do 10 cm. Nadaljnji

ukrep bo, da preidemo na zvončasto primarno podporje. Upamo, da ta cona z velikimi pritiski ne bo globoka. Vsi ti ukrepi vplivajo na zmanjšano storitev pri izkopu in betoniranju in v končnem na planogram izdelave celotnega jaška Nove Preloge.

— Prekop na koti - 62° izdelujemo po programu. Že izdelanega je 50 m, zabetoniranega pa nekoliko manj. Ta prekop je podkvastega profila, svetlega profila pa bo 15 m². Trenutno delamo na izkopu prečne povezave med vzhodnim in srednjim prekopom. Poleg teh del pa smo že končali permanizacijo nadkopov k izvažalnemu jašku Šoštanj. Večjih problemov na tem delovišču oz. gradbišču nismo imeli razen pri pridobivanju garancije LB TBZ na izdelane pogodbe. Le te so namreč prišle šele v mesecu maju oz. aprilu.

Gradbišče Laško

Na tem gradbišču smo pričeli z deli jeseni leta 1981. Do sedaj smo v jami Barbara izdelali bunker za premog ter 120 m vpadnika. Na 97 m dolžine vpadnika Barbara smo izdelali 50 m prečne proge do premogovega sloja.

Trenutno delamo na poglobljanju in permanizaciji vpadnika Barbara pod prečnico. Tu so se delovni pogoji zelo poslabšali zaradi pristotnosti vode in razmakanja hribine, po kateri izdelujemo vpadnik.

Druga delovna številka bo pričela z deli na permanizaciji vpadnika od prečne proge navzgor do Barbara rova.

Da smo sploh začeli z delom v tej jami, smo morali zmontirati precej naše opreme, kot so naprimer kompresorji, rezervoar za komprimiran zrak, motala, Jembach lokomotive za razvažanje materiala v Barbara rovu ter opremo za betoniranje v vpadniku.

Težava tega gradbišča je samo v tem, da je potrebno ljudi prevažati iz Trbovelj, Hrastnika in celo Zagorja v Laško.

Gradbišče RIPENDA-LABIN

Na tem gradbišču smo izdelali 200 m jaška med XIV in XX obzorjem. Nato smo dela ustavili, ker še ni bil dokončan izvedbeni pro-

jekt in niti nismo imeli opreme za izdelavo jaškov večjih globin. V mesecu februarju smo pričeli s pripravljalnimi deli na površini, ki pa so v glavnem že končana.

Pričakujemo tudi revizijo projekta, nakar bi pričeli z izvajanjem del pri zamenjavi stare opreme in vgradnjo nove opreme med površino in XIV. obzorjem.

Zaostreni pogoji gospodarjenja in pomanjkanje investicijskega denarja pa bo čedalje večja ovira pri normalnem odpiranju rudnikov tako doma kot v tujini.

Upam, da sem bralcem glasila »Srečno« vsaj malo približal dela TOZD RIG in probleme, s katerimi se srečujemo vsak dan.

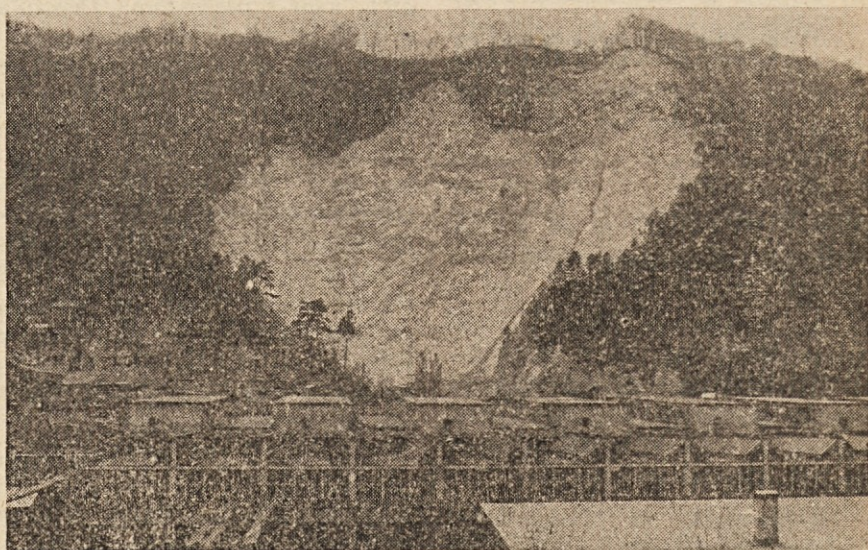
Slavko Kondič

Uspehi in težave v TOZD GRAMAT

Od pričetka izvajanja rekonstrukcije na opekarni, t.j. od leta 1976 se delavci v TOZD GRAMAT borimo s težavami v poslovanju, ki so v največji meri finančne narave. Tudi v tehnologiji proizvodnje opeke in gramoza so težave, vendar

v glavnem takšne, ki so vezane na finance. Od leta 1976 do 1981 smo poslovali z izgubo ali motnjami. Poslovno leto 1981 pa smo zaključili pozitivno z minimalnim poslovnim uspehom, vendar smo kljub temu združili sredstva celotnega rezervnega sklada v znesku 522.666 din za pokrivanje izgube v TOZD premogovnik Kotredež. Delavci TOZD GRAMAT smo z razumevanjem združili naša skromna sredstva rezervnega sklada, ker so tudi ostale TOZD v REK EK imele vedno razumevanje za združevanje sredstev za pokrivanje izgube v naši TOZD v preteklih letih.

Poleg finančnih pa imamo nenehno težave tudi s kadri. Delo v naši TOZD je tako na opekarni kot v kamnolomu zelo naporno, osebni dohodki pa so zaradi slabšega finančnega rezultata nižji kot v drugih TOZD REK EK. To je glavni vzrok, da se delavci raje zaposlijo v drugih TOZD, kjer imajo višje osebne dohodke. Za doseganje planirane količine in kvalitete proizvodnje pa je potrebno tudi planirano število delavcev, teh pa zaradi prej navedenih vzrokov nimamo dovolj. Če k nedoseganju planiranega števila delavcev prištejemo še razmeroma veliko odsotnost z dela in nediscipliniranost nekaterih delavcev pri delu, dobimo

Kamnolom ob Vodenski cesti v Trbovljah se je zadnja leta zelo razširil, predvsem v desni del. Pridobivajo dolomitni drobljenec za potrebe številnih industrijskih, stanovanjskih in poslovnih objektov v Trbovljah in drugih krajih. Sodi v sestav TOZD Gramat — DO RGD.

Foto: A. Bregant

popolno predstavo o težavah s kadri.

Pri razreševanju vsakodnevnih težav pa smo delavci TOZD GRAMAT dosegli tudi določene uspehe. Lahko rečemo, da je inovacijska dejavnost na naši TOZD kar precej razvita, saj so naši delavci napravili več tehničnih izboljšav na proizvodnih objektih in napravah. Zelo pomembno je dejstvo, da smo na več mestih uspeli nadomestiti uvozno opremo in rezervne dele z domačo opremo in domačimi rezervnimi deli ter s tem prispevali svoj delež pri zmanjšanju uvoza. Tudi porabo električne in toplotne energije ter tekočih goriv smo uspeli znižati in usklajevati s sprejetimi normativi porabe v cilju varčevanja z energijo. Zaradi zmanjšanja loma smo pričeli z ročnim zlaganjem opeke v peči ter s tem bistveno zmanjšali lom in izboljšali kvaliteto opeke. V kamnolomu smo na sejalno napravo namestili novo mrežo in uredili bunker za pesek od 0 do 4 mm skladno z JUS. Na desni strani kamnoloma nadaljujemo z etažnim odkopavanjem od zgoraj navzdol z odtrgivanjem odstreljenega gramoza z delovnim strojem s prve etaže na osnovni plato ob vznožju kamnoloma. Tudi skupina za vzdrževanje in popravila gradbenih objektov se je dobro razvila in opravlja vse bolj obsežna in zahtevna dela.

Končni rezultat vseh navedenih uspehov bomo primerjali z doseženimi finančnimi rezultati, ki so prav gotovo najbolj pomembni in s prizadevanjem celotnega kolektiva tudi ne morejo izostati.

Poslovanje v prvem trimesečju letošnjega leta smo zaključili z izgubo v višini 1.712.363 din. Ker so proizvodi naše TOZD več ali manj sezonskega značaja, je potreba po naših proizvodih in s tem tudi prodaja v zimskih mesecih nekoliko nižja, pa tudi neugodne vremenske razmere v tem času onemogočajo normalno proizvodnjo in je zaradi tega v tem obdobju nemogoče pričakovati pozitiven poslovni uspeh. Poleg tega pa se zaradi zmanjševanja obsega gradenj že nakazuje zmanjševanje povpraševanja po naših proizvodih, kar še posebej velja za povpraševanje po gramozu, ki je

v začetku letošnjega leta precej nižje kot v enakem obdobju lanskega leta.

Ivan Slanšek

Priprave za proizvodnjo premoga v jami premogovnika Trbovlje v letu 1983

Potek pripravljalo - raziskovalnih del v jami premogovnika Trbovlje poteka po letnem načrtu. Na podlagi dosedanjih rezultatov raziskav predvidevamo, da bomo v letu 1983 odkopavali v treh poljih:

- AB polje, etg. K. 287 in 285
- Vode polje, etg. K. 250/230 in K. 230
- Zg. VII. polje, etg. K. 286/283

AB POLJE

V 1983 letu bomo nadaljevali odkopavanje na K. 287 in 285. Vsa pripravljala dela za omenjeni etaži bomo dokončali v III. kvartalu 1982. Za normalno kontinuiteto proizvodnje iz AB polja izvajamo

raziskave AB — Pasetti polje na K. 275. Redno proizvodnjo iz tega dela jame načrtujemo za IV. kvartal 1983.

VODE POLJE

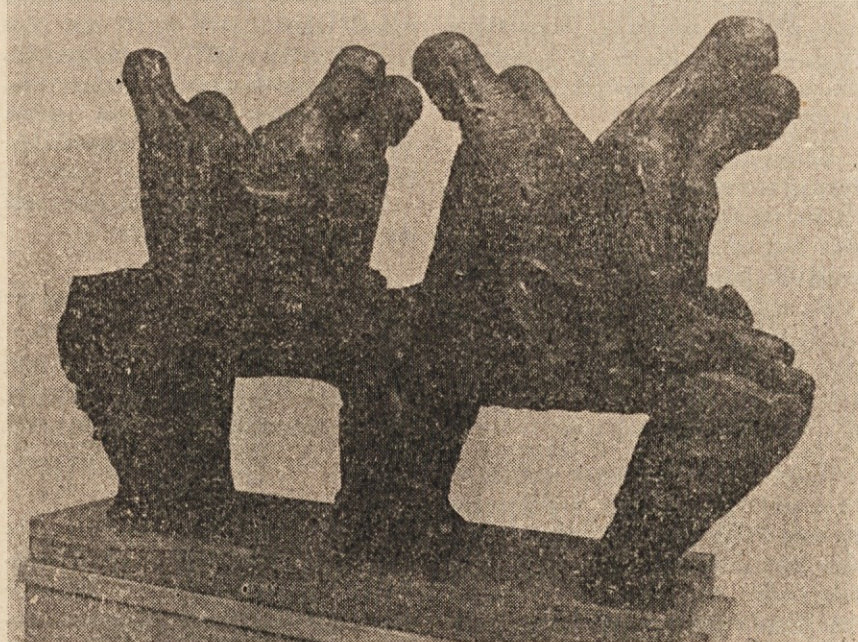
V teku so pripravljala dela v južnem delu Vode polja. Na podlagi obstoječih pripravljalnih del in detajlnega raziskovalnega vrtnja so ugotovljene rezerve, ki nam zagotavljajo odkopne kapacitete do konca leta 1983.

ZGORNJE VII. POLJE

Pričetek pripravljalnih del je planiran za III. kvartal 1982. Odkop na etaži K. 286/283 moramo vključiti v redno proizvodnjo v I. kvartalu 1983.

Kot sem nakazal, bomo odkopavali v treh poljih. Planiramo ca 180 do 200 metrov (poprečno) odkopne fronte tekom celega leta. Takšna odkopna fronta nam zagotavlja ustrezne odkopne kapacitete za planirano proizvodnjo v letu 1983.

Končano je tudi raziskovalno vrtnje v VI. polju. Investicijska dela je potrebno pričeti v IV. kvartalu v letu 1982, tako da bi bile zagotovljene odkopne kapacitete do leta 1984. Poleg tega potekajo investicijska dela v Frančiška polju. Redno proizvodnjo s tega polja lah-

Stojan Batič: Rudarji — prevoz na delo, skulptura iz Batičevega salona v Revirskem muzeju ljudske revolucije.

Foto: A. Bregant

ko pričakujemo koncem srednjeročnega obdobja 1981/85. Z ozirom na lokacijo odkopnega polja, ki je v neposredni bližini separacije, je to ugodno za prehod z diskontinuirnega transporta na kontinuirni transport premoga (odkop — separacija — TET).

Ob zaključku lahko ugotovimo, da je za zagotovitev ustreznih odkopnih kapacitet do konca srednjeročnega obdobja 1981/85 potrebno obdržati sedanjo intenziteto investicijsko raziskovalnih del.

Martin Putrič

Potek izdelave prevažalnega jaška Nove Preloge v Titovem Velenju

Ob nastopajočem letu 1982 je bil jašek poglobljen in opremljen do globine 158 m (zunanja kota je + 363,50 m, do K + 212 m). Dela v januarju in februarju tega leta so se nadaljevala pod zelo težkimi pogoji, in to predvsem zaradi zelo nizkih zunanjih temperatur (tudi — 20°C), ki so se v samem jašku pri močni pihajoči ventilaciji še bolj odražale.

Težko bi bilo povedati vse o težavah, potrebno pa je poudariti to, da so vsi zaposleni na tem objektu dali vse od sebe, da so kljub nemogočim pogojem dela tekla naprej.

Pri tem smo imeli v vidu med ostalim predvsem to dejstvo, da so dela v zaostanku zaradi dogodkov v letu 1980 in da je rok izgradnje tega objekta zelo omejen.

Tako smo se v januar prebili še za 15 metrov globlje, v februarju pa smo daljši odstavek jaška globinsko injektirali in s tem zaprli pritok vode na minimum, vgradili manjkajoče podeste in istočasno v vmesne faze premontirali vseh pet granikov na površini z novimi, ki smo jih uvozili iz ZRN od firme »EMIL WOLF«.

Postavili pa smo do 25. 2. 1982 tudi postajo za ogrevanje zraka, kar nam je omogočilo, da smo s 1. marcem začeli ponovno globiti pod mnogo bolj ugodnimi pogoji, kot so bili prej v zimskih mesecih brez ogrevanja zraka in s pritokom vode ki se je z globinskim injektiranjem zastavila na minimumu.

Tako smo v mesecu marcu dosegli rekordno globino 27 metrov. Pri tem je treba upoštevati, da smo samo globili in betonirali, in sicer vse dni v mesecu neprekinjeno, ostalih faz dela pa nismo izvajali v tem času.

V aprilu smo dosegli še nadaljnjih 16 metrov globine, vgradili armaturo (podeste z zavarovanim pohodnim oddelkom) odstavek cca 40 metrov zainjektirali, podaljšali vse spremljajoče nas vode ter spustili napenjalni oder na potrebno globino.

Tako je bil jašek do 30. 4. 1982 poglobljen in opremljen do K + 148 m oziroma do globine 215,50 m.

Pri izvajanju omenjenih del pa nas spremljajo razne nevščenosti, med njimi predvsem večji hribinski pritisk na posameznih odsekih, ki nam narekujejo dodatne tehnološke prijeme, predvsem močnejšo osnovno podgradnjo (večjo gostoto remenatov in brizg. beton), kar pa seveda močno vpliva na ceno in napredke.

Ker pa se za tako pomembni objekt, kot je ta jašek, ne sme postavljati vprašanje kvalitete izgradnje, bo pač šlo vse breme v škodo kvantitete oziroma roka izgradnje, če bo seveda pri nadaljnji globini še več nepovoljnih odsekov. O tem pa bomo še poročali.

Stane Trupi

Problematika prodaje premoga DO ZPT v letošnjem letu

Če bi članek pisal takoj po novem letu, bi problematiko prodaje opisal takole:

Tudi za leto 1982 je značilno veliko povpraševanje po našem premogu. Količin premoga pa ne bomo mogli zadovoljiti v nobeni skupini potrošnikov.

Zahtevane in razpoložljive (prodane) količine so sledeče:

Potrošnik	zahtevano ton	razpoložljivo ton	razlika ton
Elektrogosp.	1.091.000	967.600	— 123.400
Industrija	259.000	215.770	— 43.230
Široka potrošnja	501.000	176.630	— 324.370
Skupaj:	1.851.000	1.360.000	— 491.000

Od potrošnikov iz skupine elektrogospodarstva smo v celoti upoštevali samo potrebe TE Trbovlje v višini 800.000 ton, zahtevano količino 250.000 ton za Toplarno Ljubljana smo morali znižati za cca 80.000 ton, Termoelektrarni Šoštanj, ki nam sicer prevzema viške

energetskih vrst premoga, pa smo morali žal sporočiti, da le-teh v letu 1982 ne bomo imeli.

Industrijskim potrošnikom smo v glavnem zagotovili vse potrebne količine z izjemo tovarne Tekstilindus Kranj, katera vse do letošnjega leta ni podpisala Samoupravnega sporazuma pri Plansko poslovni skupnosti za premog v Ljubljani in

ni bila pripravljena sovlagati v razvoj premogovnikov SRS. Po nekaterih informacijah je najti vzrok v tem, da tovarna pripravlja prehod na kurjenje s plinom.

Največji razkorak med zahtevanimi in zagotovljenimi količinami je pri kupcih široke potrošnje. Le-ti v

glavnem uporabljajo debele vrste premoga, pri katerih pa je razmerje med povpraševanjem in našo ponudbo v letu 1982 naslednje:

sortiment	zahtevano ton	razpoložljivo ton	razlika ton
kosi	153.800	42.500	— 111.300
kocke	197.800	53.800	— 144.000
oreh	142.000	71.100	— 70.900
Skupaj:	493.600	167.400	— 326.200

Pomanjkanje debelih vrst premoga nasploh postaja vse večji problem. Zaradi negotove oskrbe z drugimi vrstami goriva potrošniki prehajajo nazaj na premog in tako na-

raščajo potrebe po kvalitetnem rjavem premogu. Žal pa je debelih vrst pri ZPT iz leta v leto manj, kar je razvidno iz naslednje tabele:

Proizv. leta	kosi	kocke	oreh	skupaj	indeks
1968	171.235	189.622	248.039	608.896	100
1972	131.421	151.621	145.283	428.325	70
1976	87.495	104.004	134.604	326.103	54
1980	72.777	78.901	99.460	251.138	41
1981 plan	53.008	63.152	86.204	202.364	33
1982	42.500	53.800	71.100	167.400	27

Pri planiranju sortimentov za leto 1982 smo upoštevali padajoči trend pri debelih vrstah, zaradi česar so nas kritizirali, češ da smo jih prenizko planirali. Rezultati prvih štirih mesecev pa so potrdili pravilnost našega planiranja, saj npr. pri kosovcu in kockah celo zaostajamo za planiranimi količinami za cca 4.400 ton, torej je padec vrst še slabši od pričakovanega.

S tem pa prehajam že na prodajno problematiko, kakršna se kaže že od začetka meseca aprila dalje:

— Proizvodnja v prvih štirih mesecih je bila cca 50.000 ton nad planirano, vendar se to odraža v glavnem le v vrstah, primernih za idnustrijske potrošnike in termoelektrarne, dočim je debelih vrst manj, kot smo predvidevali.

— Zaradi nenehnih okvar je TE Trbovlje II manj obratovala, zato ima sedaj (prve dni maja) na zalogi cca 100.000 ton premoga, in to pred pričetkom rednega remonta. Tako so se naenkrat pojavili viški energetske vrste premoga, ki smo jih ponudili Toplarni Ljubljana in Termoelektrarni Šoštani. Obe elektroenergetski enoti pa imata težkoče z razkladanjem in skladiščenjem premoga, saj sta si manjkajoče ko-

ličine medtem zagotovili v rudnikih BiH in Srbije. Odprema teh količin pa sovпада z našimi povečanimi dobavami, kar povzroča velike zastoje pri razkladanju kakor tudi na železnici.

Upamo, da bomo probleme skupaj z elektrarnama in železnico uspešno rešili. Žal pa tega ne bi mogli trditi za oskrbo široke potrošnje, zato se ob koncu sestavka obračamo na tiste člane kolektiva, ki imajo prostor za deponiranje deputatnega premoga, da ga prevzemajo v poletnih mesecih, tako da vsaj z oskrbo naših članov ne bo problemov v kurilni sezoni.

Marjan Ule

Težave pri oskrbovanju z električno energijo

15. maja tega leta se je začela za Slovenijo težavna elektroenergetska situacija. Pojavilo se je namreč obdobje hudega pomanjkanja električne energije. Gre za izpad kar 610 megavatov zmogljivosti v treh elektrarnah. Z elektroenergetsko bilanco za letošnje leto so sicer predvideli, da bo sredi maja pričel šesttedenski remont 335 megavatnega bloka v Šoštanju. Remont je nujen, ker že dve leti na njem niso opravljali večjih del. Tudi njihova obremenitev je bila mnogo višja kot so predvidevali. Težave pa so nastopile tudi v naši termoelektrarni zaradi vzrokov, ki jih opisuje Leopold Jamšek v posebnem prispevku v tej številki glasila. Tem težavam pa se je pridružila tudi zahteva ameriškega partnerja pri gradnji jedrske elektrarne v Krškem. Zaradi modificiranja vtokov vode v oba parna generatorja je nastopila zaustavitev obratovanja jedrske elektrarne prav tako s 15. majem. Tudi tu računajo, da bo popravilo trajalo šest tednov.

Iz tega razloga so seveda polno obremenjene hidroelektrarne, ostali štirje bloki v Šoštanju in stara trboveljska elektrarna. Obratuje pa tudi ljubljanska toplotna. Sedaj v Sloveniji porabimo običajno povprečno 24 milijonov kWh električne energije. Zaradi remonta naštetih energetske objekto-ov pa dnevno primanjkuje do 4,5 milijona kWh oz. do 20 %. Podobne težave imajo tudi v drugih republikah in pokrajinah. Edino z Elektro Vojvodino so se dogovarjali da bi dobavljala del svoje energije Sloveniji, drugi del manjkajoče električne energije pa poskuša slovensko elektrogospodarstvo

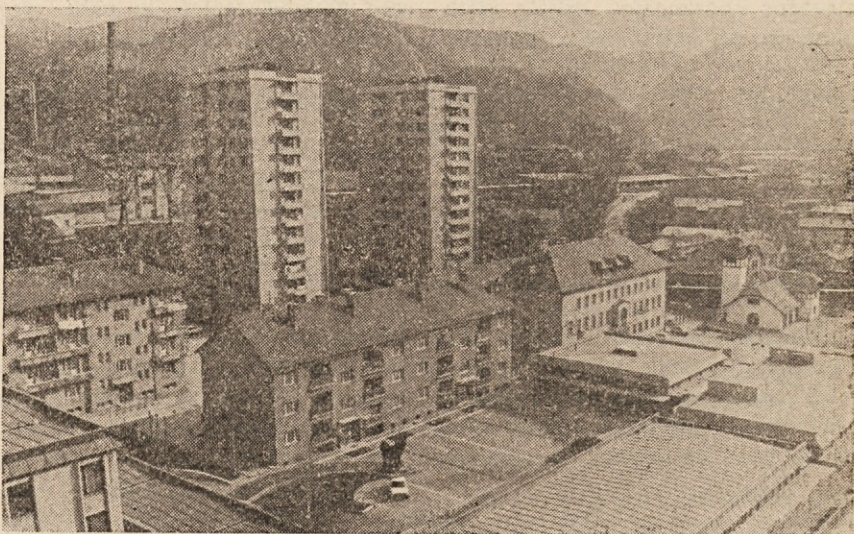
nadoknaditi z uvozom iz Avstrije. Načrt pokrivanja izpada električne energije so v elektrogospodarstvu temeljito pripravili, vendar je to odvisno deloma od hidroloških razmer, deloma od rednega obratovanja ostalih blokov v termoelektrarnah, v dobršni meri pa tudi od rednih dobav iz Vojvodine in Avstrije.

Kljub temu pa seveda ne bo možno zadostiti vsem potrebam, zato so že nastopile in še bodo občasne redukcije toka, posebno v času od 6. do 22. ure. Tudi mi moramo biti pripravljeni na te omejitve bodisi v TOZD in DS, kakor tudi doma v gospodinjstvih. Le ob skrbnem varčevanju bomo namreč premostili težave zaradi pomanjkanja električne energije. V primeru, če disciplina posameznih uporabnikov, bodisi večjih ali manjših ne bo uspešna, se bo moral elektroenergetski sistem Slovenije poslužiti določb DD o izvajanju omejevanja porabe električne energije v SR Sloveniji in nadomeščanju nastale škode. Ta dogovor je bil sprejet leta 1974. Dolej ga ni bilo potrebno izvajati. Glede izvajanja določil tega dogovora pa odločajo člani odbora, v katerem so predstavniki izvršnega sveta Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in elektrogospodarstva Slovenije. (tl)

Praznik občine Trbovlje-1. junij

Občani Trbovelj bodo tudi letos proslavili svoj občinski praznik, ki ga praznujejo vsako leto 1. junija.

Slavnostna seja vseh zborov skupščine občine Trbovlje bo v torek 1. junija 1982 ob 11.00 uri v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah. Slav-

Pogled na del centra Trbovelj z Rudisove stolpnice.

Foto: A. Bregant

nostni govornik bo predsednik skupščine občine Trbovlje Henrik Pušnik. Na dnevnem redu je tudi imenovanje častnega občana Trbovelj in razglasitev listine o pobratenju občin Valandovo in Trbovelj. Podelili bodo Prvojunijske nagrade za letošnje leto najzaslužnejšim občanom in skupinam. Kulturni program pa bodo izvedli gojenci glasbene šole Trbovlje.

Poleg tega se bo zvrstilo ob praznovanju tega dne tudi več-

je število drugih prireditev. Tako tudi pohod 29. maja na Vrhe.

Občani Trbovelj praznujejo svoj praznik 1. junija v spomin na prvi junij 1924, ko so napredni delavci pod vodstvom komu istične partije premagali orjunaše v njihovem pohodu v Trbovlje. O teh dogodkih smo že večkrat pisali, zato so prav gotovo v spominu vsem delavcem našega kombinata in bralcem glasila.

Drugi del Trga revolucije z upravno zgradbo OZD REK EK in DO ZPT, stanovanjskim bloki, opekarno, gasilskim domom in drugimi ob-

Foto: A. Bregant

Dan rudarjev bomo proslavili v Hrastniku

Delavski svet SOZD REK Edvarda Kardelja je na svoji zadnji seji v prejšnji mandatni dobi sklenil, da se v skladu s tradicijo in našimi samoupravnimi akti tudi letos pripravi proslava dneva rudarjev in praznika delavcev našega kombinata. V ta namen je imenoval posebno 12-člansko komisijo oz. odbor za pripravo in izvedbo te proslave.

Odbor se je že sestal in sprejel več najosnovnejših sklepov, ki se nanašajo na pripravo te proslave. Sklenil je, da bo osrednja proslava potekala v Hrastniku, v soboto 3. julija 1982 ob 10.00 uri na »štircu« v Hrastniku. Na tej proslavi, ki bo potekala v glavnem po ustaljeni navadi, bo slavnostni govornik orisal položaj energetike in premogovništva s posebnim ozikom na splošna družbena dogajanja pri nas, nato bodo podeljene jubilejne nagrade, priznanja jamskim reševalcem. Podeljene bodo nagrade šolarjem osnovnih šol za najboljše svise, podeljeni bodo športni pokali zmagovalnim ekipam za najboljše rezultate v tekmovanju, ki bo potekalo ves junij v raznih športnih disciplinah. Podeljene bodo nagrade in priznanja inovatorjem, na koncu pa častne plakete SOZD REK EK naizasluznejšim članom kolektiva. V drugem delu programa bo izveden kulturni program s sodelovanjem kulturnih društev iz Hrastnika.

V nadaljevanju proslave pa bo tovariško srečanje na istem mestu.

V okvir letošnje proslave sodi tudi proslava 60-letnice Industrijske gasilske čete rudnika Hrastnik. Tudi ti bodo pripravili svoj program in ga izpeljali v okviru celotne zasnove proslave.

V okvir letošnjega praznovanja dneva rudarjev in dneva kombinata sodi tudi proslava 30-letnice delovanja DO Rudarska gradbena dejavnost. Temu bomo dali poseben poudarek na proslavi.

Podrobnejši program bo odbor pripravil v teku junija s sodelova-

njem številnih sodelavcev, bodisi iz vrst članov našega kombinata pa tudi drugih članov, predvsem kulturnikov. (tl)

Kadrovska problematika v DO IMD Trbovlje

Delovna organizacija Industrijsko montažne delavnice Trbovlje je imela konec meseca aprila zaposlenih 164 delavcev. V temeljni organizaciji Strojno industrijsko montažne delavnice 85 delavcev, v TOZD Elektro industrijske montažne delavnice 45 delavcev in v delovni skupnosti skupnih služb 34 delavcev. Do konca leta 1982 naj bi bilo po planu zaposlenih 183 delavcev, in sicer v TOZD SIMD 98 delavcev, v TOZD EIMD 49 delavcev in v DS SS 36 delavcev.

Planiranega števila kadra po vsej verjetnosti ne bomo dosegli, s tem pa tudi ne bomo dosegli celotnega prihodka.

TOZD Strojne industrijsko montažne delavnice so imele v primerjavi z letom 1981 znaten porast delavcev. To je bila posledica novo ustanovljene Delovne enote za popravilo hidravličnega podporja v Hrastniku v sklopu TOZD SIMD, za kar smo dobili ustrezna soglasja za dvig staleža na omenjeni temeljni organizaciji. Vendar pa je ostala ta enota v TOZD SIMD le tri mesece. S 1. 4. 1982 pa je ta enota v sklopu TOZD RESD zaradi nekatereh nerešenih in novo nastalih problemov. S tem se je avtomatsko tudi takoj znižal stalež v TOZD SIMD. Število delavcev se zmanjšuje tudi zaradi odhoda delavcev v pokoj, ki jih nikakor ne moremo nadomestiti z novimi. Konkretno lahko povem, da že pol leta razpisujemo prosta dela in naloge mizarja-tesarja za vzdrževanje jaška III.

V TOZD Strojno industrijsko montažne delavnice ugotavljamo, da delavci nimajo interesa opravljati

del v jami v podaljšanem delovnem času, ob nedelajah in tudi praznikih.

Temeljna organizacija Elektro industrijsko montažne delavnice še ni zaposlila planiranega števila delavcev. V tem TOZD bi se želela zaposliti tudi dekleta, ki so končala šolanje na Centru strokovnih šol v Zagorju. Teh deklet temeljna organizacija ne more zaposliti zaradi neurejenih sanitarnih prostorov.

Tudi delovna skupnost je planirala večje število delavcev, kot je trenutno zaposlenih, in to predvsem zaradi reorganizacije tehnično-komercialnega sektorja. V ta namen štipendiramo določeno število kadra, nekaj kadra pa že imamo v TOZD na neprimernih delih in nalogah.

Največji problem pridobitve kadra za zasedbo delovnih nalog in opravi v delovni organizaciji so slabi delovni pogoji, zastarela oprema in pomanjkanje stanovanj. V delovni organizaciji IMD Trbovlje je zelo mlad kader, če pa hočemo kader, ki je zelo strokoven obdržati, moramo precejšnja sredstva vlagati ravno v družbeni standard.

V zadnjem času ugotavljamo v delovni organizaciji, da imamo visok procent bolniških izostankov, in to predvsem zaradi slabih delovnih pogojev. Zaradi tega tudi delovna organizacija IMD Trbovlje ni pristopila k izvajanju proizvodnega dela in delovne prakse za učence v usmerjenem izobraževanju. Z ureditvijo delovnih pogojev bomo takoj pričeli z izvajanjem proizvodnega dela in delovne prakse in si s tem tudi zagotovili manjkajoči kader.

Omenila sem le nekatere kadrovske probleme, ki nas težijo. Iz opisanega vidimo, da imamo v DO IMD opravka z deficitarnimi in nedeficitarnimi poklici. Menimo, da bomo le z jasnimi cilji, ki jih zastavljamo za razvoj naše DO v sklopu SOZD REK EK, lahko kos težavam kadrovanja in bi morali iskati »skrite rezerve« kadrov ob prerazporejanju in prelivu vseh kadrov v elektrostrojno dejavnost. Dokler problema ne bomo kompleksno rešili oz. reševali, pa bomo tarnali in vlekli vsak v svojo smer.

Lea HRIBERNIK

Pred kongresom ZKJ

V predkongresno aktivnost so zajete vse OO ZK in s tem vsi komunisti. Seveda pa ne sme ta aktivnost ostati samo v OO ZK, ampak se mora preko članov prenesti v samoupravne organe in druge družbenopolitične organizacije v TOZD in krajevne skupnosti, kjer živijo naši delavci.

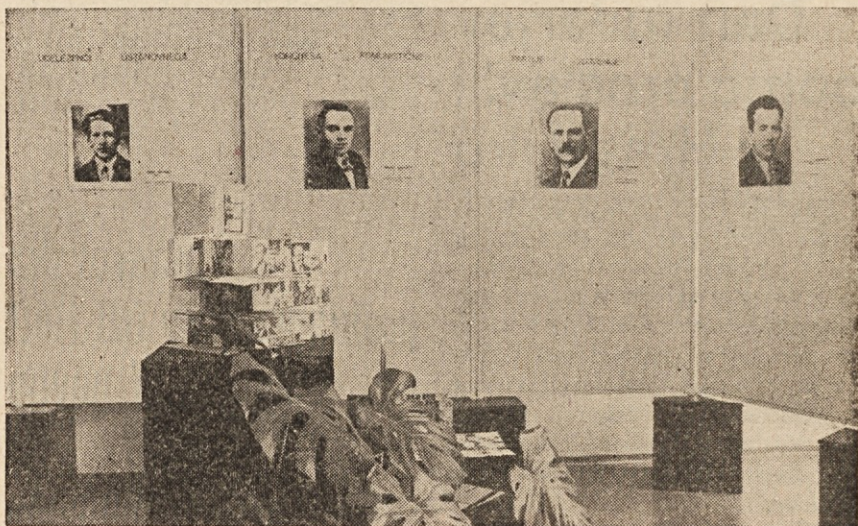
Predkongresna aktivnost se ne sme osredotočiti zgolj samo na obravnavanje materialov za XII. kongres, kar je bila posebna naloga vseh OO ZK, temveč morajo člani ZK te dokumente obravnavati s stališč svojih problemov v TOZD, delovnih organizacijah in SOZD. V tem obdobju moramo posvetiti vso pozornost tudi uresničevanju in izpolnjevanju stališč 9. kongresa ZKS.

Komunisti morajo na svojih sestankih še posebej izpostaviti probleme, ki jih dobro poznajo in jih z vso odločnostjo reševati in odpravljati. Pri reševanju problemov pa morajo tesno sodelovati z vsemi ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in z vsemi delavci, ki združujejo delo v TOZD in DO ZPT.

V tem obdobju je bila v DO ZPT ustanovljena tudi akcijska konferenca z namenom da se vsi komunisti v DO ZPT poenotijo v stališčih in s skupnimi močmi sodelujejo pri reševanju najbolj perečih problemov.

Problemi, ki so trenutno najbolj aktualni, se nanašajo predvsem na dohodkovne odnose, nagrajevanje po delu, uresničevanje sprejetih programov za doseganje načrtovane proizvodnje in na vse druge težave, ki nas spremljajo pri vsakodnevnem delu.

Od akcijske konference predvsem pričakujemo, da bo gonilna sila, ki bo usmerjala delo komunistov v naši delovni organizaciji pri nadaljnjem delu.

V počastitev 9. kongresa ZKS so pripravili v mini galeriji knjižnice Toneta Seliškarka v Trbovljah razstavo na temo: Kongresi na Slovenskem. Slika prikazuje del te razstave.

Foto: A. Bregant

Vse te naloge, ki so dobile svojo osnovo že v razpravah pred IX. kongresom ZKS, posebno pa še po kongresu, so osnova in vodilo za aktivnosti pred XII. kongresom ZKJ.

Komunisti v OO ZKS se zavedamo, da bo vsebina resolucije uresničena le z našim nenehnim in aktivnim delom v vsakdanjem življenju in delu.

Svato Zupančič

45 let organiziranega dela KP

V letošnjem letu praznujemo 45. obletnico ustanovitve KPS. Partija se je kalila v težkih dneh, mnogi komunisti so darovali svoja cenjena življenja za boljši čas, katerega sadoje uživamo danes.

Na pobudo socialdemokratske stranke Srbije so se leta 1919 v Beogradu združile vse socialdemokratske stranke v enotno organizacijo z imenom »Socialistična delavska partija« — komunistov. Združile so se tudi vse ostale organizacije, tako tudi ženske, mladina pa se je združila v SKOJ. Zatirani delavski razred je tako dobil edinega predstavnika — partijo, ki se je borila za njihove pravice.

II. kongres KP je bil v Vukovarju. Za sekretarja so zopet izvolili Filipa Filipoviča. Kongres pa je imel tudi nekatere pomankljivosti. Omenili niso kmečkega vprašanja, in tudi ne vprašanja narodne manj-

šine. Na tem kongresu je partija dobila tudi ime — KPJ.

Partija je dosegala vedno večje uspehe. To pa ni bilo včasih buržuaziji, zato je 1920. leta izdala zakon, s katerim je prepovedala delovanje KP, naprednih sindikatov in naprednih listov. Komuniste so pričeli preganjati.

V tem letu pa so komunisti dosegli velik uspeh na občinskih volitvah v vseh večjih krajih: Beogradu, Zagrebu, Nišu itd. . . Dobili so tudi 59 poslanskih mest v parlamentu in tako postali tretja najbolj zastopana stranka.

1921. leta je bil izvršen atentat na Draškoviča. Parlament je zaradi tega izdal zakon o zaščiti države, s katerim je bilo prepovedano delovanje partije. V tem času se je število članov zelo zmanjšalo, to pa zaradi tega, ker so jih zapirali in ubijali. Partija je morala v ilegalo

in s tem se prične tudi njeno najtežje obdobje.

III. kongres KPJ je bil zaradi takratnih razmer na Dunaju 1926. leta. Tu so sprejeli nov statut, omenili pa so tudi kmečko vprašanje, vprašanje narodne manjšine ter delovanje KP v vasi in industriji. V vodstvu pa so vladala nesoglasja, zaradi česar je morala posredovati kominterna.

IV. kongres KPJ je bil v tujini, in sicer v Drezdenu 1928. leta. Na tem kongresu so izvolili za generalnega sekretarja Džura Džakoviča. Ta se je z velikim poletom lotil dela, a vse njegove načrte in načrte celotne partije je presekala šesto-januarska diktatura. Džura Džakoviča so ujeli in po strahotnem mučenju ustrelili blizu Maribora s pretvezo, da je hotel pobegniti v Avstrijo. V tem času je bilo ubitih tudi sedem sekretarjev Skoj. Partija je preživljala težke trenutke. Po atentatu na kralja Aleksandra v Franciji se je politična kriza pri nas zelo zaostila. V vodstvu KPJ je bil takrat Gorkič, ki je skušal partijo uničiti. To mu ni uspelo. Napredni ljudje so ga odstranili, za sekretarja pa izvolili tovariša Tita. Njegova prva naloga je bila, ustanoviti partijo v tistih krajih kjer je že delovala, a je zaradi pritiska buržuazije propadla. V tem času sta bili ustanovljeni KPS in KPH.

Komunistična partija Slovenije je bila ustanovljena v hladni deževni noči od 17. na 18. april 1937. leta v Barličevi domačiji na Čebinah nad Trbovljami. Priprave za kongres je vodil Edvard Kardelj. Zbrali so se delegati iz cele Slovenije.

Na Čebine so prišli po skrivnih poteh, da jih ne bi dobila v roke policija. Delegati iz Ljubljane so celo zašli. Na kongresu so izvolili za sekretarja Luka Leskovska in sprejeli manifest, v katerem je pisalo, da se Slovenci zaradi neenotnosti ne bi mogli postaviti po robu sovražniku. Vsem je bilo jasno, da se bo treba upreti fašizmu, ki je bil že na pohodu. Na to so se tudi pripravljali.

Čebinska načela so ostala načela tudi današnjemu delavskemu razredu, da neposredno odloča o svoji usodi, pa tudi o težnjah in odgovornosti sodelovanja za samouprav-

ni razvoj, za mir in napredek doma in v svetu.

Ker smo pred XII. kongresom ZKJ, je prav, da nam bo Čebinski manifest ostal kot vodilo še vnaprej.

Danes smo svobodni, smo gospodarji na svoji zemlji, pa vendar potrebujemo takšno kongresno resolucijo, ki bo mobilizacijsko in akcijsko zavezujoča. Biti mora takšna, da jo bodo delavci in občani sprejeli za svojo, da bo pomenila manifest družbenih protislovij in razmejevanja mednarodnih dogajanj v sedanjem času.

Partija je bila organizator demonstracij, ki so bile 27. marca 1941 po celi Jugoslaviji zaradi podpisa Cvetkoviča in Mačka, da Jugoslavija pristopa k fašističnim silam. Te demonstracije so imele velik mednarodni odmev. Že 6. aprila so fašistične sile napadle našo državo, ki je bila po enajstih dneh pohojena. Jugoslavija je morala podpisati predajo. Vlada je zbežala v tujino, ljudstvo pa je ostalo samo. Partija je organizirala vstajo po celi Jugoslaviji, nastajala so osvobodena ozemlja, večalo se je število borcev. Vsem je bilo jasno, da bodo premagali okupatorja in obračunali z domačimi izdajalci. Niso se ustrašili groženj okupatorja, streljanja talcev in zapiranja, vedeli so le eno, da morajo zmagati. Tako so ramo ob rami, ne glede na narodnost, premagali sovražnika, ki je moral podpisati predajo.

Naša domovina je bila porušena, morali smo začeti z obnovo. Vsi napredni ljudje, mladina in delavci so prišli za lopate in krampe ter pričeli z delom. Začeli so graditi ceste, železnice in tovarne. Razvijala se je enakopravnost, bratstvo in enotnost med našimi narodi. Vsem je bilo jasno, da bo v novi Jugoslaviji drugačna ureditev kot prej. To se je uresničilo 1950. leta, ko smo prvi v svetu uvedli samoupravljanje. Delavec je dobil vso pravico odločanja, postal je samoupravljalec in izkoriščanja človeka po človeku ni bilo več.

Partija, s tovarišem Titom na čelu, pa je bila tudi edina v svetu, ki se je upala upreti Stalinu. Zaradi tega smo preživljali hude čase, mno-

gi naši graničarji so za to darovali svoja dragocena življenja.

Sedaj živimo v času, ko pri nas ni več izkoriščanja. Pozabiti pa ne smemo na ljudi, ki se še vedno borijo za svoje pravice. Tudi pri nas še ni končana revolucija. Boriti se moramo za boljše uspehe v samoupravljanju in v naši družbi.

Kar smo dosegli, smo dosegli po zaslugi naše partije, ki je znala voditi delavski razred skozi revolucije, posebno pa še po zaslugah tovariša Tita in Kardelja. Ne smemo dovoliti, da bi nam kdo od zunanjih ali notranjih sovražnikov, ki jih ni malo, odvzel to, kar so nam priborili naši očetje.

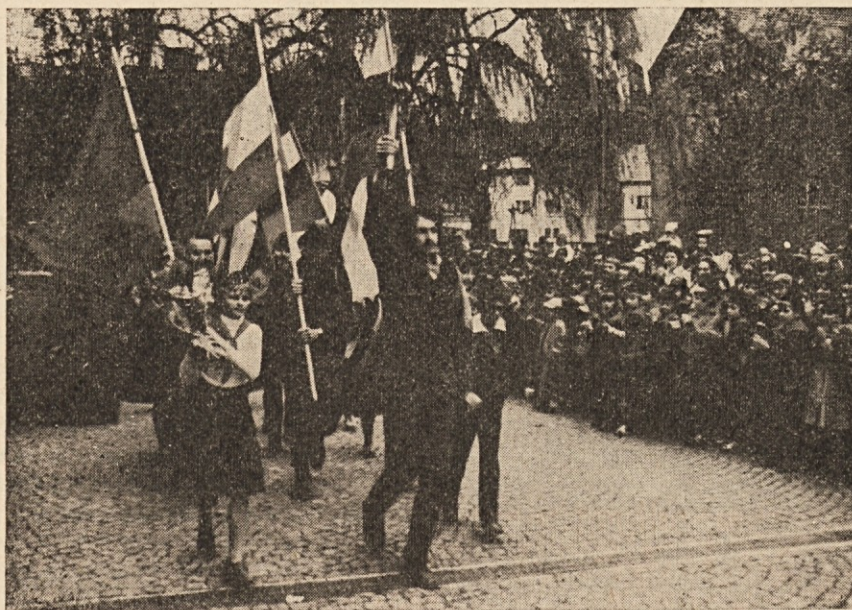
Jože Ogrizek

Maj — mesec mladosti

V današnjem tempu življenja se vse odvija z neverjetno naglico, človek niti ne opazi, kako čas hiti. Minili so meseci, za katere še opazili nismo, da so šli mimo nas.

Ko se je narava obdala s cvetjem, ko so pognali prvi brstiči na drevju, sem opazila, da se ob porajanju življenja v naravi spet zaključuje leto in pričinja novo. Tu je že maj, mesec mladosti, mesec cvetja in radosti.

V maju se odvijajo proslave v počastitev praznika dela in dneva mladosti. Končuje se pot štafete mladosti s toplimi pozdravi in čestitkami tovarišu Titu, ki je kot nevidna senca med mladimi še vedno in povsod. Kot vsako leto bomo tudi letos 25. maja počastili dan mladosti — Titov rojstni dan. Na ta dan se bo zbrala v našem glavnem mestu mladina vseh narodov in narodnosti naše domovine. S kulturnim programom bomo počastili spomin na našega velikega voditelja, tovariša Tita. Hudo nam bo ob spominu na Tita ter ob za-vesti, da je bil prav ta dan v letu najlepši dan. Tovariš Tito je nam-

Dne 27. 4. 1982 ob 11. uri je prispela štafeta mladosti v Trbovlje pred Delavski dom, kjer je bil izveden krajši kulturni program s sodelovanjem Delavske godbe, dekliškega pevskega zbora iz Gimnazije — Ekonomske šole in recitatorjev. Nosilec štafetne palice je bil dijak srednje tehniške šole, Aleš Matko.

Foto: Trbovlje

reč velikokrat dejal: »Mladina je naša prihodnost in naš ponos«. Ta dan je posvečen mladosti, veselju, radosti in vsem lepim dobrinam življenja.

Kulturne prireditve pa ne bodo organizirane le v Beogradu, pač pa v vsakem mestu, mestecu in vasi naše širne domovine. Čicibančki, pionirji in mladinci bodo s plesom, pesmijo in veseljem pokazali svoja občutja.

Prav ob tem prazniku in ob spominu na našega dragega Tita se moramo mi, mladi, zamisliti in zavediti, da so pred nami odgovorne naloge, do katerih moramo pristopiti z vso resnostjo. V času gospodarske stabilizacije in sprememb se mora zlasti mladina truditi in tvorno prispevati svoj delež za lepši in boljši jutrišnji dan.

Mladi moramo obljubiti in obljublamo, da bomo ohranili našo svobodo in neodvisnost, tako politično kot gospodarsko.

Vsi, ki ste nam zaupali prihodnost, to odgovorno nalogo, se lahko zanesete, da bomo porabili vso moč in iznajdljivost, da bomo dano zaupanje opravičili. Ponosni smo na dosežene rezultate, ponosni na vas, naši očetje, dedi, prav posebno pa

smo ponosni na našega tovariša Tita, pod čigar vodstvom se je porodila naša domovina.

Lepo bi bilo, da bi tudi naše mladinske organizacije v okviru kombinata aktivno sodelovale v pripravah na praznovanje dneva mladosti. Prepričana sem, da bodo naši mladi tovariši in tovarišice z vsem srcem to tudi storili, saj daje mesec maj vsem mladim v srce nov polet in zagnanost z delo.

Ivi Leskovar

Mladinska delovna brigada iz TOZD RŠC na Rabu

Stopamo v leto, v katerem naj bi dokončali prvi del novega počitniškega doma na Rabu. Prav je, da se seznanimo s tem, kje smo z gradnjo, kakšne so težave in kaj lahko pričakujemo.

Dela na gradbišču potekajo normalno. Objekt, ki ga gradimo, je

sestavljen iz dveh delov, ki sta povezana s preходом. Zidarska, obrtniška in inštalacijska dela so končana. Vgrajena so vsa okna in vrata, položen je parket in prepleskane so vse sobe, ki jih že opremljajo s pohištvo.

Bistvenega pomena za normalno uporabo novega bivalnega objekta je dostopna pot. Z gradnjo te poti so bile težave že od prvega začetka in so sedaj že precej manjše, vendar še vedno zahtevajo veliko zavzetost vseh udeleženi pri gradnji.

Izvajalec gradbenih del GRO »Jedinstvo« z Raba je izdelal grobi spodnji ustroj, ki pa komaj omogoča dostavo tovornih vozil, pa še to samo v suhem vremenu.

Prav zaradi tega je bila v letošnjem letu organizirana mladinska delovna brigada mladincev iz našega kombinata. Sestavljena je iz 23 mladincev pretežno iz TOZD RŠC in je pričela z delom že 5. maja 1982, končala pa naj bi predvidoma 28. maja 1982. Z njimi sodelujeta tudi dva starejša mladincev in dva inštruktorja iz TOZD RŠC. Brigadirji bodo čistili okolico novega objekta počitniškega doma, urejevali gornji ustroj ceste in po potrebi opravili še druga dela, ki bodo pri dokončanju počitniškega doma Rab. Mladinci se hranijo v našem domu, saj smo zaradi tega že 3. 5. 1982 poslali na Rab dve kuharici in čistilko, da pripravijo vse potrebno za nastanitev mladinske delovne brigade.

Mirko Pirnaver

Odprta vprašanja

Volilno-programske seje OO ZSMS, ki so potekale v mesecu marcu in aprilu, so opozorile in pokazale na nekatere negativnosti, ki vplivajo na akcijsko učinkovitost mlade generacije (ZSMS). Iz polaganja računov za preteklo mandatno obdobje je razvidno, da so OO ZSMS v zagorski občini še vse premalo aktivne, tako tiste v krajevnih skupnostih kot tudi v delovnih organizacijah in šolah. Člani predsedstev kot tudi sami

predsedniki in sekretarji so v prenekaterih sredinah nezainteresirani za delo, z mladimi, namesto da bi bili »gonilna sila« mlade generacije. Tem negativnostim v prvi vrsti botruje nenačrtno in nepremišljeno kadrovanje mladih za tako odgovorne funkcije in naloge v ZSMS. Prisotnost mladih komunistov v OO ZSMS je še vedno preskromna, čeravno je njihova osnovna naloga prav delovanje v teh osnovnih sredinah. Podcenjevanje in zapostavljanje delovanja v ZSMS čestokrat predstavlja odtujenost od poznavanja mladinskih problemov, zato naj nas potem ne čudijo problemi alkoholizma, narkomanije in delikvence med mladimi! Organiziranemu preživljanju prostega časa mladih v OO ZSMS posvečajo vse premalo pozornosti, čeravno bi jim moralo biti to osrednje vodilo za združevanje mladih v posameznih sredinah, saj bi na ta način ugotovili skupne interesne poti. Sekretar OK ZSMS Zagorje Franc Omahne ugotavlja, da so mladi za svoje politično delo tudi premalo usposobljeni. Iz obiska občinske mladinske politične šole je razvidno da med mladimi tudi ni zainteresiranih za to vrsto izobraževanja, saj je šolo redno obiskovalo le 12 slušateljev. Informiranje je še vse na prenizki ravni, saj ni povratnih informacij iz večine OO ZSMS.

Ne moremo trditi, da te negativnost odtehta pozitivna plat medalje delovanja mladih, vendar pa uspehov nikakor ne gre zapostavljati. Mladi se vse številčneje vključujejo v delavsko in krajevno samoupravo. V vsem času zategovanja pasu so mladi opravili na tisoče udarniških delovnih ur v svojih TOZD in KS ter s tem prispevali svoj delež k skupni blagajni. V tem mandatnem obdobju je bilo zaslediti občuten napredek pri kritičnejšem ocenjevanju svojega dela. Številne športne in kulturne prireditve, ki so se odvijale pod okriljem ZSMS so beležile množičen odziv mladih.

Takšna groba slika ocenjevanja volilno-programskih sej OO ZSMS kaže, da mladini ostaja za reševanje še veliko odprtih in zapletenih vprašanj. Obsežni akcijski programi

delo in XI. kongres ZSMS pa jih obvezujeta, da bodo naloge opravili vestno in z vso odgovornostjo.

Drago Jamnik

OO ZSMS se spreminjajo v veliko društvo?

Vsaka OO ZSMS mora imeti zagotovljene osnovne pogoje za svoje delo. Finančna sredstva so že eden izmed teh osnovnih pogojev, pri katerih pa se čestokrat zatika. Predsednica KMKS pri OK ZSMS Zagorje Nada ZUPAN zatrjuje, da je pri zagotavljanju teh osnovnih pogojev neobhodno potrebno sodelovanje. Tega pa na žalost največkrat ni. OO ZSMS naj bi pridobivale finančna sredstva za svoje delo s članarino iz proračuna družbenopolitične skupnosti, z dotacijo KS in samofinanciranjem. Iz tega je zelo jasno razvidna vloga KS in KK SZDL. Dosedanje izkušnje kažejo, da OO ZSMS kljub programu dela in finančnem planu ne dobijo finančnih sredstev, zato so prisiljene omejiti svojo dejavnost. Ta preusmeritev in omejitve pa se večkrat sprevrže v organiziranje plesov, športnih tekmovanj in s tem razvijanjem mladinske organizacije v veliko društvo, ki je od resnično društvenih organizacij in društev vse bolj oddaljeno. kar pa gotovo ni niti namen in še manj smisel ZSMS kot politične organizacije. Zaradi teh ugotovitev je predsedstvo KMKS predlagalo predsedstvu KK SZDL, da obravnavajo programe dela OO ZSMS ter finančne plane ter na njihovih osnovah OO ZSMS zagotovijo potrebna sredstva za delo. Ob vsem tem pa velja poudariti, da niti ena OO ZSMS v KS nima popolnoma urejenega načina zbiranja članarine.

Nekoliko drugačno je stanje v OO ZSMS v združenem delu, kjer je možnost pridobitve sredstev za

delo znatno večje. Vendar je v zadnjem času vse pogostejše zavračajo na sejah delavskega sveta in drugih nivojih z izgovorom na stabilizacijo. Višina in način zbiranja članarine pa je tudi v teh osnovnih sredinah od ene do druge OO ZSMS različno.

Stanje v OO ZSMS na šolah pa tudi ni rožnato, saj se morajo mladi resnično potruditi, da pridejo do tistih sredstev, ki so jim neobhodno potrebna za uresničitev zastavljenih nalog. Največkrat pa te OO ZSMS delujejo brez zagotovljenih sredstev, zato potem tudi ne čudijo rezultati dela, ki se velikokrat približujejo ničli. Medtem ko druge organizacije razpolagajo (da ne rečemo razmetavajo) z zagotovljenimi sredstvi, ki niso tako majhna, pa si OO ZSMS še danes utirajo pot s stalnim iskanjem sredstev.

Drago Jamnik

Novo vodstvo slovenskih sindikatov

Na volilni seji republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije v prvi polovici maja t.l. je bilo izvoljeno novo vodstvo republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. Za novega predsednika so izvolili Marjana Orožna (dosedanjega sekretarja Mestne konference ZKS Ljubljana), za podpredsednico Francko Herga in za sekretarja Zdravka Krvina. Novi člani predsedstva pa so Miro Gošnik, Ivan Kramer, Brane Mišič, Marija Pukelj, Drago Seliger in Jože Sintič.

Dosedanji večletni predsednik slovenskih sindikatov Vinko Hafner je bil izvoljen za predsednika republiške skupščine SR Slovenije. Dosedanji podpredsednik slovenskih sindikatov Martin Mlinar pa je bil izvoljen za predsednika zbora združenega dela skupščine SRS. Čestitamo!

JANEZ STERNIŠA
— PREDSEDNIK
REPUBLIŠKEGA KOMITEJA
ZA ENERGETIKO

Na prvi seji skupščine SRS Slovenije, dne 7. maja 1982, v tej mandatni dobi, je bil izvoljen nov izvršni svet skupščine SR Slovenije. Za predsednika je bil izvoljen Janez Zemljarič. Za člana izvršnega sveta SR Slovenije in predsednika republiškega komiteja za energetiko je bil izvoljen Janez Sterniša, dipl. inž. in dipl. ek. Doslej je bil več let generalni direktor SOZD Elektrogospodarstva Slovenije. Za njegovega namestnika pa je bil izvoljen Cveto Majdič, dipl. inž. rud. naš dolgoletni sodelavec, nazadnje pomočnik glavnega direktorja DO RUDIS inženiring. Čestitamo.!

Zvezni sindikati podelili Prvomajske listine

Dne 28. aprila 1982 so ob 11. uri na seji predsedstva sveta Zveze sindikatov Slovenije slovesno podelili Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije.

Iz Slovenije je to visoko priznanje dobilo pet osnovnih organizacij zveze sindikatov. Med temi sta tudi dve iz revirskih občin:

— OZS Industrija preventivne osebne zaščite — IPOZ, Trbovlje;

— OZS TOZD Premogovnik Kotredež v DO ZPT, SOZD REK Edvarda Kardelja.

Prvomajsko listino so podelili omenjenima onsovnima organizacijama sindikata za uspehe, dosežene pri uresničevanju družbene vloge in pri pomembnejših nalogah zveze sindikatov.

K podeljenim Prvomajskim listinam čestitamo!

O uspešnosti podelitve Prvomajske listine OZS TOZD Premogovnik Kotredež objavljamo poseben prispevek.

Priznanje Zveze sindikatoov Jugoslavije Prvomajska listina

V letu 1982 je OZS TOZD Premogovnik Kotredež za svoje aktivno delo, tako po svojem programu, kakor tudi za aktivno delo pri vodenju akcije za rešitev jame pred potopitvijo z vodo in muljem, dobila priznanje Zveze sindikatov Jugoslavije »Prvomajska listina«.

Prav na pobudo OZS je bilo sklicanih več sestankov, razširjenih z vsemi predstavniki DPO TOZD na področju Zagorja. Na te sestanke smo poleg drugih, ki so bili zadolženi za investicije in sanacijo jame Kotredež, vabili tudi predstavnike delovne organizacije, predstavnike SOZD REK EK ter družbenopolitične skupnosti občine Zagorje, kakor tudi medobčinske predstavnike. Na sestankih smo predstavniki TOZD P. Kotredež

vedno vztrajali na tem, da je treba jamo rešiti. Imeli smo veliko problemov, ker ni bilo dovolj črpalk, ni bilo dovolj cevovodov in ostale opreme, zato smo na sestankih sprejemali stališča, ki so bila vezana na nosilce odgovornosti in na roke izvršilcev nalog. Kljub velikemu prizadevanju vseh delavcev TOZD P. Kotredež in delavcev TOZD RESD bi črpalke, ki so bile vgrajene in dodatne, ki smo jih takrat dobili iz Idrije in nekaj flygtovih, ne vzdržale. Zato se je začela nova akcija za nabavo takih črpalk, ki bi nam zagotovile normalno črpanje. Ravno takrat pa je bil sklican sestanek koordinacijskega odbora SOZD, na katerem sta prisostvovala tovariša Vinko Hafner, predsednik Zveze sindikatov Slovenije in Vraničar, predsednik komiteja za energetiko. V takem sestavu smo seznanili navzoče, da v kolikor v najkrajšem možnem času ne dobimo ustreznih črpalk bomo jamo potopili. Navzoči so po tej informaciji tudi pristopili k akciji, za nabavo madžarskih črpalk, ki so prispele v zadnjem trenutku.

Toda, da je nesreča še večja, je imela črpalka tovarniško napako, za katero ni nihče vedel. Pri zagonu črpalke, ki je bila še edini up, je bilo vse v redu, vendar je po krajšem obratovanju odpovedal razbre-

Center Zagorja se spreminja iz dneva v dan. V zadnjih mesecih je v gradnji v neposredni bližini zgradbe občinske skupščine in delavskega doma, nova stanovanjska zgradba-stolpnica z nekaterimi poslovnimi prostori.

Foto: A. Bregant

menilni obroč, ki so ga delavci RESD v najkrajšem času zamenjali. Zamenjali so jih še veliko, tudi po šest in več na dan. V tem obdobju je bila situacija najbolj kritična, saj ni bilo na razpolago razbremenilnih obročev. Tedaj so pristopile na pomoč vse strojne delavnice v revirjih in nekaj drugih v Sloveniji, ki so iz zelo kvalitetnih materialov izdelovale razbremenilne obroče. V noči iz 24. na 25. 12. 1981 so jih prav tako menjavali. Voda se je neusmiljeno dvigala. Nivo vode se je v črpališču dvignil in voda je napolnila prosto globino jaška Vine. Toda delavci, ki so bili usodnega dne v jami, se niso vdali, vztrajali so, čeprav so bili že odpoklicani, naj zapustijo jamo in se umaknejo. Skupina delavcev TOZD P. Kotredež je izdelala pregrado in vodo preusmerila v 8. obz., kjer izvajajo investicijska dela, med tem časom pa je skupina delavcev RESD še z zadnjimi močmi, do vratu v vodi, zamenjala razbremenilni obroč in usposobila črpaliko.

Če ne bi bili delavci TOZD P. Kotredež in delavci TOZD RESD tako odločni, vestni in požrtvovalni, bi nam voda dne 25. 12. 1981 ob 6.10 uri zalila jamo.

Zato menim, da je priznanje, ki smo ga prejeli delavci TOZD P. Kotredež, priznanje vsem, ki so kakorkoli po svojih močeh pripomogli pri reševanju jame Kotredež. Naloga nas vseh pa je, da s takim delom nadaljujemo in še naprej prispevamo svoj delež k čimprejšnji usposobitvi jame za normalno proizvodnjo.

Delavci TOZD P. Kotredež želimo, da ostanemo skupaj kot TOZD, pa čeprav delamo v Trbovljah ali kje drugje. To so bili tudi sklepi zborov delavcev in obljube odgovornih v ZPT. Ob tej priliki bi se rad zahvalil vsem delavcem TOZD P. Trbovlje ter vodilnim in vodstvenim, ki so nam omogočili delovišča, da lahko delamo in kljub potopljeni jami dosegamo letni plan. Ob takih težkih trenutkih se izkaže, da OOZS ni le na papirju, kot dostikrat slišimo, ali pa da organiziramo ozimnico, letovanje in še kaj, temveč da vodi politično

bitko za obstoj in socialno varnost delavcev.

Ob zaključku bi povedal rad še to, da je do take situacije kakršna je v rudarstvu, pripeljala nepravilna gospodarska politika iz obdobja ko je cenena nafta preplavila vesoljni svet in zaslepila tudi naše gospodarstvenike in politike. Davek za vse to pa plačujemo sedaj, ko se borimo z vodo in muljem, vlagamo velika sredstva v sanacijo in nadaljnje odpiranje jame Kotredež. S tem vlaganjem bomo zagotovili delo mlajšim rodovom, družbi pa prepotrebno energijo.

Andrej Radej

Sindikat v SOZD REK Edvarda Kardelja

Pretekli mesec se je prvič sestel koordinacijski odbor OOZS SOZD REK Edvarda Kardelja za mandatno obdobje 1982/84. Na tej seji je poročal o delu v preteklem obdobju dosedanj predsednik Jani Seme. V svojem poročilu je navedel nekatere bistvene elemente, ki jih je bilo treba oziroma bi jih morali najprej rešiti.

Že na skupnem sestanku koordinacijskega odbora OOZS in Medobčinskega sindikalnega sveta so razpravljali o izvajanju sistema nagrajevanja po delu ter uveljavljanju drugih dolžnosti in pravic, ki izvirajo iz dela in pogojev dela delavcev v SOZD. Nekatera stališča so bila s programom dela vnaprej predvidena, v drugih pa je KO OOZS dopolnjeval program dela tako, kot je bilo potrebno glede na ekonomske in politične razmere v zadnjih letih.

Usklajevanje interesov, oblikovanje stališč in izvajanje skupnih dogovorov je potekalo po ustaljenih, pa tudi povsem novih oblikah in metodah dela, ki zagotavljajo večjo demokratično odgovornost in s tem tudi neučinkovitost političnega dela za doseganje skupnih ciljev v sleherni osnovni organizaciji in sindikalni skupini.

Reorganizacija TOZD in delovnih skupnosti je narekovala večjo aktivnost sindikata, zlasti pri razvijanju samoupravnih odnosov med delavci. Pri urejanju teh odnosov ostajajo formalno in načelno opredeljene tiste prvine, ki bi se morale uveljaviti ob združevanju dela in sredstev. Gre predvsem za urejanje dela in sredstev v elektrostrojni dejavnosti celotnega SOZD ter pri svobodni menjavi dela tako na nivoju delovnih organizacij kot v obeh delovnih skupnostih SOZD.

Poleg nalog, ki so bile zajete v programu dela, so se oblikovala tudi posamezna stališča, ki so pomembna za nadaljnji razvoj samoupravljanja. Obravnavana so bila odprta vprašanja iz delovanja vseh oblik delavskega nadzora.

Ni dolgo tega, ko so se zlasti v osnovnih organizacijah sindikata osredotočili v uveljavljanje temeljnih prvin družbenega planiranja. Samoupravni organi in osnovne organizacije sindikata so s svojo aktivnostjo prispevale k čim realnejšemu srednjeročnemu planu, še zlasti k realnemu letnemu načrtu, pri čemer seveda niso zanemarili razprav o rezultatih gospodarjenja v zadnjem letu.

Izhajajoč iz dokumentov in stališč zadnjega kongresa ZSS, prve in druge konference sindikatov Slovenije, da je pridobivanje in razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke ena najpomembnejših nalog, je bila v aktivnosti sindikata vseskozi posvečena posebna pozornost vzpodbujanju delavcev za boljše delo in boljše gospodarjenje z združenimi sredstvi ter utrjevanju zavesti, da so le v večjem dohodku izraženi rezultati dela podlaga za uresničevanje vseh interesov in potreb delavcev. Ugotovitve iz prakse, da je uveljavljanje načela delitve po delu še vedno pomanjkljivo, terjajo, da usmerjamo aktivnost v njihovo odpravljanje. Pravilnik o stimulativnem nagrajevanju ni prinesel željenih rezultatov, zato ga bo potrebno na podlagi že pridobljenih izkušenj dopoljevati. Vsekakor pa bo potrebno še naprej vztrajati, da se pravilno ovrednotijo težki pogoji dela delavcev na neposredni proizvodnji.

Dne 26. aprila t. l. je bila ob prepolni gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah proslava republiškega praznika ustanovitve OF in praznika dela 1. maja. Ob tej priliki so bila potem ko je imel Ivan Maleš, predsednik OK SZDL Trbovlje, slavnostni govor podeljena priznanja, revija otroških pevskih zborov iz trboveljskih šol.

Foto: Trbovlje

Na področju življenjskih razmer so bile aktivnosti osredotočene zlasti na urejanje družbene prehrane, stanovanjsko izgradnjo počitniškega doma na Rabu, izobraževanje, skrb za bolne delavce oz. njih zdravljenje v zdraviliščih itd, kot je poročal predsednik.

Prizadevanja KO OOZS na področju sindikalne organiziranosti in kadrovske politike so bila usmerjena v uresničevanje statutarne določbe in s tem na ustvarjanje organizacijskih pogojev za uresničevanje vloge sindikata v našem političnem sistemu samoupravljanja. Temeljni poudarek je bil na uresničevanju vloge osnovnih organizacij, katere bistvena naloga je vključevanje članov v aktivnosti članstva, vaje članov v aktivnosti zlasti v sindikalnih skupinah kot osnovnih in temeljnih nosilcev pri uresničevanju oblasti delavskega razreda.

Tudi v razpravi so navzoči potrdili pravilnost usmeritve dela KO OOZS SOZD REK EK. Marsikateri pripomba oziroma predlog delegatov za bodoče delo odbora je bil sprejet in vnešen v program dela.

Rudi Kreže se je kot novi predsednik KO OOZS SOZD REK EK zahvalil za zaupanje in obljubil, da

bo vestno opravljal svojo nalogo, dosedanjemu predsedniku pa se je zahvalil za dobro opravljeno nalogo.

I. O.

Srebrni znaki Zveze sindikatov Slovenije

Ob letošnjem prazniku dela — 1. maju so občinski sveti zveze sindikatov podelili srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije. Prejeli so jih:

v Zagorju

Jože Dolar (IGM), Drago Dragar (Elektroelement), Ivan Grobin (REK EK, ZPT — TOZD Premogovnik Kotredež), Brane Medija (Elektroelement), Stane Ocepek (SVEA), Franc Zore (Zasavska kmetijska zadruga), KO OOZS SOZD GIK Zagorje.

v Trbovljah.

OO ZS Mehanika Trbovlje, Kokot Ivo (Cementaran), Strniša Stanislava (ISKRA), Dobelšek Štefan (REK EK DO ZPT DS Pomožna dejavnost Trbovlje), Bernot Jože (Gimnazija-Ekonomska šola Trbovlje), Cizej Drago (REK EK, DO RGD, TOZD GRAMAT), Razpotnik Milica (Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije), Hren Štefi (Elektro Trbovlje).

Dne 26. aprila 1982 je občinski svet zveze sindikatov Trbovlje podelil na proslavi ob dnevu OF in praznika dela v Delavskem domu v Trbovljah, letošnje srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije. Med temi je bil tudi Drago Cizej iz TOZD GRAMAT — DO RGD.

Foto: Trbovlje

v Hrastniku

Biderman Erika (REK EK, DO ZPT, DS SS — področje Hrastnik), Gnus Ivan (TKI Hrastnik), Grum Ferdinand (TKI Hrastnik), Guzej Alojzija (SIJAJ), Keše Joža (TKI), Podlogar Bogomir (STP Merkator Hrastnik), Senegačnik Ivan (REK EK, DO ZPT, DS Pomožna dejavnost Hrastnik), Vrtačnik Jože (Steklarna Hrastnik TOZD 1), Osnovna organizacija ZS Osnovne šole heroja Rajka.

v Krškem

Kos Roman (Postaja milice Krško), Markl Metka (EM Agrokombinat), Strnad Danica (EM Agrokombinat TOZD Hotel Sremič), Špiler Jože (Zdravstveni dom Krško), Teraž Olga (TOZD Lisca Senovo), Osnov-

na organizacija ZS Osnovna šola Adam Bohorič, Brestanica.

v Črnomlju

V letošnjem letu srebrnih znakov niso podelili, in sicer zaradi tega, ker jih podeljujejo vsaki dve leti in ne vsako leto. Podelili jih bodo spet v prihodnjem letu. Čestitamo!

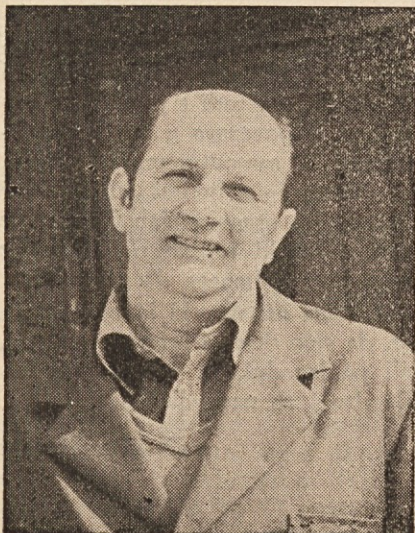
I. L.

Razgovor z delegati

Pot delegatov ni vedno lahka. Problemi, s katerimi se srečujejo, so si na vseh treh občinskih področjih, kjer delajo delavci našega kombinata, zelo podobni in niso takšni, da jih ne bi mogli, celo v kratkem času, odpraviti. Morda bi prisluhnili tudi njihovim predlogom, ki jih rvano ni veliko, vendar pa bi precej pripomogli k delu delegatov.

Vinko Trstenjak, evidentičar osnovnih sredstev, zaposlen v DS SS ZPT za področje Hrastnik. Pri rudniku je že osemindvajset let.

Ker je bil tovarš Trstenjak delegat že dve mandatni dobi, si je nabral precej bogatih izkušenj:

Vinko Trstenjak iz Hrastnika.

Foto: D. Bregant

—»Delegat mora v prvi vrsti redno prihajati na seje. Mora biti toliko vesten, da se v stvari poglobi in ima svoje stališče.

Na skupščino naj ne bi hodili na vse seje vedno eni in isti delegati. En delegat naj bi hodil na vse tiste seje, kjer obravnavajo snov, na katero se razume in je zanjo zainteresiran. Ni prav, da pošiljamo gasilce na SIS kulturne skupnosti, kulturnike pa na požarno varnost. Dolžnost vsakega delegata je, da gradivo predela in si napiše svoje opombe oz. vprašanja, če s čim ni seznanjen. Dogaja se, da se delegati na skupščini ne oglašajo, ker stvari ne razumejo. Če pa se zaradi pasivnosti ne oglašajo, pa to ni nikomur v korist. Nadalje je dolžnost delegatov, da čimprej po vsakem sestanku na skupščini delavce povratno informirajo. Na to smo doslej kar pozabili ali pa smo z njo predolgo odlašali. Povratna informacija naj bi bila kratka, jedrnata, ki pritegne ljudi, da začno o stvarih razmišljati in se zanje zanimati. Če bi ljudje nekatere stvari poznali, ne bi kar vprek kritizirali.

Bistvenega pomena pa je, da se sestanejo delegacije pred vsako sejo na skupščini, predelajo gradivo in se zmenijo za enotna stališča. Potem ne bi prihajalo do stvari, ki sem jih doživljal. Zgodilo se je namreč, da sva delegata naše delovne organizacije zastopala različno stališče. Nisva naredila napake le v tem, da sva bila enenotna, pač pa sva odločala sama, čeprav nimava te pravice. Zagovarjati bi morala tisto, za kar so se odločili delavci v kolektivu z referendumom.

Ob zaključku bi še povedal, da se nekateri izmikajo delu, ki bi ga morali opraviti kot delegat. Mišlim, da bi se moral vsak delavec zavedati pomena, da svoje delegatsko poslanstvo vestno in z vso odgovornostjo opravi, saj je to tudi njegova dolžnost.«

Božo Vedenik, zaposlen dvajset let kot ključavničar v TOZD RESD Zagorje in je vodja delegacije zbora združenega dela v omenjeni TOZD ter sekretar v OO ZK Kisovec.

»Največji problemi, s katerimi smo se delegati srečevali, so bili,

Božo Vedenik iz TOZD Separacija premoga Zagorje.

ker se delegacije pred sestanki na skupščini niso zbrale in delegati na skupščino niso prihajali s predlogi iz baze.

Ta problem smo obravnavali na vseh družbenopolitičnih organizacijah. Sedaj smo se **domenili, da bomo vse pripombe in stališča predhodno obdelali v vseh TOZD na področju Zagorja in prihajali na sestanke na skupščino z enotnimi stališči.**

Apeliral bi na vse družbenopolitične organizacije, predvsem na Zvezo komunistov, da odigrajo vlogo, ki jim je zaupana, da se problemi rešijo najprej v sami sredini, in da ZK usmerja delo. Menim, da na političnem in samoupravnem področju ni dovolj narejenega, predvsem kar tiče povezovanja med TOZD. Sicer pa je to nekoliko opravičljivo, saj je bila večina v preteklem letu močno zavezeta pri reševanju jame Kotredež.

Na prvi seji delegacije zbora združenega dela TOZD RESD smo predlagali, naj bi delegati dobivali več strokovne pomoči tehničnega kadra, potem ne bi bilo takšnih težav pri razlagi gradiva, ki ga delavec, ki je premalo strokovno podkovan, navadno ne razume. Ne smemo pozabiti tudi na informiranje, ki je navadno prepočasno, še večjo pozornost pa moramo posvetiti povratnim informacijam.

Ob zaključku želim, da bi vodje delegacij in novi delegati ob

pomoči ostalih odigrali tisto vlogo, za katero so bili delegirani in s tem izpolnili zaupanje delovnih ljudi. Apeliram na vse komuniste, da spremljajo delo delegatov in posvetijo vso pozornost hitrejši in večji aktivnosti pri reševanju problemov, ki se pojavljajo v središnih, kjer delavci delajo in na terenu, kjer živijo.»

Alojz Zalokar, referent za izobraževanje v DO TET.

Tovarišu Zalokarju so problemi, s katerimi se srečujejo delegati, dobro znani, saj je bil delegat v preteklem mandatnem obdobju, sedaj pa je bil ponovno izvoljen.

Lojze Zalokar iz DO Termoelektrarna Trbovlje.

Foto: D. Bregant

»Kot prvo, kar me moti, bi omenil slabo udeležbo delegatov na sestankih. Na to vpliva nekoliko tudi izmensko delo in službena odsotnost delegatov v naši delovni organizaciji, v največji meri pa so delegati neodgovorni. Najtežje je z udeležbo na sejah skupščine. Da bi bili enakomerno zastopani, se razvrščamo po abecednem redu, upoštevamo pa tudi usposobljenost posameznikov za določena področja. Naslednji problem je v tem, da delegati največkrat ne razumejo stvari, ki jih na skupščini sprejemajo, saj so preveč strokovne ali pa preveč komplicirano prikazane. Vedno ne najdeš ljudi, ki bi znali na sejah delegacij snov primerno razložiti in o nekaterih zadevah diskuti-

rati. Posledica tega je, da delegati v zboru združenega dela na občinsko skupščino ne pridejo dovolj pripravljeni in ne postavljajo delegatskih vprašanj. Zgodi se, da dobimo dodatno gradivo šele na seji na skupščini. Včasih so to zelo pomembne stvari. Kako naj se potem o njih odloča delegat?

V bodoče se bodo verjetno pojavljali podobni problemi, čeprav moram poudariti, da se nekatere stvari le premikajo na bolje, predvsem kar tiče gradiva, ki je strnjeno in dokaj pregledno napisano v Delegatskem poročevalcu.

Vsak delegat bi moral obvezno prebrati gradivo, si izoblikovati določena stališča in priti že z opombami na sejo delegacije. Najpomembnejše pa je, da izvolimo za delegate ljudi, ki so sposobni in dovolj vestni, da gradivo proučijo in na sestanek prihajajo s svojimi izoblikovanimi stališči.

Vinko Krajnik, TOZD separacija Trbovlje, zaposlen pri rudniku šestnajst let.

V novi mandatni dobi je vodja delegacije za zbor združenega dela. Pravi, da izkušnje še nima, iz pripovedovanja pa je razvidno, da precej razmišlja o delu delegatov.

»Veliko berem in zasledujem samoupravni sistem od prvih delavskih svetov in vidim, da je bilo ogromno storjenega, čeprav delegatski sistem še ni upravičil svojega namena, ker delegati še nimajo vpliva na nekatere pomembne odločitve, tako napr. na delitev skupnega dohodka, o tem odločajo bolj v ožjih skupinah.

Gradivo je premalo razumljivo. Zgodi se, da neko stvar potrdimo, čeprav je ne razumemo, ko se kasneje poglobimo, pa vidimo, da nismo storili prav. To je največkrat tudi zaradi tega, ker na skupščini že formuliramo sklepe, ki jih delegati potrjujejo, brez da bi o tem predhodno razpravljali po temeljnih organizacijah, glasovati pa bi morali za tisto, za kar se je predhodno odločila večina delavcev.

Pomanjkljiva je tudi zastopanost delegatov. V konferenci delegacij so delegati več manjših TOZD. V skupščini pa smo zastopani z enim

Vinko Krajnik iz TOZD Separacija premoga Trbovlje.

Foto: D. Bregant

delegatom, ki največkrat zagovarja stališča svoje TOZD, ker je s problemi ostalih tudi premalo seznanjen.

Pri izbiri delegatov se večkrat pokažejo težave zaradi strukture delavcev. Nekateri niso zmožni delati, ker je zanje marsikaj nerazumljivo. S temi bi predvsem morali sodelovati delavci v skupnih službah. Lažje tudi delajo delegati, ki so v samoupravnih organih, in člani delavskih svetov, ti so dobro seznanjeni s problemi, ki se pojavljajo. Nekateri pa so s funkcijami preobremenjeni in ne morejo povsod enako dobro delati. Menim, da bi morali za novince novoizvoljene delegate, organizirati seminar, na katerem bi jih seznanili z nalogami in delom, pa tudi s tem, kako potrebna je povezava z družbenopolitičnimi in samoupravnimi organi, predvsem pa z ljudmi, ki delajo v temeljnih organizacijah. Imamo pa tudi take, ki nočejo poleg službe opravljati nobenega drugega dela.

Glavna napaka, ki jo opažam, pa je, da smo delavci premalo odločni, ali pa lagodni, in čakamo, da bodo drugi za nas odločali.

Dragica Bregant

Novo predsedstvo SR Slovenije

Republiška volilna komisija SR Slovenije je 14. aprila 1982 ugotovila, na podlagi volilnih rezultatov iz vseh slovenskih občin, da so za naslednje mandatno obdobje za predsedstvo SR Slovenije izvoljeni naslednji:

- Viktor Avbelj, za predsednika
- Alojz Briški, za člana
- Majda Gaspari, za člana
- Stane Markič, za člana
- Zoran Polič, za člana
- France Popit, za člana
- Franc Štiglic, za člana

Družbeno-politični zbor SR Slovenije izvoljen

Republiška volilna komisija je 15. aprila t. l. ugotovila na podlagi zbranih volilnih rezultatov, da so za delegate v družbeno-politični zbor skupščine SR Slovenije izvolili skupno 50 delegatov iz vse Slovenije.

Iz naših krajev na območju katerih deluje kombinat so bili v družbeno-politični zbor izvoljeni tovarši

Štefan Korošec, mag. ekonomskih znanosti, Vinko Kovačič, elektro tehnik. Miloš Prosenc, učitelj.

Delegati za zvezni zbor SFRJ

Komisija za volitve in odpoklic delegatov za zvezni zbor skupščine SFRJ je objavila v Uradnem listu SFRJ 24/82 poročilo o izidu volitev za delegate za zvezni zbor skupščine SFRJ v letu 1982.

Iz SR Slovenije je bilo izvoljenih v ta zvezni zbor trideset delegatov, med njimi tudi Ana Klenovšek, višja upravna delavka iz TOZD GRAMAT, DO RGD, našega kombinata. K izvolitvi ji toplo čestitamo in želimo kar največ uspeha v času njenega mandata v zveznem zboru.

Poleg nje je v tem zboru tudi delegat Jože Utenkar, ki živi in dela v Kopru, sicer pa je porodu iz Hrastnika.

Zlata in srebrna priznanja OF, podeljena

Ob letošnjem prazniku OF 27. aprilu so bila s strani republiške konference SZDL in občinskih konferenc SZDL podeljena zlata in srebrna priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Podelili so jih na proslavah, ki so bile organizirane v počastitev tega praznika in praznika dela — 1. maja, najzaslužnejšim občanom in organizatorjem, ki so jih izbrale za podelitev priznanj posebne žirije.

Zlati znak OF je Republiška konferenca SZDL podelila Jožetu Eberlu iz Zagorja za več kot 50-letno aktivno delovanje na družbeno-političnem področju.

Srebrne znake OF so na območju, ki ga pokriva naš kombinat, prejeli:

Črnomelj:

Tanja Vidovič, Stane Voglar, Marko Kobe, Mirko Jelenič in Jože Žabkar.

Hrastnik:

Krajevna konferenca SZDL, Peter Bastič, Ivica Kovač, Drago Krček, Olga Ločičnik in Janez Venko

Krško:

Metalna — TOZD TGO Senovo, Občinska gasilska zveza Krško, Društvo prijateljev mladine Koprivnica, Branko Kerin, Emilija Fon,

Franc Grilc, Marija Pirc, Franc Rakar, Jožica Vogrinc in Marjan Žibret.

Trbovlje:

Karel Vukovič, Drago Sotlar, Alojz Čede, Karel — Marko Forte, Marija Pavlič, Alojz Korinšek, Stane Lavrinc in Planinsko društvo Trbovlje.

Zagorje:

Ivica Benko, Leopold Dolinar, Leopold Lovše, Jože Malovrh, Marija Prašnikar, Jože Smrekar in Franc Videgar.

Vsem dobitnikom priznanja in tople čestitke!

Rudarski kongres o zaščiti pred vodo v rudnikih

Od 19. do 24. aprila letos je bil v Budimpešti svetovni kongres o zaščiti pred vodo v rudnikih. Kongresa se je udeležila tudi skupina tehničnih delavcev iz posameznih DO in SS REK EK.

Z ozirom na to, da predstavlja voda enega osnovnih tehničnih in varnostnih problemov v večini jam REK EK, smo bili še posebno zainteresirani za posredovanje izkušenj v zvezi z zaščito pred vodo v jami in odvodnjevanjem iz rudnikov s podobno problematiko v Evropi in v svetu.

Posamezni razpravljalci na kongresu so podali predvsem praktične izkušnje v zvezi s sistematičnim odvodnjevanjem jam, čiščenjem jamskih vod, urejevanjem črpališč, vodnih pregrad in raziskovalnimi deli v zvezi z zaščito pred vodo v jami.

Posamezni predavatelji so imeli za svoja izvajanja ozko omejen čas, pa tudi razprave po posameznih predavanjih ni bilo, tako da na predavanjih ni

bilo mogoče podrobneje analizirati posameznih, za nas izredno zanimivih tem.

Vsak udeleženec kongresa pa je dobil obsežno gradivo, v katerem je podana snov vseh predavanj, ki jo bomo lahko koristno uporabili pri projektiranju in operativnih ukrepih v zvezi s problemi, ki jih predstavlja voda v naših jamah.

Ernest Ščukanec

Utemeljitev nabave

SHP FM BECORIT
IN KOMBAJNA ESA
fm EICKHOFF V JAMAH
ZASAVSKIH
PREMOGOVNIKOV TRBVOLJE

S problemom uvajanja mehaniziranega odkopavanja pri uporabi SHP in kombajnov v premogovnikih v Jugoslaviji sem se bavil vrsto let od pričetka uvajanja te vrste podporja oz. kombajnov. V ta namen sem izdelal več študij, ki so se vse v večji ali manjši meri nanašale tudi na uvajanje mehaniziranega odkopavanja v jame Zasavskih premogovnikov v REK E. Kardelja kot na primer:

— Študija o primeni hidravlične podgrade u uslovima rudnika uglja u SFRJ — Rudarski inštitut — Beograd 1974 (za rudnik Velenje, ZPT, Kanižarica, Kakanj, Kreka, Djurdjevik, Rembas).

— Tehnično ekonomska študija o potrebah SHP za premogovnike v SFRJ — Rudarski inštitut — Ljubljana — 1977 (za vse premogovnike, ki so do 1. 1977 uvajali SHP).

— Študija o racionalnem izkoriščanju premoga v premogovnikih SR Slovenije — Rudarski inštitut Ljubljana — 1978 (ocena odkopnih metod z vidika odkopnih izgub v ZPT in RLV).

— Racionalizacija sedanjih načinov eksploatacije v premogovnikih SRS — Analiza in ocena sedanjega stanja I. del (1979) in II. del (1980) — Rudarski inštitut Ljubljana (Ocena do sedaj uporabljenih odkopnih metod in časovnih opažanj za RLV in ZPT).

— Študija o vrstnem redu odkopavanja v jamah REK Zasavje v obdobju do leta 2000 — Rudarski in-

štitut Ljubljana — I. in II. del 1. 1979 (Analiza in ocena pogojev odkopavanja in do sedaj uporabljenih odkopnih metod).

Skladno z navedenim sem spremljal ves čas uvajanje mehaniziranega odkopavanja v jame ZPT in tako moram dati strokovno utemeljitev o pravilnosti oz. nujnosti odločitve tudi v zvezi z nabavo SHP, ki bo najbolj odgovarjala pogojem eksploatacije, ki nastopajo v jamah ZPT. O mojih raziskavah oz. ugotovitvah, v toku spremljanja uvedbe mehaniziranega odkopavanja v posamezne jame premogovnikov v SFRJ sem stalno tudi poročal na različnih simpozijih tako doma (v Ljubljani — šestkrat — na strokovnih posvetovanjih v Tuzli — dvakrat — v Zenici, Portorožu, na Bledu in Opatiji) ter v inozemstvu (v Clausthalu — ZRN, v Katowicah — Poljska, v Leobnu — Avstrija, v Moskvi, v Londonu in Dhanbadu — indija dvakrat. Prav tako sem tudi objavljajal vrsto člankov o dosežkih pri mehaniziranem odkopavanju pri nas, predvsem v jamah ZPT tako v domačem strokovnem tisku (v RMZ pet člankov, v Rudarskem glasilu šest člankov), kakor tudi v inozemstvu (Glückauf — ZRN 1976/3, Berg-und Hüttenmännische Monatshefte Avstrija 1976/2, Journal of Mines od India 1977 in 1979). Na ta način sem spričo obveščal strokovno javnost o dosežkih pri nas, a seveda predvsem v premogovnikih ZPT.

Posebej pa moram poudariti, da sem o navedenem večkrat poročal tudi na zasedanju »Komisije ekspertov za vodenje rudnikov in produktivnost« pri Evropski ekonomski komisiji OZN v Ženevi (EEC v nadaljnjem tekstu), katere stalni član sem nepretrgoma od leta 1964. Zato sem imel ves čas na razpolago podatke o delu na razvoju mehaniziranega odkopavanja v vseh državah Evrope. Tako sem mogel tudi primerjati dosežke v mehaniziranem odkopavanju pri nas z dosežki v drugih državah, prav tako pa tudi prenašati njihova izkustva v naše premogovnike.

Na podlagi mojega dosedanjega dela in svetovanja pri uvajanju mehaniziranega odkopavanja pri nas morem podati o problemih oz. težavah, ki so nastopile pri uvajanju le-tega pri nas, predvsem v jamah ZPT, odgovarjajočo strokovno oceno.

PREGLED POTEKA UVAJANJA MEHANIZIRANEGA ODKOPAVANJA V JAMAH ZPT

Pričetek uvajanja mehaniziranega odkopavanja v jame ZPT sega v l. 1970, ko so bile v preizkusu v jami rudnika Trbovlje prve tri sekcije SHP jugoslovansko-poljske proizvodnje Rudarski inštitut Beograd).

Ta sicer kratkotrajni poizkus je pokazal vrsto problemov, ki so v zvezi z uvajanjem SHP v težkih geoloških rudarskih pogojih, ki nastopajo v naših premogovnikih.

Naslednji poizkus uvajanja SHP fm Marrel Hydro (iz Francije) v l. 1972 z 12 sekcijami (po ponesrečenem poizkusu le-teh v jamah RLV) je pokazal, da je to SHP mogoče uspešno uporabiti v jamah ZPT. Zato smo te poizkuse nadaljevali in nabavili dodatne sekcije, tako da je bilo možno poizkusno odkopavati na čelih dolžine širokočelnega odkopa do 60 m ob mehaniziranem pridobivanju s kombajnom »Ravageusse«. Ti poizkusi so dali pozitivne rezultate in so v večji meri povečali produktivnost na odkopavanju, povečala pa se je tudi dnevna proizvodnja z enega odkopa. Zaradi tega so v jamah ZPT dobili tudi uporabno dovoljenje za ta sistem odkopavanja. Prav tako so se zainteresirali za to podporje v rudniku Djurdjevik iz Titovega rudnika Kreka — Banovići in so poslali svoje moštvo za en odkop na privajanje v rudnik Trbovlje in tako osvojili principe dela ter so po projektu za uporabo SHP fm Marrel Hydro v rudniku Trbovlje izdelali tudi za svoje pogoje odgovarjajoči projekt ter nato to odkopno metodo z uspehom uvedli v jamo Djurdjevik. Rezultati teh časovnih opažanj z rudnikov ZPT, kakor tudi drugih premogovnikov v SFRJ, so prikazani v tabeli štev. 1. Pregled rezultatov uvajanja SHP pri sistemu vertikalne koncentracije v premogovnikih SFRJ v l. 1975/79. Na ta način je omogočena primerjava z rezultati uvajanja SHP v drugih premogovnikih v SFRJ in je tako lažja ocena rezultatov, ki so bili doseženi v jamah ZPT.

Od drugih vrst SHP so najprej preizkusili DMP fm Salzgitter, ki je mnogo lažje izvedbe (zaradi tega tudi cenejše), ki pa ni dalo željenih rezultatov. Zaradi prelahke izvedbe te vrste podporja ni bilo mogoče uspešno uporabiti na odkopih s težjimi geološkimi oz. rudarsko tehničnimi pogoji, ki v jamah ZPT v večini primerov nastopajo. Pri tem podporju namreč tudi ni mogoče doseči višjih odkopnih učinkov in tudi ne višje proizvodnje. Zato so v vodstvu ZPT odstopili od širše uporabe te vrste DHP in le-to uporabljali le izjemoma v območjih z zelo ugodnimi eksploatacijskimi pogoji.

Zaradi tega so v upravi ZPT iskali drugo SHP oz. kombajn z lastnostmi, ki bi se bolj približale pogojem, ki nastopajo v jamah ZPT. Po dolgotrajnem iskanju novega tipa podporja, ki mora biti predvsem prilagojeno tako po gabaritih (v jamah ZPT imajo namreč zelo male profile glavnih jamskih komunika-

Pregled rezultatov uvajanja SHP pri sistemu vertikalne koncentracije v premogovnikih SFRJ v letu 1975/79

Tabela 1

Podatki o sloj- nih prilikah	Rudnik, uporabljeni SHP	SHP Marrel-Hydro Trbovlje VII. polje	Djurdjevik	Hemscheidt Velenje Steb. 8 — 145 ščit	Hemscheidt Velenje jama Jug okviri	KTU Velenje jama Vzhod	Dowty Velenje Steb. 8 — 155 čok-ščit	Hemscheidt Bogovina	Becorit Trbovlje Zagorje VII. polje
	Debelina sloja m	30	25	50	60	80	15	11.0	30
	Način odkopavanja	h. etg.	h. etg.	h. etg.	h. etg.	h. etg.	h. etg.	pad = 20°	h. etg.
	Klasifikacija premoga in hribin z ozirom na fizikalno mehanske lastnosti	I/4	II	I/2	I/2	I/2	I/2	I/2	I/4
Param. odk. metode	Kategorizacija stropa z ozirom na zaruševanje	I	I	II	II	II	II	II	I
	Dolžina čela m	45	28	101.5	94	33.0	15 (64)	55	25
	Odkopna višina m	10.5	7.5—10.8	10.0	10.0	9.0	10.5	11.0	12.0
	Dnevni napredek m/dan	1.0	1.5	0.92	0.97	0.98	1.24		2.27
	Odkopne izgube v %	+4.5	15	15	13.7	5	15	48 % izg.	22
	Povprečna proiz. t/d	804	460	1.013	1243	668	870	1050	850
	Produktivnost čela ton/m dan	17,8	16,4	9,98	13,2	20.2	13,6	6.8	34.0
	Odkopni učinek t/dan	22,6	153	26.6	37,4	27,83	25,1	11,7	30,8
Podatki o odk.	Oblaganje odkopa nad/dan	35,6	30	38	35,8	24	38,7	89,7	27,6

1) SHP fm Dowty čok ščit za pridobivanje po vertikalni koncentraciji (VK) je bilo vgrajeno skupno s SHP fm Hemscheidt v jami Steber 8

cij, ki so že zgrajene in le-teh ni mogoče povečati brez izredno visokih investicijskih vlaganj), kakor tudi po etažah (prevažanje po jaških) specifičnim pogojem, ki nastopajo v jamah ZPT, so se odločili za SHP fm Becorit. To podporje je firma dobaviteljica priredila pogojem, ki nastopajo pri odkopavanju s povečano odkopno višino v jamah ZPT in je tako v veliki meri prirejeno specifičnim pogojem, ki nastopajo v jamah ZPT (zato se ta tip SHP fm Becorit tudi imenuje tip Trbovlje. Na podlagi navedenega so v ZPT dobili tip SHP za svoje pogoje.

To podporje so pričeli uporabljati od leta 1977 v jamah Trbovlje in Hrastnik. Že prvi poizkusi so dali zelo ugodne rezultate (tabela 1 — zadnja rubrika), ki so se z nadaljnjo uporabo stalno izboljševali. O rezultatih teh poizkusov sem tudi zelo podrobno pisal v navedenih študijah oz. sem o rezultatih poročal tudi na raznih simpozijih doma in v inozemstvu.

V ZPT pa niso bili zadovoljni s prvo verzijo tega SHP, ki je sicer bilo odgovarjajoče specifičnim pogojem njihovih delovišč, temveč so od fm Becorit zahtevali več izboljšav, ki so to SHP tako po obliki kot

tudi po funkcionalnosti vse bolj prirejali posebnim pogojem, ki nastopajo v posameznih jamah ZPT.

S tako izboljšanim SHP so šli v naslednje poizkuse in so v l. 1979 dosegli rezultate, ki so prikazani na tabeli št. 2. Pregled porabe časa za izvajanje posameznih delovnih operacij pri mehaniziranem odkopavanju s SHP in kombajnom po sistemu vertikalne koncentracije v rudniku Trbovlje (Becorit) in v jami Velenje (Hemscheidt) v l. 1979. Na ta način je omogočena primerjava doseženih rezultatov dela z obema vrstama podporja, uporabljenimi v jami Trbovlje (SHP fm Becorit) in v jami Velenje (SHP Hemscheidt). Ta primerjava kaže, da je izkoriščenost odkopne fronte v proizvodnji izražena v ton/dan in enem metru odkopa, bila v jami Trbovlje $I^0 = 30.4$ ton/m čela in dan skoraj trikrat večja kot v jami Velenje. To nam vsekakor kaže na veliko uspešnost podporja fm Becorit pri uvajanju v jamah ZPT.

Ko so v že navedeni komisiji ekspertov pri EEC v Ženevi postavili predlog, da se v vsaki državi članici EEC prične na dveh do treh rudnikih z uvajanjem odkopov z rekordno proizvodnjo z namenom, da se tako po nekaj letih dosežejo na

vseh odkopih tako proizvodnjo kot povpreček, so se temu predlogu pridružili tudi v ZPT, ki so vlagali napore v to, da na posameznih odkopih dosežejo rekordno izkoriščenost razpoložljive odkopne fronte. K tej varianti posebnega načina vodenja odkopavanja so v upravi ZPT pristopili zato, da zaradi specifičnih pogojev (strmo vpadaajoč sloj ne omogoča dolgih širokočelnih odkopov, temveč le krajše odkope), skušajo z enim metrom dolžine odkopa doseči čim večjo proizvodnjo v enem dnevu. Za obrazložitev tega prilagam naslednji dve tabeli:

— tabela št. 3 »Rezultati odkopavanja na odkopih z visoko proizvodnjo po sistemu vertikalne koncentracije na REK Velenje in REK E. Kardelja v l. 1979/80«;

— tabela št. 4 »Pregled parametrov na odkopih za doseganje visoke proizvodnje v rudnikih EEC v l. 1979«.

Iz teh tabel lahko ugotovimo, da je izkoriščenost odkopne fronte izražena v tonah na en meter in dan na odkopu v VII. Zgornjem polju jame Trbovlje pri uporabi SHP fm Becorit (Izboljšana tipa) najvišja od vseh odkopov z rekordno proizvodnjo v premogovnikih Evropske ekonomske komisije saj je znašala:

$I^0 = 30.4$ ton/m čela in dan,

PREGLED PORABE ČASA ZA IZVAJANJE DELOVNIH OPERACIJ PRI MEHANIZIRANEM ODKOPAVANJU S SHP IN KOMBAJNOM PO SISTEMU VERTIKALNE KONCENTRACIJE V JAMI TRBOVLJE IN VELENJE V LETU 1979 (podatki sodani v min/tono)

tabela 2

	Trbovlje-Becorit h=13.4 m VK				Zg. VII, polje Velenje — SHP Hemscheidt VK h=10.5 m				čok-ščit
	podkop	nadkop	odkop	%	podkop	nadkop	odkop	%	
Vrtanje in miniranje	—	0.96	0.76	4.9	—	0.18	0.13	0.7	
Rezanje in nakladanje (mehanično)	1.22	—	0.41	2.7	1.25	—	0.35	1.8	
Nakladanje (točenje) iz nadkop. dela	—	2.91	2.32	15.0	—	1.38	0.98	5.2	
Ostala dela na pridobivanju	—	—	—	—	0.42	—	0.10	0.5	
Skupno pridobivanje	1.22	3.87	3.49	22.6	1.67	1.56	1.56	8.2	
Prestavilo SHP	3.92	—	0.80	5.2	5.97	—	1.70	9.0	
Povzemanje tal in stropa	0.98	0.25	0.40	2.6	2.07	1.87	1.89	10.0	
Podgrajevanje križišča in komore	7.45	—	1.62	10.5	13.20	—	4.36	23.0	
Ostala dela na podgrajevanju	6.47	—	1.32	8.5	11.05	—	3.14	16.6	
Prestavilo transporterja	0.49	0.16	0.23	1.5	0.86	0.16	0.36	1.9	
Skupno dela na podgrajevanju	19.31	0.41	4.17	28.2	35.14	2.03	11.45	60.5	
Ostala dela	4.90	1.42	2.13	13.7	2.99	1.20	1.70	9.0	
Zastoji	6.57	1.70	2.69	16.7	0.50	0.20	0.28	1.5	
Skupaj efektivni delovni čas	32.00	7.40	12.66	81.8	40.30	4.99	14.99	79.2	
Prihod, odhod in pavza	7.10	1.64	2.81	12.8	10.57	1.31	3.94	20.8	
Celokupni čas	39.1	9.04	15.47	100.0	50.77	6.30	18.93	100.0	

Parametri: povprečna dnevna proizvodnja t/d 153+597=750 t/dan 293+737=1030 t/dan
učinek t/dnino 12.3-80. 2-31.0 t/dn 9.4-76.2-25.4 t/dan
dolžina čela L, iskorištenje L 024,7 m Io=30,4 t/md L=100 m, Io=10.3 t/m dan
čela

PREGLED PARAMETRA NA ODKOPIH ZA DOSEGANJE VISOKE PROIZVODNJE V RUDNIKIH RRC L. 1979 GODINI

Tabela šte. 4.

Ime rudnika kjer je odkop z visoko proizvodnjo, država

Parameter odkopa in ostali pokazatelji	Enota mere	OKP Fu-čik ČSSR	Kraanodon ugot SSSR	Pokoj Poljska	Ewald ZRN	Rheinland ZRM	Walsum ZRN	Hawtalen Belgija
Podatki o odkopu, povpreček								
Dolžina odkopa	m	164	270	203	250	220	270	185
Debelina sloja	m	0.72-0.90	1.42	2.9	2.92	3.0	3.16	1.57
Debelina premoga	m	0.83	1.19	2.9	2.17	2.72	2.64	1.47
Pad sloja	0	15-17	5-7	5-15	15-20	15-20	10-15	115
Skupna dolžina odkop. polja	m		950		850	1035	1255	...
Dnevni napredek	m/dan	6.12	10.94	6.9	5.91	6.95	5.60	4.35
Povprečna dnevna proizvodnja	t/dan	1010	3251	6020	4524	5124	4949	1904
Izkoriščenost odk. fronte	t/m'dan	6.16	12.04	29.7	17.02	23.3	18.3	10.3
Število izmen v toku dneva (povpr.) izmen		4	3+1	3	3	3	3	3
Število delovnih dni v mesecu	dni	31	31	27	22	22	22	20
Število zaposlenih na odkopu	nadn.	52	125	60	92	110	74	107
Učinek revirja	t/nadn.	12.95		59.8				10.95
Podatki o sloju: vrsta premoga		energ.	energ.	energ.	gasni	gasni	gasni	kokсни
Uporabljena mehanizacija								
— kombajn SHP (tip)		DVP-6 KSV-101	2 K-52 KM-87	KWB-3RDU FAZOS 12/28	EDV 170 L Westfalia ščit	EDW-300 L Hemsch. ščit.	EDW-300 L Hemsch. ščit.	Anderson Dowty

Podatki so iz OUN — Evropska ekonomska komisija — Geneve — Coal/GE 1)R. 43. od 5. marca 1980.

Najbližja temu rezultatu izkoriščenosti odkopne fronte iz jame Trbovlje je bila dosežena v rudniku Pokoj v Poljski ($Io = 29.7$ ton/m' čela in dan).

Iz navedene primerjave moremo ugotoviti, da je podporje fm Becorit v jamah ZPT brez dvoma dalo rezultate, ki jih je težko preseči.

REZULTATI ODKOPAVANJA NA ODKOPIH Z VISOKO PROIZVODNJO PO SISTEMU VERTIKALNE KONCENTRACIJE NA REK VELENJE, REK E. KARDELJA V 1979/1980 l.

Tabela 3

Parameter odkopa	Enota mere	Trbovlje - Zg. VII. polje SHP-Becorit - VK kombajn Ravageusse	Velenje jama Pesje k + 135 SHP Hemscheidt-ščit komb. Eickhoff EW-170 L
Dolžina odkopa	m	24,7	101,6
Odkopna višina	m	13,4	11,7
Dnevni napredek	m/dan	1,09	1,39
Odkopne izgube	%	12,0	10,9
Povprečna proizvodnja odkopa	t/dan	750	2,002
Skupni odkopni učinek	t/nad	31,0	46,2
Odkopni učinek:			
v podkopu	t/nad	12,3	11,1
Odkopni učinek v stropu	t/nad	80,2	113,8
Izkoriščenost odkopne fronte	t/m' in dan	30,4	19,7

Iz prikazane primerjave moremo dalje ugotoviti, da so bili pri delu na uvajanju SHP fm Becorit znatno poboljšani rezultati, ki so bili predhodno doseženi v jami Trbovlje s SHP fm Marrel-Hydro oz. v jami Velenje s SHP fm Hemscheidt. Prav tako v drugih rudnikih v SFRJ (tabela št. 1) oziroma v Evropi (tabela št. 4) niso bili doseženi boljši rezultati. Iz navedenega moremo torej nedvoumno zaključiti, da je podporje SHP fm Becorit dalo v normalnih pogojih eksploatacije na splošno zadovoljive rezultate in je torej opravičilo nabavo.

Podrobna analiza izkoriščanja razpoložljivega delovnega časa, prikazana za odkopavanje v jami Trbovlje in jami Velenje, kaže, da v jami Trbovlje porabijo 2,7% skupnega delovnega časa za operacijo rezanja napram 1,8% v Velenju za isto operacijo. Pri tem so ugotovili, da je do sedaj v jamah ZPT uporabljeni kombajn »Ravageuse« zelo počasen pri izvajanju delovne operacije rezanja in da je le-tega potrebno zamenjati s hitrejšim strojem. Po dolgotrajnem iskanju odgovarjajočega kombajna je članom tehničnega vodstva ZPT uspelo najti odgovarjajoči kombajn fm Eickhoff tipa ESA-60-L ki z uspehom dela v zadnjem času v rudniku Howthalen v Campini - Belgija. Zaradi ugodnih karakteristik tega stroja za kratka čela, ki so v glavnem v jamah ZPT menim, da je bila pravilna odločitev ZPT, da so nabavili ta stroj in da bo mogo-

če z le-tem doseči povečanje storilnosti in s tem proizvodnje s posameznih odkopov v svojih jamah.

Na podlagi navedenega moram ugotoviti, da so se v ZPT izredno potrudili in so brez velikih problemov uvedli mehanizirano odkopavanje v posamezne jame svojih premogovnikov. To odkopavanje je dalo, kakor to dokumentirajo priložene tabele št 1-4, zelo dobre rezultate, ki jih tudi na rekordnih odkopih v drugih državah Evrope ne dosega. Zaradi navedenega moremo skleniti, da je dosedanje delo na uvajanju mehaniziranega odkopavanja v jamah ZPT zadostilo pričakovanim postavkam in moremo tako ugotoviti, da je bilo SHP fm Becorit pravilno izbrano.

PROBLEMI ODKOPAVANJA V JAMI TRBOVLJE V L. 1981

V letu 1981 je bilo podporje SHP fm Becorit uporabljeno za odkopavanje v Zgornjem VII. polju, kota + 292 v jami rudnika Trbovlje. Pri samem odkopavanju v tem odkopnem polju pa so nastopile zelo velike težave. Pri napredovanju odkopa v tem odkopnem polju je odkop opremljen s SHP fm Becorit in kombajnom »Ravageusse« prispel v območje talninskih glin z izredno nizko nosilnostjo, v katerih se ni dalo napredovati, ker so bila tla odkopa v delu odkopa izredno mehka in je nastopilo ugrezanje sekcij, predvsem v talninskem delu odkopa. Zaradi tega je bilo celokupno napredovanje odkopa izredno težavno in

je dajalo zelo slabe proizvodne rezultate. Zaradi tega so delo z mehaniziranim odkopavanjem ustavili, sarno mehanizacijo pa so demontirali in spravili na površino.

Menim, da je bila taka odločitev vodstva ZPT pravilna, ker v tako težkih pogojih ni mogoče normalno napredovati, a pri tem načinu trpi tudi v mnogo večji meri draga oprema in se zelo rada pokvari. Zaradi tega je pravilno, da so prekinili s takim načinom dela. Pri tem pa moram pripomniti, da to ni edinstven primer, da se z mehaniziranim odkopavanjem dospe nenadoma in nepričakovano v bistveno spremenjene, t.j. znatno težje delovne pogoje. Podoben primer se je pred kratkim dogdil pri odkopavanju v jami Pesje Rudnika lignita Velenje, kjer so prav tako s SHP fm Hemscheidt (najnovejša izvedba) prispeli na etaži k + 135 na delu odkopa v območje z izredno glinastim lignitom, kar je prav tako delalo izredne težave in je bilo prav tako potrebno predhodno zaključiti z mehaniziranim odkopavanjem v tem talninskem območju.

Nadalje poznamo podoben primer tudi na rudniku Breza (okno Kamenica), kjer so prav tako v letu 1979 na odkopu prispeli z uporabo SHP fm Hemscheidt v mehka tla in je bilo prav tako potrebno prenehati s poiskusom, ker se je podporje fm Hemscheidt — specialne zivedbe za sistem vertikalne koncentracije deformiralo v večji meri in je bilo potrebno prekiniti z napredovanjem odkopa.

Iz navedenega moramo torej zaključiti, da se zelo lahko dogodi, da odkop pri svojem napredovanju dospe v zelo težke, t.j. bistveno spremenjene pogoje in da je v takem primeru potrebno prekiniti z napredovanjem odkopa, težko mehanizacijo pa demontirati in poslati na površino. To je potrebno v glavnem zaradi tega, ker v jami ni bilo pripravljen odkopno polje, ki bi lahko sprejelo vgraditev mehaniziranega podporja. Poleg tega pa je tako demontirana mehanizacija običajno potrebna temeljitega popravila, kar pa je mogoče izvesti normalno samo v delavnicah na površini.

Pri tem je potrebno obrazložiti še problem shranitve tako demontirane mehanizacije na površini, ker rudniki običajno ne razpolagajo z velikimi prostori pokritega tipa na površini, kamor bi mogli zaradi nenadne in nepričakovane potrebe uskladiščiti SHP in drugo odkopno mehanizacijo, se normalno zgodi, da to opremo uskladiščijo na prostem. To se zelo pogostokrat zgodi (n.pr. na RLV je bila odkopna oprema za dva širokočelna odkopa tipa OMKT uskladiščena zunaj pod vedrim nebom več kot tri leta (od 1967 do 1970), potem pa zopet koristno upo-

rabljena (4 leta) v jami Škale in Preloge. Tudi na rudniku Kreka n.pr., sedaj leži izven uporabe SHP tipa KM-81 že več let in nihče ne dvomi, da se bo le-to kasneje moglo koristno uporabiti (še celo v ZPT se bavijo z mislijo, da del tega podporja uporabijo po sanaciji jame Kotredež za odkopavanje z zasipom).

Iz navedenega moremo ugotoviti, da na rudnikih večkrat pride do nujne potrebe, da morajo odkopno mehanizacijo nenadoma uskladiščiti na odprtem prostoru na površini in da moramo to smatrati kot posledico višje sile in način uskladiščenja odkopne mehanizacije, ki je bila demontirana po nenadni potrebi v jami, zunaj na prostem oceniti kot neizbežen.

dr. Rudi Ahčan

Posvetovanje in razstave

Centralna jamska reševalna služba Slovenije s sedežem v Titovem Velenju je pripravila v dneh 20. in 21. maja 1982 razstavo sovjetske reševalne opreme in naprav za reševanje v rudarstvu. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Rapidom iz Beograda.

20. maja 1982 ob 9.00 uri je bila otvoritev razstave v dvorani občinske skupščine Titovo Velenje. Isti dan od 10.00 do 13.00 ure je bil ogled razstave, prav tako tudi naslednji dan. Pripravili so jo na prostoru pred Rdečo dvorano. Razstavljali so in prikazali delovanje ter uporabo naslednjih aparatov in naprav:

— reševalnih aparatov, samoreševalcev, aspiratorjev, naprav PGS, indikatorskih cevčic, kontrolnih naprav, kompresorjev, interferometrov, analizatorjev plina, hidrantov itd.

Ogleda so se udeležili tudi predstavniki našega kombinata, največ iz DO ZPT.

Center za delavsko ustvarjalno dejavnost na Reki pripravlja skupno z Zvezo energetikov Hrvatske, Zvezo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jugoslavije in Društvom izumiteljev ter avtorjev tehničnih

izboljšav na Reki IV. posvetovanje o energiji. Potekalo bo v času od 20. do 22. oktobra 1982. Cilj posvetovanja je, da bi razpravljali o novih (obnovljivih) virih energije, racionalizaciji porabe in proizvodov energije ter o energiji s posebnim ozirom na zaščito človekovega okolja. Organizatorji vabijo delavce OZD, da se prijavijo bodisi kot razpravljalci ali kot udeleženci posvetovanja.

Srečanje jamskih reševalcev

Zadnja leta se redno srečujejo člani jamskih reševalnih čet vseh slovenskih rudnikov, in to izmenjaje na raznih področjih. Letos bo to srečanje 12. junija v Mežici. V okvir tega srečanja sodi skupna vaja jamskih reševalcev vseh slovenskih rudnikov, nato pa bodo sledile analize poteka vaje ter strokovni razgovori.

Tega srečanja se bodo udeležili tudi člani jamskih reševalnih ekip iz premogovnikov našega kombinata.

TEHNIČNI PREGLED POČITNIŠKEGA DOMA NA RABU

Po vesteh, ki smo jih prejeli pred končno redakcijo gradiva za to številko glasila, je predviden tehnični pregled in prevzem novozgrajenega počitniškega doma SOZD REK EK na Rabu v dneh 27. in 28. maja 1982.

Upamo, da so bila dela do tega dne v celoti opravljena tako na zgradbi in njeni opremi, kakor tudi zunanja, ki so jih opravljali brigadirji II. mladinske delovne brigade našega kombinata iz TOZD RŠC v času od 5. do 28. maja tega leta. Več bomo o dokončni zgraditvi novega doma na Rabu poročali v naslednji številki.

Poklici v rudarstvu in geologiji

Koncem aprila tega leta je izšel prospekt, lahko bi rekli brošura, z nazivom »Poklici v rudarstvu in geologiji«. Izid te publikacije so omogočili s svojimi prispevki Geološki zavod iz Ljubljane, REK — RLV Titovo Velenje, Rudnik Mežica in SOZD REK EK — Zasavski premogovniki. Izšla je razmeroma v visoki nakladi 11.500 izvodov.

Brošurica je namenjena vsem mladim ljudem, ki se odločajo po končanem osnovnem šolanju za razne poklice. Je zelo okusno opremljena s številnimi posnetki in krajšim opisom del, ki jih opravljajo posamezni rudarski poklici. Iz brošurice lahko povzamemo, da posamezne šole izobražujejo mlade ljudi za naslednje poklice.

a) Srednja naravoslovna šola v sedežem v Ljubljani, Peričeva 4: pomočnik geovrtalca, geovrtalec, geovrtlani tehnik, geološki tehnik.

b) Rudarski šolski center Titovo Velenje s sedežem v Titovem Velenju, Trg mladosti 3, pa izobražuje za naslednje poklice: pomočnik rudarja za površinsko pridobivanje, rudar za podzemno pridobivanje in rudarski tehnik.

c) Rudarski šolski center s sedežem v Zagorju, Cesta zmage 9, pa izobražuje: pomočnik rudarja, rudar za podzemno pridobivanje, rudarski tehnik.

č) Izobraževalni center Rudnika svinca in topilnice Mežica, Polena 6, pa izobražuje: pomočnik rudarja, rudar za podzemno pridobivanje, bogatilec mineralnih surovin, tehnik za bogatenje mineralnih surovin,

Še povzetek iz zadnje strani te okusne brošurice:

»Dragi učenec«

Zemlja skriva v svojih nedrih še ogromna bogastva. Vabimo te, da se nam pridružiš in skupaj z nami rudarji in geologi, gospodariš s

tem bogastvom in uživaš sadove skupnih prizidevanj. V skupinah kjer boš delal, boš spoznal, kaj je pravo tovarštvo in razumevanje. Tvoj kos kruha ne bo pridobljen z lahkoto, toda velik bo in prislužen s častnim in spoštovanim delom.

Razvoj zasavske regije v načrtih raziskovalne skupnosti

V začetku maja tega leta se je sestala skupščina občinske raziskovalne skupnosti Trbovlje. Poleg konstituiranja novih organov je bila najpomembnejša točka razprava o nalogi »Prednostne smeri gospodarskega razvoja občine Trbovlje«. Iz podatkov, ki so na voljo, lahko povzamemo, da bo nalogo po predhodnem dogovoru med revirskimi občinami in medobčinsko gospodarsko zbornico revirskih občin izdelal Razvojni center Celje. Podobno nalogo izdeluje ta organizacija tudi za področje občine Zagorje. Obe nalogi tvorita del skupnih raziskav o možnostih nadaljnjega razvoja zasavske regije oziroma razvoja revirskih občin kot celote.

Na skupščini pa so obravnavali tudi projekt »Racionalna uporaba energije v občini Trbovlje«, ki ga pripravlja IB Elektroprojekt iz Ljubljane. Gre za najidealnejše uravnavanje odjema električne energije pri večjih porabnikih. Razpravljali pa so na tej skupščini še o razpisu nagrad za inovacijske in raziskovalne dosežke, zbiranju prijav za sofinanciranje razvojnih raziskav in oblikovanju pregleda tem za diplomatska dela študentov višjih in visokih šol, ki bi bila zanimiva za pomembne organizacije združenega dela. Na koncu pa so se odločili, da bodo letos podelili nagrade za inovacijske in razisko-

valne dosežke ob prazniku občine Trbovlje 1. juniju.

Občinska raziskovalna skupnost Trbovlje želi, da bi bili o njenem delu, prizadevanjih in uspehih čimbolje seznanjeni delavci v združenem delu, pa tudi seveda ostali občani oziroma krajani.

OBJAVA

Komisija za razpis natečaja in izbor najboljše rešitve osnutka znaka DO RGD v sestavi REK EK je na svoji seji dne 21. maja 1982 z večino glasov sprejela naslednji

SKLEP

a) na rapisan natečaj za izdelavo osnutka znak — simbola RGD v SOZD REK EK, so v razpisanem roku prispeli predlagani osnutki 14 avtorjev;

b) I. nagrada v znesku 5.000,00 din je prisvojena za osnutek znaka pod šifro »ŠZOF«, avtor Dušan Kastelic;

II, nagrada v znesku 3.500 din je prisvojena za osnutek znaka pod šifro ZP — 42, avtor Zdravko Pišek;

III. nagrada v znesku 2.000 din je prisvojena za osnutek znaka pod šifro 1982/a, avtor Janez Bizjak.

c) Nagrade bodo avtorjem najgornjih osnutkov nakazane na njihove naslove do 31. maja 1982.

Predsednik komisije
Matjaž Cerovac, dipl. inž.

JUNAKI ŠPANIJE

VAŠ BOJ JE TUDI NAŠ BOJ

V obdobju monarhofašistične diktature kralja Aleksandra v letih 1929 do 1934 je v Jugoslaviji zamrlo strankarsko življenje. Hud teror proti revolucionarnemu gibanju je močno prizadel Komunistično partijo Jugoslavije, ki se je opomogla šele sredi tridesetih let, ko so začeli delovati mladi borbeni kadri s tovarišem Titom na čelu.

Že na splitskem plenumu junija 1935 je CK KPJ določil kot glavno nalogo komunistov zbiranje vseh demokratičnih sil za borbo proti fašizmu. Partija je začela graditi ljudsko-protifašistično fronto. Takoj po fašističnem puču v Španiji so se tudi jugoslovanski komunisti vključili v mednarodno akcijo solidarnosti za pomoč španskemu ljudstvu.

Vodstvo KPJ je 31. julija 1936 poslalo vodstvu KP Španije naslednji telegram: »Delavski razred Jugoslavije z občudovanjem spremlja junaško borbo španskega ljudstva proti fašističnim izgreedom, ki hočejo vrniti krvavo diktaturo kapitalistov in veleposestnikov nad španskim narodom in ga podvreči mednarodnemu fašizmu. Delavski razred Jugoslavije se pridružuje mednarodni akciji solidarnosti proletariata in prijateljev svobode vsega sveta, ki bo pomagala naši borbi. Dol z mednarodnim fašizmom! Živela svoboda španskega ljudstva!«

V Proleterju, glasilu CK KPJ, ki je izhajal v Parizu, je avgusta 1936 izšel članek z naslovom: »Na pomoč španski demokraciji«, v katerem avtor pojasnjuje, da so se fašisti dvignili proti vladi Ljudske fronte, proti španskim delavcem, kmetom, proti svobodi španskega ljudstva. Članek govori o tem, da za fašističnimi generali stoji najbolj reakcionaren del španske buržoazije, veleposestnikov in visokega klera. Pisec članka apelira na delavce, kmete, prijatelje svobode in demokracije, naj pomagajo španskemu ljudstvu v njegovi borbi.

O svojih stališčih je CK KPJ pisal: »Španska državljanska vojna je

začetek oboroženega spopada med demokracijo in fašizmom. Ni samo španska vojna, apmak je tudi naša, kajti njen izid bo imel velik vpliv na borbo za svobodo v Jugoslaviji, zato ne smemo biti pasivni in nevtalni.»

V Jugoslaviji so po navodilih Partije izvedli veliko akcijo za pomoč španskemu ljudstvu. Ljudje so prirejali zborovanja in predavanja, ustanavljali odbore za zbiranje pomoči. Špansko vprašanje so obravnavali na številnih sejah vodstev KPJ v celotnem obdobju španske državljanske vojne. Partija je poleg tega vodila v Jugoslaviji in med izseljenci akcijo za zbiranje prostovoljcev in organizirala njihov odhod v Španijo. V ta namen je v Parizu deloval stalni odbor, ki je usmerjal akcijo in odhode prostovoljcev v vrste mednarodnih brigad. V začetku vojne so odhajali kot prostovoljci komunisti z vojaškimi izkušnjami, nato tudi drugi. Med njimi je bilo veliko izseljencev.

V Španijo je odšel marca 1937 kot predstavnik CK KPJ dolgoletni partijski delavec Blagoje Parović. Padel je 6. julija 1937 kot politični komisar 13. mednarodne brigade.

Ob svojem prihodu v Španijo je naslovil na borce naslednje pismo: (citiramo odlomek)

Borba velikega junaškega španskega ljudstva proti tujim fašistom in osvajalcem ni samo njegova borba. To ni niti borba enega samega razreda, ene partije, ene politične skupine. To je borba celega španskega enaroda in vsega naprednega človečanstva za mir, svobodo in napredek. Vi to tudi sami vidite in veste. A o tem morajo izvedeti vsi naši tovariši, prijatelji, sorodniki in znanci, društva in organizacije, ki ste jim pripadali v rodnem kraju. Pišite jim. Naj zvedo od vas resnico o borbi španskega ljudstva, o junaštvu v samopremagovanju njegovih borcev, o zločinih fašističnih razbojnikov in osvajalcev.

Vsakdo od nas predstavlja svoj narod in rodni kraj, svojo organizacijo. Moramo biti dostojni predstavniki naših prednikov in borcev našega naroda. Moramo biti vzgled hrabrosti, discipline in skromnosti, zgled vzdržljivosti in predanosti našemu delu ob vsaki priložnosti in v

kakršnihkoli razmerah. Moramo pokazati zgled bratsko slogo in solidarnost z velikim španskim narodom, v velikih dejanjih in najmanjših podrobnostih. Biti moramo vzgled bratske solidarnosti s pripadniki drugih narodov, ki se z nami bore za skupni mir, svobodo in napredek. A istočasno bodimo strogi in neomajni do vseh sovražnikov naše svobode in borbe španskega naroda, do vseh poizkusov, da bi sovražniki demoralizirali naše vrste.

Hrabrost, železna disciplina in enotnost, bratska sloga in solidarnost so nujni, da zmagamo nad sovražnikom.

A to ni vse. Moramo znati ravnati z orožjem, boriti se in premagati sovražnika, vendar varovati sebe in tovariše. Učiti se moramo ravnati z orožjem, boriti se in zmagovati, tako kot pravi pregovor: »Ravnaj modro, ne umiraj po neumnosti!« Voditi moramo bojne enote od zmage do zmage. Učiti se moramo na vsakem koraku, v okopih in zaledju, na vsakem kraju in ob vsaki priložnosti, ker brez znanja ni zmage nad fašizmom.

Bodite odločni vojaki in komandirji! Bodite takšni, da bo vsak vaš sorodnik in znanec, vsak tovariš in prijatelj, vsaka organizacija in narod, ki ga predstavljate, lahko ponosno govoril: »To je moj sin, moj tovariš, član moje organizacije, sin mojega naroda.«

Španska ljudska vojska, mednarodne brigade in naši rojaki v njih, naši junaški branilci Madrida, heroji z Jarame, Gudalajare in Posso-blanca so z junaštvom dosegli veliko slavo v svetu in velik ugled v očeh našega naroda. Ljudstvo mora vedeti, kdo so ti njegovi najboljši sinovi, kakšna so njihova dejanja in junaštva, kako so se borili, kako so padli in zmagovali. Vi mu morate povedati resnico o borbi in junaštvu naših tovarišev.

Ves ljudski tisk in njegovi bralci zahtevajo naša pisma in dopise. Vaši znanci in vaše organizacije hočejo novice o vas in tovariših iz drugih držav, o vaših skupnih borbah. Pišite jim resnico o bojih in uporih v borbi za svobodo. Pišite o junaških delih, ne sa-

mo o padlih, kot je to v navadi, ampak tudi o živih borcih. Pišite o življenju, bojih in mukah španskega ljudstva za svobodo vsega sveta, ker ste to sami videli in slišali.

Borba španskega ljudstva je ena najpomembnejših borb v zgodovini človeštva. Vsaka podrobnost, vsak zapis njenih udeležencev bo dragocen prispevek zgodovini. Pišite zapiske in dnevnike, pomembno doživljanje in dogodke o borbi in iz ljudskega življenja. Ohranite dragoceni material, ali ga pošljite nam, kajti mi ga lahko ohranimo. Zau-pajte nam. S pisanjem boste koristili naši skupni stvari in si boste po naši zmagi olajšali vrnitev v domovino.»

Maja 1937 je Proleter pisal »Usoda Španije je naša usoda. Združimo moč delavskega razreda, da bi s skupnimi akcijami pripomogli, da bo pomoč vseh, ki so v Jugoslaviji napredni in politično daljnovidni kar najbolj delotvorna.«

Ob splošni aktivnosti komunistov je borba španskega ljudstva prodrla v zavest naših ljudi, da so jo spremljali kot svojo. Prisotna je bila v vseh oblikah družbenega in političnega življenja, izražala se je v literaturi, likovni umetnosti, glasbi, skratka povsod.

Reakcionarne meščanske stranke in vlada pa so se postavile na fašistično stran. Katoliški list, kot n. pr., Hrvaška straža in Slovenec so prikazovali fašistično vstajo kot borbo siromašnih kmetov proti zatiranju, da bi tako zameglili pravo bistvo upora fašistov. Notranje ministrstvo je 10. marca 1937 izdalo lo odredbo, s katero je prepovedalo odhod prostovoljcem v Španijo in sploh vsako aktivnost ljudstva v korist španske republike. Nekatere prostovoljce, ki so jih ujeli na poti v Španijo, so poslali v kazenska taborišča, španskim borcem so tudi odvzeli jugoslovansko državljanstvo.

Odvzem državljanstva so hudo občutili borci zlasti po porazu španske republikanske vojske, ko so morali kot brezdomci tudi po več let ostati v francoskih taboriščih.

Med približno 1660 jugoslovanskimi prostovoljci, ki so se borili za svobodno Španijo, je bilo največ delavcev. Razen nekaterih starih revolucionarjev, udeležencev prve svetovne vojne in oktoberske revolucije, so se v vrstah jugoslovanskih Špancev borili predvsem mladi ljudje, delavci vseh poklicev.

Jugoslovanski borci so bili v pehoti, v vrstah gverilcev, v letalstvu, tankovskih enotah, bili so tudi inštruktorji v španskih borbenih enotah.

Jugoslovani v začetku niso formirali svojih enot, kasneje pa se jih je največ borilo v bataljonu Djuro Djaković in Georgij Dimitrov, ki sta prišla v sestav 129. brigade, v bataljonu Divizionario, pri 45. diviziji, protitankovski bateriji Petko Miletić, v baterijah Stjepan Radić, Karl Liebknecht, Roza Luksemburg.

V španski državljanski vojni je več kot polovica jugoslovanskih borcev padla na bojišču. Mnogi borci so bili ranjeni, nekateri tudi po večkrat. Ob koncu vojne je okoli 500 borcev ostalo v francoskih taboriščih. Kakšne so bile razmere v teh taboriščih, prikazuje odlomek iz poročila partijskega komiteja jugoslovanske grupe španskih prostovoljcev v taborišču Vernet, poslan CK KPJ septembra 1940.

(citat)

POROČILO

Številčno stanje

Kot je znano, je večina Jugoslovancev nastanjena v taborišču C, okrog 120 ljudi, med katerimi so všteti tudi ekonomski emigranti, ki so svojčas delali v Beogradu, a niso bili v Španiji. Ker so ti ljudje brez sredstev, smo jih sprejeli v naš kolektiv in jim pomagali s pošiljkami, ki prihajajo. V drugem oddelku B je 10 naših prostovoljcev. Razen Jugoslovancev so v oddelku C naslednji:

a) pripadniki narodnosti v mednarodnih brigadah (Nemci, Avstrijci, Italijani, Čehi, Madžari in balkanski narodi), skupaj 500 do 600 ljudi;

b) manjše število, okrog 100 bivših španskih vojakov;

c) okrog 600 različnih ljudi iz Francije (ruski belogardisti, lumpenproletariat vseh vrst, Židje, a tudi dosti naprednjakov).

Namestitev

Tabor je postavljen na visoki planoti, okrog 800 metrov nad morjem. Teren je peščen, okolica gozdnata, klima zelo ostra. Julija tega leta smo nosili med dnevnim sklicem zimske plašče (odeje, ogrnjene preko ramen). Dostikrat je deževalo, pozimi je ležal debel sneg. Tabor je obdan z dvema boječima žičnima ograjama. Na drugi strani žice je vsakih 50 metrov stražarsko mesto. Straži policija Gursa (darilo francoskega ljudstva), vogalih so vkopana strojnična gnezda. Mednarodni brigadirji so nameščeni v barakah po narodnosti. Taka namestitev prija prostovoljcem in je rezultat čvrste povezanosti organiziranosti in kompaktnosti naših ljudi. Med barakami in v celem oddelku je gibanje svobodno. Med oddelkoma C in B so stiki prepovedani, a vseeno obstajajo.

V barakah so postavljeni pogradi v dveh nadstropjih. V nekaterih spijo ljudje tudi pod pogradi na betonu. Pogradi so široki 70 cm in dolgi toliko, da lahko ležiš zleknjen. Slame je malo, tako da je spanje kljub navajenosti skrajno neugodno, posebno za revmatike. Slamnjače, ki smo jih prinesli iz gursa (darilo francoskega ljudstva), so bile rekvirirane ob prihodu. Barake nas ne ščitijo pred mrazom in vetrom, ker niso prevlečene s papirjem, med deskami je za 2-3 cm prostora. Toča, ki je padla julija, je prebila papir na strehi, tako da zateka. Peči ni nobenih.

Obleka

Zimskih plaščev ni. Nogavic ni. Srajce in hlače so krpa na krbi. Celi čevlji so velika redkost. Odeja je ali še iz Španije ali od nemoči, ki jo je dajalo francosko ljudstvo pred vojno. Nekateri imajo po dve odeji. Večina ima eno, a so že tako izrabljene, da jih ne smemo strkavati.

Hrana

Hrana v vseh taboriščih v Franciji je taka, da si že od prvega dne podvržen sistematičnemu stradanju. To je samo eden od načinov, kako doseči cilje, o katerih bomo kasneje še govorili. Dnevna kalorična vrednost se giblje med 900-1900 kalorijami. Vemo, da je za zdravega človeka, ki dela fizično, predviden minimum 3000-4000 kalorij. Hrana je enolična in večkrat tudi neužitna. Glavne sestavine so pois de chiche (vrsta boba), konzerve iz črev in leče. Malokrat dobimo krompir in makarone. Mesa je tako malo, da ga sploh ni vredno omenjati. Kruha dobimo 40 dkg. Po količini je glavni izvor energije, a je dostikrat še surov in zato težji.

Konec avgusta 1940 je taborišče izvedlo edinstveno akcijo za večji obrok kruha — na 50 dkg. Ta količina je bila vnesena v taboriščne predpise. Akcija se je uspešno končala.

Kupovanje kruha v kantini je omejeno. Samo izčrpani bolniki so lahko z zdravniškim receptom dobili dovoljenje, da kupijo 50 dkg kruha. Prodaja živeža v kantini je takšna, da imajo prednost privilegirani posamezniki, n. pr., internirani trgovci, špekulanti ipd., medtem ko morajo vsi drugi, posebno španski begunci, čakati v vrsti tudi po 2 do 3 ure dnevno pred kantino. Tačas pa je že vse razprodano.

Higiena

Glavni higienski problem v taborišču je pomanjkanje mila, vode in kotlov za prekuhanje perila, ki ga intendanti sami pero. Posledica tega je, da je taborišče kljub oskrbi posameznikov polno golazni (bolhe, uši). Velika nadloga so miši, ki onemogočajo spanje. Za pranje perila ni v dnevnem razporedu predviden noben termin. Kljub temu je osebna higiena ljudi še vedno na višini.

Režim

Duh, ki vlada v taborišču Vernet, se kaže že v samem nazivu. Medtem, ko se druga taborišča imenujejo camp accuel

(sprejemališče), se taborišče v Vernetu imenuje taborišče za interniranje. Gostoljubni duh tudi v drugih taboriščih ni nič drugega kot navadna Blum-Daladierova laž in cinizem, pod katero skrivajo resnično lakoto in zapostavljanje. To je bil cilj združenih agentov francoskega Drugega urada in nemškega Gestapa. Ob prihodu v Vernet je sneta ta lažna nasmejana krinka gostoljubja. Človek je v Vernetu tudi formalno ujetnik ali zapornik.

Tu je dnevno taboriščno življenje izpolnjeno z nizom procedur in poslov, ki nimajo drugega namena kot nas duševno poneumljati in fizično uničiti.

Štirikrat dnevno skličejo taboriščnike, da se postroje in jih preštejejo. Pod stražo bajonetov ljudje kopljejo rove in jih nato spet zasipajo, tolčejo kamenje, porivajo vagončke, polne zemlje, nosijo preko 500 m daleč straniščne kante težke po 50 kg. Do prihoda mednarodnih brigadirjev v taborišče so javno pretepali s pestjo, s čevlji, z bičem. To je bil redni, vsakodnevni program žandarske zabave. S prihodom interbrigadirjev maja 1940 so se te brutalnosti prenehale zaradi enotnega protesta naših ljudi.«

(konec citata)

(nadaljevanje sledi)

Iz gradiva Muzeja ljudske revolucije, Trbovlje

VIII. REVIJA MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV SLOVENIJE

V času od 27. do 29. 1982 bo v Zagorju ob Savi VIII. revija mladinskih pevskih zborov Slovenije. Potekala bo pod pokroviteljstvom republiškega komiteja za kulturo in znanost. Pripravili pa so jo ZKOS — slovenska pevska zveza, svet revije mladinskih pevskih zborov Slovenije v Zagorju ter zavod SRS za šolstvo. Prvi dan ob 19. uri bo otvoritev razstave mladinske pevske literature,

nato pa bo na slavnostnem koncertu nastopilo šest zborov. Revije se bo udeležilo 55 zborov; na zaključnem koncertu zadnjega dne pa jih bo nastopilo pet.

Mihael Gosak

Rudniški tiri

Železni tiri kam hitite?
Mar ne veste, da rjavite,
da pošel je že vaš čas,
nova doba čaka nas.

Ni pošel še čas,
na zgodovino vežejo nas.
težki, črni časi,
ko za skorjo kruha so garili knapi.

Hej, tiri na moji levi,
moj sopotnik in trpin,
ko prideva do kretnice,
— ni še nama za pogin.

Rajši drviva spet naprej,
za nama voziček — glej,
s kolesi z nama govori,
kreše iskre, boljše dni.

Iskra svetla izpod koles
naj nama da polet zares,
drvimo v čase nove vsi,
naj rja več nas ne pesti.

Celovečerni koncert rudarske godbe Hrastnik

Rudarska godba Hrastnik je 16. 4. 1982 ob 18.00 uri v Delavskem domu Hrastnik izvedla celovečerni koncert klasičnih in zabavnih melodij pod vodstvom dirigenta Franca Grebenskega.

S tem koncertom smo počastili kongresa ZKS in ZKJ ter praznik ustanovitve OF slovenskega naroda in praznik dela 1. maj.

Koncert je imel še posebno obelježje, saj je ob tej priliki prejelo osem godbenikov od Zveze kulturnih organizacij Slovenije posebna priznanja, in sicer Galussova odličja.

Bronasto Galussovo odličje je dobil za 15-letno aktivno delo pri godbi Avgust Šketako.

Srebrno Galussovo odličje za 20-letno aktivno delo pri godbi pa Franc Šuntajs.

Zlata Galussova odličja za 25-letno aktivno delo pri godbi so prejeli naslednji tovariši:

Franc Pokleka
Franc Kranjc
Erno Osterman
Lado Špan
Mitja Udovič
Alojz Drobež

Še posebno priznanje in pozornost pa zaslužijo trije godbeniki, in sicer:

Gvido Bedenik
Avgust Bratuša in
Franc Sihur

ki aktivno delajo pri godbi že preko 50 let. Zato so prejeli posebna priznanja od ZKO občine Hrastnik.

Najlepše priznanje za godbenike pa je to, da smo dobili letošnje leto tako potrebne nove instrumente, ki smo jih na tem koncertu prvič uporabili. Zato izrekamo godbeniki Rudarske godbe Hrastnik vso zahvalo občanom in Kulturni skupnosti občine Hrastnik, kolektivoma Komunalno obrtno podjetje Hrastnik, delovna organizacija RIG in Marjanu Dolancu za vso pomoč in prizadevanje za pridobitev novih instrumentov.

Prepričani smo, da bo delo godbe v naslednjem obdobju še bolj zaživelo, dvignila se bo kvalitetna raven muziciranja, kar si vsi najbolj želimo. Naša godba ima že dolgoletno tradicijo, saj bomo naslednje leto slavili 130-letnico obstoja. Zato je naša dolžnost, da še naprej gojimo to zvrst glasbe in jo podajamo delovnim ljudem in občanom. Aktivnost godbe se kaže v tem, da ni prireditve ali proslave na kateri ne bi sodelovala.

Prizadevati pa si moramo, da bi v godbo vključili čimveč mladih, kar je porok, da bo godba še naprej tako uspešno delovala.

Mirko Potočan

Dne 16. 4. 1982 je rudarska godba Hrastnik pripravila v Delavskem domu v Hrastniku celovečerni koncert v počastitev kongresov zveze komunistov ter praznika ustanovitve OF ter praznika dela 1. maja.

RAZSTAVA LIKOVNIKA

Jožeta Naglava

Kot vsako leto smo tudi letos v Hrastniku pripravili teden amaterske kulture, ki je potekal od 16. do 29. aprila. V tem tednu so se vrstili nastopi po vseh krajevnih skupnostih.

Ustavim naj se ob razstavi mladega likovnega ustvarjalca Jožeta Naglava, ki je s svojo roko naslikal res dobra dela, ki pa jih žal ni videlo veliko ljudi. To je bila razstava, kakršne že dolgo ni bilo v naši občini, toda ta dela smo lahko občudovali le na Dolu, kajti v Hrastniku za takšno razstavo ni bilo prostora. Celotno razstavo so poimenovali — Življenje. Vsako delo ima svojo vsebino, ki si jo lahko povezal v celoto. Na začetku smo lahko ugotovili nastanek in razvoj človeka, ki ga spremljamo v vseh fazah njegovega razvoja. Odkritje tehnike, njen obstoj in vzpon pa je bila nit razstave. Od tu naprej človek vidno propada in pripelje življenje do neizbežnega konca. Dela so naslikana v oljni tehniki, akvarelu, nekaj tudi v tušu. Prikazal nam je še kombiniranje raznovrstnih materialov, ki se ob večji umetniški roki spreminjajo v sliko.

V knjigi vtisov, v katero so obiskovalci opisali svoja mnenja, zasledimo le pohvale Jožetu Naglavu in iz vseh veje želja po ponovitvi takšnih prireditev.

Ob zaključku se le vsili vprašanje, zakaj v domačem kraju Jože ni dobil takšne pomoči, kot bi jo pričakovali? Zato se zahvaljujem pomoči mladincev Dola, ki so mu pomagali pri uresničevanju zastavljenega cilja.

Saša Špan

Bogata bera kulturnih prireditev

V zadnjih tednih se je zvrstilo veliko število kulturnih prireditev najrazličnejših zvrsti. Kot običajno jih želimo nekaj na kratko opisati, saj je v njih sodelovalo mnogo članov kolektiva kombinata, še več pa je bilo navzočih na njihovih nastopih.

Koncerti

Delavska godba Trbovlje je pripravila 8. maja ob 19. uri v

gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah letni celovečerni koncert pod vodstvom Mihe Gunzka. Predstavili so se z deli V. Markoviča, Leroya Andersona, Nikice Kalogjere, Hansa Kolditza, Mihaela Edwarsa in Wilija Lóflerja. S svojim programom in prednašanjem so publiko zelo navdušili, tako da je godba še trikrat dodala.

Pred začetkom koncerta je napovedovalec Bogdan Barovič seznanil publiko z različnimi novicami — priznanji, ki so jih dobili člani godbe v zadnjem času in s tem, da godbo od zadnjega občnega zbora dalje vodi predsednik Franci Princ, ker je bil dosednji dolgoletni predsednik Janez Ocepek izvoljen za predsednika skupščine kulturne skupnosti Trbovlje. Pred zaključkom koncerta je napovedovalec izvedel kratek kviz s štirimi udeleženci. Prvo nagrado je dobila 14-letna učenka; za to nagrado je nato dirigirala godbi priljubljeno in splošno znano skladbo »Račke«. Popestritev že tako popularnega koncerta se je še povečala in poslušalci so z dobrimi in lepimi občutki odhajali domov.

V petek, 21. maja, je bila ob 17. uri v Delavskem domu Trbovlje peta področna revija mladinskih in otroških pevskih zborov iz Litije, Zagorja, Trbovelj in Hrastnika. Nastopilo je trinajst zborov.

V nedeljo, 23. maja, je mešani zbor Svoboda II. pod vodstvom Helge Briner nastopil v Križu pri Trstu na reviji »Pesem ne pozna meja«. Revijo je organiziralo slovensko prosvetno društvo Vesna iz Križa pri Trstu ob svoji 60-letnici.

V ponedeljek, 24. maja, je glasbena šola Trbovlje pripravila v svojih prostorih v počastitev dneva mladosti koncertni in baletni večer. Nastopili so solisti, komorne skupine, balet in harmonikarski orkester.

Ansambel Mladi upi, ki deluje v okviru srednješolskega kulturnega društva Trbovlje, je pripravil 28. maja ob 19. uri v Delavskem domu v Trbovljah koncertno-recitacijski večer pod

geslom »Mladi pozdravljajo mesec mladih«.

Dne 24. aprila t.l. je potekala v Kisovcu proslava ob 55-letnici moškega pevskega zbora Loški glas. Na proslavi je govoril Miloš Prosenc, sekretar republiške konference SZDL, ob navzočnosti številnih domačih in tujih gostov. Pripravili so izredno pester in zanimiv program, ki so ga kvalitetno izpeljali. Zbor nosi naziv Rudarski pevski zbor Loški glas. Čestitamo!

Dne 16. maja je bilo na Bohorju srečanje zasavske planinske mladine. Ob tej priliki sta pripravila rudarska godba Senovo in otroški pevski zbor krajši koncertni program pod vodstvom prof. Ceglarja.

Gledališke predstave in akademije

V sredo, 19. maja, je bila v popoldanskih urah predpremiere, v četrtek 20. maja v večernih urah pa premiera komedije Josepha Kesselringa: Arzen in stare čipke. Delo je z režiral Iztok Jereb, pripravilo pa gledališče Svobode Center s sodelovanjem nekaterih igralcev DPD Svobode II. Obe predstavi sta bili namenjeni srednješolskemu in večernemu abonmaju.

29. aprila t.l. je bila ob 13.45 uri v čakalnici TOZD Premogovnik Trbovlje proslava v počastitev praznika dela 1. maja. Pripravil jo je sindikat tega TOZD-a. Uvodne besede je spregovoril predsednik osnovne organizacije sindikata Miha Gosak; ob tej priliki je recitiral tudi svojo pesem: Prvomajski kresovi. Na predlog sindikalne organizacije je vodja TOZD Premogovnik Trbovlje Martin Putrič, dipl. inž., podelil devetim članom kolektiva, rudarjem iz vseh treh tretjin, knjige Tovariš Tito. V kulturnem delu programa so nastopili mladi pevci, recitatorji in plesalci iz osnovne šole — pedagoške enote Tončke Čec. Njihov nastop je bil izredno privlačen, lepo izpeljan in učinkovit, zato so poželi splošno priznanje vseh navzočih.

Dne 29. aprila t. l. je bila v čakalnici TOZD Premogovnik Trbovlje krajša proslava ob prazniku dela 1. maju. Uvodno besedo je imel predstavnik sindikalne organizacije, rudar Mihael Gosak. Ob tej priliki so podelil devetim rudarjem z vseh treh tretjin priznanja za uspešno delo v obliki knjige — TITO. Učenci osnovne šole — pedagoške enote Tončke Čec, pa so izvedli imeniten program, s pevskeimi točkami, recitacijami in ritmičnimi plesi.

Foto: Trbovlje

Srednješolsko kulturno društvo Trbovlje se je dvakrat predstavilo zasavski javnosti s svojim nastopom, in sicer 7. maja v Delavskem domu v Trbovljah, 19. maja pa v Delavskem domu v Zagorju; obakrat so nastopili z dvema predstavama. Na reviji so se predstavili dekliški pevski zbor, folklorni ansambel, plesalci športnega in disco plesa, zabavni ansambel, tamburaši in recitatorji.

Likovne razstave

V času od 29. aprila do 15. maja je bila v prostorih doma upokojencev Franca Salamona v Trbovljah likovna razstava del članov Likovne sekcije RELIK Svobode Center Trbovlje. Razstavili so 25 likovnih del v raznih tehnikah. Pripravili so jo v počastitev praznika OF in praznika dela.

Televizijske oddaje

Televizija Ljubljana je 27. aprila t.l. v večernih urah predvajala 35 minut trajajoči film Rdeče Trbovlje.

V sredo, 12. maja t.l. pa v okviru oddaje Portret tedna, polurni film o življenju in delu Janeza Kneza, akademskega slikarja iz Trbovelj. Oddajo je pripravila skupina sodelavcev RTV Ljubljana, v kateri so bili Jože Hudeček in Božo Vranešič kot režiser ter drugi.

Dne 20. maja t.l. ob 20. uri je bila v okviru Glasbenega četrtka oddaja o pihalnih godbah. V oddaji sta sodelovala tudi Miha Gunzek in Alojz Zupan, oba dirigenta Delavske godbe Trbovlje. Sicer sta v oddaji sodelovala še Emil Adamič in dirigent godbe milice Vinko Štruce. Hkrati so odigrali nekaj skladb tudi nekateri pihalni orkestri iz Slovenije, med drugim tudi delavska godba Trbovlje. Posnetki tega ansambla so bili starejšega datuma, zato so bili nekoliko zastareli. (tl)

Novi inženirji geologije in rudarstva

Na VTO montanistika — fakulteta za naravoslovje in tehnologijo univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani so v času od 1. julija do 31. decembra 1981 postali:

- a) doktorji znanosti
geologi: Bogdan Jurkovšek, Ivan Mlakar in Ladislav Placer
- b) diplomirani inženirji
geologi: Jurij Bernik, Matevž Demšar, Peter Junež, Kunčič-Ličen Jesenka, Ana Mladenovič, Dragotin Ocepek
- c) inženirji rudarstva: Rozana Hribar (ob delu, Velenje);
Čestitamo!

Svetovni rudarski kongresi so doslej potekali v naslednjih letih in v naslednjih mestih:

kongres	leto	mesto	država
I.	1958	Varšava	Poljska
II.	1961	Praga	Čehoslovaška
III.	1963	Salzburg	Avstrija
IV.	1965	London	Velika Britanija
V.	1967	Moskva	Sovjetska zveza
VI.	1970	Madrid	Španija
VII.	1972	Bukarešta	Romunija
VIII.	1974		Peru
IX.	1976	Düsseldorf	ZR Nemčija
X.	1979	Carigrad	Turčija

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

ENERGETSKI PROBLEMI SVETA

Sredi aprila letos se je sestala v Bukarešti delovna skupina svetovne konference o nafti. Razpravljala je o možnostih zamenjave nafte z drugimi vrstami goriva in energije. Ob tej priliki so ugotovili, da je na svetovnem trgu nafte prišlo do določene stabilizacije. Povpraševanje je namreč mnogo manjše kot pa ponudba. S tem pa seveda ni rečeno, da je energetski problem rešen. V primeru, če z raznimi ukrepi varčevanja in zamenjavo nafte s premogom in drugimi vrstami goriva vprašanje ne bo rešeno, se bo svet kasneje soočil še z nevarnejšo krizo. Po ugotovitvah te delovne skupine bi k rešitvi problema svetovne energetike mnogo doprinesla razorožitev na svetu, po drugi strani pa tudi obsežnejše raziskave drugih naravnih virov energije, predvsem sončne energije.

V MARCU DOBRA PROIZVODNJA PREMOGA

Proizvodnja jugoslovanskih premogovnikov je bila v prvih treh

mesecih dobra, najpomembnejša pa v marcu, ko so nakopali približno 5 milijonov ton premoga. V prvih treh mesecih t. l. je bilo skupno nakopane 13,43 milijona ton premoga vseh vrst ali 6,6 % več kot lansko leto v istem času. Rudarji so delali tako rekoč vse dni v prvem trimesečju tudi ob sobotah in nedeljah. Seveda pa pričakovanja še zdaleč niso izpolnjena. Rudarji so nemočni, kadar gre za sredstva za investicijska dela in modernizacijo odkopa in transportov. Če ne bo večjih okvar ali drugih pomembnih zadržkov ter težav z rezervnimi deli računajo, da bo znašala letošnja proizvodnja premoga v jugoslovanskih premogovnikih okoli 56 milijonov ton premoga, kar je za okoli 2 milijona ton manj od načrta energetske bilance v letošnjem letu. Ta številka je največja možna, ker za odpiranje novih in razširitev obstoječih premogovnikov ne bo dovolj sredstev. Od pričakovanih oziroma potrebnih sredstev jih bo na voljo približno le ena tretjina. Precej premogovnikov, pa čaka na devize za uvoz opreme. Če bi le-te že imeli,

bi se proizvodnja premoga v teh rudnikih bistveno povečala. Tudi na površinskih kopih nastopajo težave zaradi dobav transportnih trakov. Domači proizvajalec Balkan namreč nima dovolj surovin za izdelovanje teh trakov. Težave pa stopajo tudi pri dobavah razstreliva, jeklenega podporja, kablov, vrvi in seveda zaradi stalnega kroničnega pomanjkanja dobrih rudarjev — kopačev. Največje težave pa so tudi finančnega značaja, ker zaradi pomanjkanja denarja ni mogoče nadaljevati z modernizacijo. Kljub temu pa obstaja upanje, da bo predlog dogovora o zagotovitvi sredstev za hitrejši razvoj premogovnikov in proizvodnjo domače nafte in plina v tem petletju sprejet in sredstva zagotovljena.

ROMUNIJA BO PODVOJILA PROIZVODNJO PREMOGA

Po podatkih romunskih oblasti računajo, da bo njihova država do leta 1985 podvojila proizvodnjo premoga na okoli 87 milijonov ton. Računajo, da bodo s tem odpravili oziroma se ognili pomanjkanju

nergije. Že letos je v prvih treh mesecih znašala proizvodnja premoga 1,5 milijona ton več kot v zadnjih treh mesecih lanskega leta. Za letošnje leto so predvideli proizvodnjo v višini 44 milijonov ton, kar je za 20 % več napram letu 1981. Za povečanje proizvodnje premoga so se odločili zato, da bodo termoelektrarne zadovoljili z zadostnimi količinami premoga in da bodo drugi porabniki prav tako oskrbljeni z zadostnimi količinami premoga. Romunija ima v načrtu, da bo do leta 1990 v celoti pokrila svoje potrebe z lastno proizvodnjo. V letu 1985 naj bi znašala proizvodnja električne energije 82,5 milijard kWh, v letu 1990 pa naj bi ta proizvodnja znašala že 110 milijard. Proizvodnja nafte v tej državi je nekoliko upadla, zato imajo zaradi pomanjkanja deviz prav tako težave z uvozom.

Pred kratkim so v Romuniji odkrili nova ležišča premoga, kar naj bi zadostovalo za pokrivanje njihovih energetskih potreb za nadaljnjih 100 let. Povečali so obseg geoloških raziskav, bavijo pa še tudi s tehnologijo za pridobivanje premoga iz večjih globin.

UDARNIŠKI DNEVI V KOSTOLCU

Rudarji površinskega kopa Čirkovac v Kostolcu nadaljujejo s predkongresnim tekmovanjem za čim večjo proizvodnjo premoga. Oblikovali so tako imenovane udarniške dneve. Dnevno izkopljejo preko 8000 ton lignita, s čimer prekoračujejo svoje načrtovane obveznosti. V prvih treh mesecih so nakopali več kot 6000 ton lignita. Računajo, da bodo letos dosegli rekordno proizvodnjo. Zavaljo dobre proizvodnje ni nobenih težav z oskrbo termoelektrarn z lignitom.

VEČ PREMOMA IZ REMBASA

V prvih treh mesecih letošnjega leta so rudarji premogovnika Rembas iz Resavice dobavili kupcem 121.400 ton premoga, t. j. skoraj 10 % več od dobav v enakem razdobju lanskega leta. Rezultat bi bil še večji, če ne bi imeli lani požara na nekaterih odkopih. Aprila letos so pričeli prodajati pre-

mog v posebnih paketih, ki vsebujejo 3,5 in 25 kg premoga. S tem načinom prodaje smo se bavili tudi že pri naših premogovnikih pred leti, vendar do realizacije te zamisli ni prišlo. Znaná so tudi prizadevanja predvojnih lastnikov rudnika v Trbovljah, da bi prodajali premog v vrečah oziroma za boječkih t. i. »karbo paketih«.

Njihova dnevna proizvodnja znaša trenutno 1800 ton premoga, medtem ko bo letošnja znašala 500.00 ton. Največji del te proizvodnje dobavlja termoelektrarna Morava in ostalim organizacijam.

BRITANSKI PREMOM ZA AVSTRIJO

Po vesteh, ki so prišle iz britanske uprave za premog, bo Velika Britanija prodala Avstriji premog in tehnologijo, potrebno za njihovo uporabo. Avstrija je navezana na uvoz 60 %-letnih potreb po energiji. V teku so še razgovori. Z angleškim premogom naj bi oskrbovali predvsem avstrijsko jeklarsko industrijo, nadalje novo termoelektrarno na premog in avstrijsko cementno industrijo. V Avstriji so v preteklem letu proizvedli 3,60 ton rjavega premoga napram 2,86 milijona ton v letu 1980. Lansko leto pa so uvozili 4,39 milijona ton v glavnem črnega premoga.

TERMoeLEKTRARNA GACKO — USPEŠEN NAPREDEK DELA.

O gradnji nove termoelektrarne Gacko smo že precej pisali in brali! Dokončana bi morala biti že pred meseci, vendar pa so predvsem finančne težave pospešitev del onemogočile. Dela sedaj uspešno potekajo in računajo, da bodo prvi kilovati električne energije iz teh planiskih predelov pridobljeni koncem letošnjega leta. Rešene so tudi druge številne doslej neznane in nerešljive dileme, ki so spremljale vseskozi izgradnjo tega velikega objekta. Gradnja premogovnika z letno zmogljivostjo 2 milijona ton ter elektrarne z zmogljivostjo 300 megavatov bo veljala več kot 11 milijard dinarjev. Uspešno so rešili tudi vprašanje zaščite površin-

skega kopa premoga, kakor tudi termoelektrarne zaradi podzemeljskih vod na tem območju. Čeprav se je mnogo govorilo o tem, da je energetska vrednost premoga iz rudnika Gacko majhna, so ugotovili, da bo proizvodnja električne energije iz termoelektrarne Gacko visoko rentabilna in cenejša od večine drugih naših elektrarn. Stroški eksploatacije bodo namreč zelo majhni zaradi najsodobnejšega pridobivanja premoga. Energetska vrednost tega lignita znaša 10.375 Julov oz. 3500 Kcal in ga zato uvrščajo med boljše lignite. Doslej so odkrili z odkriviškami okoli 127 milijonov ton premoga. Za vsako tono odkritega premoga so morali odkriti 2,29 ton jalovine. Bilančne rezerve pa znašajo 320 milijonov ton, kar zadošča za 100-letno delo termoelektrarne tudi z večjim številom blokov, kot jih je sedaj instaliranih.

Bosna in Hercegovina je predvidela, da bi na tem območju zgradili še en blok termoelektrarne z močjo 320 MW. Zmogljivosti tega premogovnega bazena namreč omogočajo proizvodnjo za skupno 900 MW električne energije.

TE KOSOVO B DO KONCA LETA

Oba agregata TE Kosovo B z močjo 678 MW bosta končana do konca letošnjega leta. Čeprav dela potekajo pospešeno, ne bodo mogli nadoknaditi zamujenega. Z gradnjo kasnije že leto in pol. Delati so začeli v letu 1977 in računali so, da bo celotna investicija veljala 8 milijard dinarjev. Zaradi velikih zamud te gradnje pa se bo cena naložbe verjetno podvojila. Prvi agregat bo pričel z delom predvidoma sredi leta, drugi pa ob koncu leta. Vsaka nadaljnja kasnitev pri gradnji tega objekta bo imela dvojne posledice, in sicer v nadaljnjem pomanjkanju električne energije ter v bistvenem prekoračevanju stroškov gradnje.

BRIKETIRANJE ODPADKOV

V gozdarstvu in industriji za predelovanje lesa, celuloze in papirja Vojvodine je po nekaterih podatkih vsako leto na voljo 267.000

ton odpadkov, ki bi jih lahko izkoristili kot energetski vir, ki bi dal 134.000 ton ekvivalentne nafte. Mnogo od tega nastane pri sečnji lesa, precej je odpadkov v lesni industriji, celulozni industriji itd. Večina teh odpadkov segnije in ni več uporabna. V tej pokrajini nimajo posebnih tovarn za proizvodnjo iveric, vendar to ne pomeni, da teh odpadkov ne bi mogli izkoristiti za druge namene. V organizacijah združenega dela Vojvodine je v teku proučevanje načrtov razvoja do leta 1985 in s tem povečana preusmeritev od tekočih in plinastih goriv na izkoriščanje lesnih odpadkov. V tem smislu so opravili pred kratkim posebno posvetovanje v organizaciji gospodarske zbornice Vojvodine. Pripravili so projekt za briketiranje lesnih odpadkov. Te brikete bi izdelovali z domačo opremo.

Lesni briket bi bil energetsko ~~bolj~~ visoko kalorično vrednostjo, in to od 3500 do 4500 kilokalorij ali 18450 J. Brikete bi izdelovali iz lesnih odpadkov vseh kategorij in biomase. Tu so mišljene enoletne rastline brez dodatkov vezivnega materiala, tehnika drobljenja, sušenja in stiskanja. Cena bi bila sprejemljiva in enaka tako na domačem kot na tujem trgu. Dobršen del izkušenj si je pridobil pri izdelovanju tovrstnih briketov lesno industrijski kombinat Novi dom v Debeljaku. Pričakujejo, da bo izdelovanje iz lesnih odpadkov dobilo tudi širšo družbeno podporo.

KOLUBARA — KONTINUITETNA TERMoeLEKTRARNA

Skupščina republiške samouprave interesne skupnosti elektrogospodarstva Srbije je rešila največjo dilemo. Nove termoelektrarne na bazi kolubarskega premoga, namenjene za proizvodnjo električne energije po letu 1986, imenujejo jih tudi elektrarne kontinuitete, bodo zgradili na lokaciji »Tamna vas — Kolubara«. Stale bodo tam, kjer pridobivajo premog. S tem so rešili eno največjih dilem, s katerimi so se ukvarjali v Srbiji zadnje

V začetku marca t.l. so si delavke skupnih strokovnih služb stanovanjske, stavbno-zemljiške in komunalne interesne skupnosti Trbovlje ogledale delovišča v jami premogovnika Trbovlje. Vodstvo premogovnika je poskrbelo za spremstvo in razlago. Za spomin seveda še posnetek pred vhodom v jamo. Bile so zelo zadovoljne in hvaležne za možnost ogleda jame pa tudi za dobro počutje in varno hojo.

leto. Delegati so bili prepričani, da je tehnična in ekonomska prednost na strani Kolubare. V načrtu je bila namreč tudi termoelektrarna Obrenovac — Vorpis, kjer že stoji elektrarniški bloki. Kolubara je dokazala, da bo v teku del pri postavitvi teh termoelektrarn na področju Tamnave nadomestila višje stroške, ki bodo nastali na tej lokaciji v primerjavi z Obrenovcem. Prevladale so torej tehniko-ekonomske prednosti, ki se usklajajo z reševanjem gospodarskih problemov kolubarskega in podrinskega področja. Ta kraj v bližini Beograda je eden najbolj zaostalih v Srbiji, z razširitvijo premogovnika se oži plodna zemlja, ljudje pa ostajajo brez dela. Gradnja novih elektrarn prav na tem področju lahko ublaži vse gospodarske težave.

TERMoeLEKTRARNA PLEVLJA — ZAČETEK POIZKUSOV

Črna gora že dolgo čaka na novo termoelektrarno Plevlja. S poizkusi so pričele že pred kratkim in naj bi jih končali sredi leta. Proizvodnja nove termoelektrarne bo znašala 1,150 milijard kilovatnih ur električne energije. Glavni potrošnik te energije bo aluminijski kombinat Titograd. Električna energija iz nove termoelektrarne Plevlja bo zelo draga, ker so v njeni ceni vštete vse investicijske prekoračitve in podražitve, veliki in dragi krediti ter velika zakasnitev del. Vprašanje je, če bo aluminijaska industrija Črne gore, ki je sicer že sama zelo zadolžena zaradi velikih dolgov in kreditov, plačati tako drago električno energijo. Računajo,

da bodo v Črni gori tako rešili elektroenergetski deficit.

JEDRSKE ELEKTRARNE NA POHODU

Z zgraditvijo in pričetkom obratovanja elektrarne v Krškem in pripravami za graditev jedske elektrarne v Prevlaki pri Zagrebu se je Jugoslavija uvrstila v klub jedrskih držav. Ta klub že šteje 35 držav na štirih kontinentih. Na svetu že deluje, ali pa gradijo več kot 600 jedrskih elektrarn, nadaljnjih 290 pa pripravljajo za graditev. To dokazuje, da nuklearna energetika ni več eksperimentiranje, pač pa zanesljiv energetski vir, ki bo do leta 2000 pokrival najmanj četrtino bodočih potreb v energiji. To potrjuje, da je svet brez zadržkov in zanesljivo sklenil pokrivati svoje potrebe po energiji z energijo, ki izvira iz jedra atoma urana. Zaradi energetskih šokov pri redni oskrbi z električno energijo se je tudi izvršni svet SR Hrvatske odločil, da je treba nemudoma začeti s pripravami za graditev druge jugoslovanske nuklearne elektrarne, ki bi jo zgradili do leta 1992, s tem da bi leto kasneje začela obratovati.

Po računih skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva bi okoli leta 2010 energetska struktura v naši državi izgledala približno takole: 13 % potreb po električni energiji bi zadovoljevale hidroelektrarne, 52 % premog, 35 % nuklearne elektrarne.

V jugoslovanskih okvirih je pripravljen program do leta 2000. Po tem programu naj bi zgradili najmanj šest elektrarn z močjo po 1000 MW. V tem na ni všteto Krško, načrt pa bi bila Prevlaka prva v tem naketu. Elektrogospodarstvo Slovenije na je vzporedno s pripravami za graditev jedske elektrarne Prevlake, ki jo bosta skupaj gradili Slovenija in Hrvatska. mnenja, da je treba hkrati pripravljati tudi postavitev podobne elektrarne, v Dolskem blizu Ljubljane. Prav tako nameravata Hrvatska in Voivodina postaviti skupno jedrsko elektrarno na obali Donave pri kraju Daliia. Proučujejo pa še možnosti gradnje nadaljnjih dveh elektrarn in to, da

bi Voivodina, Srbija in Hrvatska skupno zgradile še dve jedske elektrarni po 1000 MW. Srbija in Hrvatska bi gradili skupno nuklearno elektrarno Donava II pri Smederevu.

Seveda pa v tem času nikakor ne bo zanemarljen premog, saj bo možno le-tega v dokajšnji meri izkoristiti in ga oplemenitenega morja dobavljati ostalim evropskim državam. Ta bo še vedno najbolj zanesljiv, posebno za tiste države, ki ga imajo dovolj v svojih nederjih.

ENERGETIKA DO LETA 2000

Izvršni odbor Gospodarske zbornice Jugoslavije je pred nedavnim obravnaval osnutek dolgoročnega razvoja energetike do leta 2000, ki sta ga izdelala zvezni zavod za družbeno planiranje in zvezni komite za energetiko. Ta dokument naj bi tvoril osnovo za sprejemanje družbenega dogovora o razvoju energetike do leta 2000. V tem osnutku je najprej omenjen opis dosedanjega razvoja energetike v Jugoslaviji (ivnesticije, cene, uvoz, izvoz itd.) in na temelju tega možne nadaljnje smeri razvoja. Tako te razvojne smeri predvidevajo, da bi bilo v Jugoslaviji v letu 2000 nujno izkopati 150 milijonov ton premoga, proizvesti 180 milijard kWh električne energije, od tega 60 milijard v hidroelektrarnah, 105 milijard v termoelektrarnah in 15 milijard kWh v jedrskih elektrarnah. Porabili bi 25 milijonov ton nafte, od tega 8 milijonov ton domače, ostalih 17 milijonov ton pa uvožene. To pomeni, da bi se napram lanskemu letu proizvodnja premoga in električne energije potrojila (v letu 1981 je bilo nakopane 51,5 milijonov ton premoga in proizvedene blizu 55 milijard kWh električne energije). Ko so o delovnem osnutku tega koncepta razpravljali, so bili v Gospodarski zbornici Jugoslavije razpravljalci mnenja, da bi koncept moral vsebovati tudi kratko primerjavo razvoja celokupnega gospodarstva, ker obstaja tesna medsebojna soodvisnost. Predstavniki združenja premogovnikov Jugoslavije Ljubo Čuk je omenil, da je treba jasno in preciz-

no povedati, kdo je doslej grešil v energetski politiki z namenom, da bi pri nadaljnjem delu to odpravili. Glede na rezerve bi lahko znašala proizvodnja premoga tudi do 200 milijonov ton letno, vendar so za to potrebna precejšnja vlaganja. Premalo izkoriščamo to, kar imamo. Delegati pa so imeli seveda še več pripomb, posebno na organizacijo elektrogospodarstva v jugoslovanskem merilu. O vsebini tega razvojnega koncepta bo precej razprav, saj so se uvodni razgovori šele pričeli.

KAKA OVREDNOTITI NARAVNO BOGASTVO

Številke iz energetske bilance za letošnje leto in za to srednjeročno obdobje dokazujejo, da živimo v resni energetski krizi. Stanje na področju energetike je zato zelo aktualno. Priče smo pomanjkanju in omejevanju porabe energije, zavoljo česar ustavljajo ponekod tudi tovarne in obrate. Že po letošnji bilanci bo manjkalo okoli 3 milijarde kWh električne energije, okoli 2 milijona ton premoga, preko milijon ton nafte, vse pa kaže, da bodo manjki na področju energije še večji kot je predvideno po bilanci. Obstaja vtis, da je aktivnost področnih organov in obnašanje proizvajalcev in porabnikov energije daleč od resnosti situacije. Pomanjkanje energije in omejevanje le-te pogosto sprejemajo kot nekaj običajnega in neizbežnega in da moramo to potrpeti. Nihče pa se ne ukvarja s stvarnimi posledicami, ki nastajajo kot izguba narodnega dohodka in škode, ki jo povzročajo zastoji v industrijskih obratih in strojih na drugih področjih. Situacija je seveda različna v republikah in pokrajinah, zato ponekod sprejemajo ostrejša, ponekod pa blažje ukrepe pri reševanju medsebojne energetske in gospodarske povezanosti organizacij združenega dela. To stanje energetike pri nas je v nekem smislu tudi odraz energetske krize v svetu. Domača energetska kriza je nastopila nekoliko kasneje kot v svetu in ponekod so iz energetske krize že izplavali in se že pojavljajo presežki energije. Mnogo več vzrokov za sedanje po-

manjkanje energije lahko iščemo v domačem obnašanju in odnosih. Dovolj je, če si pogledamo stopnje rasti porabe energije v zadnjih dvajsetih letih. Poraba premoga je rasla letno 2,8 %, s tem da je pet let padala, poraba nafte 14 %, naravnega plina 20 % in hidroenergije 11 %. Pri tem pa moramo upoštevati, da premog tvori 4/5 skupnega energetskega blaga oziroma rezerv, s katerimi razpolagamo. Po tem lahko ugotovimo, kako je bil premog zapostavljen. V letu 1973, ko se je začela energetska kriza v svetu, je Jugoslavija porabila 40 % nafte in 34 % premoga v skupni energetski porabi. Šest let kasneje, ko je svet začel zamenjavati nafto s premogom, se je udeležba nafte v domači porabi povečala na 45 %, delež premoga pa se zmanjšal na 26 %. Znao je že od energetske krize dalje, tako v svetu kot tudi pri nas, da je izhod iz te krize lahko le povečana proizvodnja in poraba premoga. Iz tega razloga je tudi naš izvršni svet pred petimi leti stalno predlagal vrsto ukrepov za izboljšanje materialnega položaja premogovnikov in njihovo usposobitev za večjo proizvodnjo, vendar je bilo doslej v tej smeri storjenega bolj malo. Sprejeta nista bila niti dva najosnovnejša dokumenta, ki bi ga pospešila, t.j. družbeni dogovor o ukrepih za pospešitev odpiranja novih in modernizacijo starih premogovnikov in dogovorov o politiki cen v energetiki. O teh dveh dokumentih se razpravlja že pet let. Mesto in vloga premoga je tudi v deviznem poslovanju zelo pomembna pri štirih do petih milijonih ton večje proizvodnje premoga bi lahko zmanjšali uvoz nafte za preko milijon ton. S tem pa bi zmanjšali oziroma razbremenili plačilni primanjkljaj v elektro bilanci. Z dolgoletnim zapostavljanjem premogovnikov smo prišli do nekega limita v zmogljivosti teh premogovnikov zato so tudi možnosti za povečanje proizvodnje manjše. V mnogih premogovnikih so potrebna neobhodna, vendar minimalna vlaganja v mehanizacijo in transportne trakove in bi na ta način lahko aktivirali nove jame in odkope. Glede izvoza premoga naj omenimo le to, da dosežejo nekateri premogovniki na tujem trgu med

55 in 95 % višjo ceno, kakor na domačem trgu, kljub transportnim in ostalim stroškom. Premogovniki pa lahko izvažajo le na temelju posebnih dovoljenj.

Iz navedenih razlogov je treba vzbuditi interes vseh, da se s pomembnejšimi ukrepi odprejo domače rezerve tako z vlaganji in opremljanjem do izkoriščanja, pa tudi ustvarjanja dohodka.

PREMOG IZ KOPRA V AVSTRIJO

Avstrija se že dalj časa odloča o tem, da bo za svoje potrebe uvažala premog iz drugih držav, ta pa naj bi prispel po vodni poti do ene izmed jadranskih luk. Avstrijcem gre za to, da bi bil transport opravljen čimprej, pa tudi čim ceneje. Po vsej verjetnosti se bodo odločili za prevoz premoga iz luke Koper preko Nove Gorice in Jesenic do Avstrije. V letu 1984 bi bilo potrebno prepeljati 840.000 ton, v naslednji letih pa seveda več. Zavoljo tega nameravajo v Kopru zgraditi prvo fazo terminala za premog do leta 1984. Takrat bi lahko odpremili preko koprške luke 1,5 milijona ton premoga, po zgraditvi druge faze pa 4,5 milijona ton v letu 1986.

DOLGOROČNO OGREVANJE BEOGRADA

V Beogradu že dolgo razpravljajo o dolgoročnem oskrbovanju našega glavnega mesta s toplotno energijo. V zadnjih osmih letih so v tej smeri pripravili več projektov. Naloga pa se je seveda zreducirala na proučevanje velikosti, karakteristike in dinamike najverjetnejšega toplotnega odjema na področju Beograda, ki ga pokriva generalni urbanistični načrt. Proučuje tudi alternativne rešitve s stališča posameznih virov energije — premoga, tekočega goriva, zemeljskega plina, jedrskega goriva; potem morajo proučiti tehnične, tehnološke in ekonomske plati kombinirane proizvodnje toplotne in električne energije ter upravičenost uporabe teh rešitev v Beogradu itd. Pri izdelavi analize surovinske baze so ugotovili, da obstajajo realne možnosti za oskrbovanje Beograda s toplotno energijo le iz Kostolca

do zmogljivosti 1000 MWt in v Kolubari do ravni, ki jo potrebuje Beograd do konca tega stoletja. Lokacije termoelektrarn Kolubara B, Nikola Tesla B in Nikola Tesla A so najustrežnejše v projektu, ki upošteva obstoječe bloke. Sicer pa do realizacije ne bo še tako hitro prišlo, ker je treba rešiti številna vprašanja, predvsem finančna.

PREMOG JE ZEDINIL STROJEGRADNJO

Predstavniki 15 organizacij združenega dela strojegradske in trije največji premogovniki v naši državi so koncem aprila t.l. v Beogradu podpisali samoupravni sporazum o povezovanju v skupnost združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje za razvoj, projektiranje in proizvodnjo rudarske opreme za površinske kope. To je največja garancija, da bo v bodoče domača strojegradska skupna s premogovniki proizvajala oziroma izdelovala nujno potrebno opremo za pridobivanje premoga. Doslej opremo za površinske kope premogovniki v glavnem uvažajo. Z izdelovanjem domače opreme pa bi se seveda naša odvisnost od uvoza bistveno zmanjšala, prav tako pa bi se zmanjšala potreba po devizah. Strojegradska pa se bo s tem lahko afirmirala za svoje nastope tudi v inozemstvu. Priznati je treba, da so zaščitniki domače proizvodnje trije največji premogovniki s površinsko eksploatacijo v Jugoslaviji — Kolubara, Kosovo in Kostolac. Prav to pa je izzvalo svoje čase določeno negotovanje v domači strojegradi. Razlog je bil v tem, da se današnja strojegradska ni pravočasno vključila v osvajanje opreme, ki je potrebna premogovnikom, vedno pa je nasprotovala, kadar so hoteli sami kaj podvzeti. Dokler so se premogovniki borili za svoj obstanek, na njihove potrebe s strani strojegradske ni bil nihče pozoren. Situacija se je spremenila zadnja leta ko jugoslovanski premogovniki potrebujejo čim več opreme. Med podpisniki tega sporazuma so proizvajalci opreme iz Makedonije, Črne gore, Srbije, Vojvodine in Kosova. Našli so torej skupni jezik. (tl)

NOVI KOVANCI V VELJAVI

Dne 20. maja letos je Narodna banka Jugoslavije dala v obtok nove denarne kovance z nominalno vrednostjo 1,00, 2,00 in 5,00 din. Izdelani so iz zlitine, v kateri je 75 % bakra, 21 % cinka in 4 % niklja. Na prednji strani imajo vsi trije kovanci na sredini grb SFRJ, ob robu pa v cirilici in latinici napis SFR Jugoslavija.

Na zadnji strani je na sredini številčna oznaka vrednosti, ob robu pa beseda dinar oz. dinarjev v jezikih narodov Jugoslavije in letnica izdelave.

Sedanji kovanci za 1,00, 2,00 in 5,00 din ostanejo še naprej v veljavi kot zakonito plačilno sredstvo. Novi kovanci za 25 in 50 par ter 10,00 din bodo prišli v promet pred novim letom.

ZANIMIVOSTI OD TU IN TAM

REŠITEV — GLOBINSKI PLIN?

Strokovnjaki domnevajo, da obstajajo globoko pod zemeljsko skorjo bajne rezerve zemeljskega plina. Do njega ne moremo priti z vrtanjem zaradi velikih globin, vendar se ta plin ponekod prebija na plano skozi razne razpoke v zemeljski skorji. Če bi uspeli priti do tega neizkoriščenega bogastva, bi energetske krize skorajda ne bilo več. S to problematiko se ukvarja več ameriških in sovjetskih znanstvenikov. Domneve so bile leta 1979 potrjene. Blizu mehiške obale je oceanografska ekspedicija vzela vzorce vode z mesta na dnu morja, kjer je izvirala ogreta tudi do 400° C. Strokovne analize so pokazale, da ta voda vsebuje veliko količino metana.

Analize teh in drugih plinov, ki jih je vsebovala ista voda pa so pokazale, da ti plini niso organskega porekla. Pojavlja se s helijem 3, redkim izotopom, ki lahko izvira le iz velikih globin, kjer je ostal od časov oblikovanja našega planeta.

Z NOVO TEHNIKO PROTI STARIM PROBLEMOM

Institut za termotehniko in energitiko instituta Boris Kidrič v Vinči in tovarna Cer iz Čačka skupno raz-

vijajo napravo za izogrevanje trdih goriv v fluidnem sloju. Ta tehnika izogrevanja se razvija v svetu zaradi proizvodnje toplotne ali električne energije z izogrevanjem trdih goriv: premoga različnih kvalitet, stisnjene slame, koruzovine, smeti, ki vsebujejo toplotni potencial, lesenih odpadkov in drugih gorljivih materialov. Nov način izogrevanja gorljivih materialov je pokazal vrsto prednosti napram klasičnemu načinu kurjenja. Svetovna energetska situacija je namreč takšna, pri čemer pa mi nismo nobena izjema, da bomo morali v bodoče koristiti vsa tista goriva, ki jih ne bomo mogli izkoristiti za izogrevanje v klasičnih kuriščih.

NAJSTAREJŠI FOSILNI OSTANKI

Doslej znani najstarejši fosilni ostanki izvirajo iz Avstrije. Gre za kroglaste tvorbe, katerih kožica daje po analizah domnevo biološkega nastanka; njihovo starost cenijo na 3,5 milijard let.

SVETOVNI REKORD V HOJI

Svetovni rekord v 24-urni hoji, ki je veljal sto let, je potolkel italijanski poštar iz Pordenona. Na stezi iz ugaskov na stadionu je Lino Dalmaz prehodil v 24 urah 205,8 km in prejšnji rekord presegel za 132 m.

V nekaj vrstah...

PROSLAVA OB DNEVU VARNOSTI

Organi in službe za notranje zadeve proslavljajo vsako leto 13. maja svoj dan varnosti. Ta dan so proslavili po vsej državi tako tudi v naših revirskih občinah. Proslava je bila 14. maja ob 18. uri v dvorani delavskega doma v Zagorju ob Savi. Potekala je v znamenju novih uspehov organov in služb za notranje zadeve, zlasti pri podružbljanju varnosti in družbene samozaščite ter usposabljanju delavcev in občanov za samozaščitno delovanje. Na proslavi je govoril predstavnik za notranje zadeve Trbovlje, v kulturnem delu programa pa so nastopili zagorski kulturniki in godba milice iz Ljubljane. Podelili so zvezna in republiška priznanja posameznim delavcem UNZ. Pokrovitelj letošnje proslave je bil pokrajinski komite za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito revirskih občin.

NOVI TELEFONI V HRASTNIKU

Krajevne skupnosti Kovk, Šavna peč in Podkraj v Hrastniku

so 8. maja končale akcijo v zvezi z napeljavo in priključitvijo telefona za ta naselja. Občani oziroma krajski v teh krajevnih skupnostih so si izredno prizadevali, da bi dela čimprej končali. V ta namen so zbrali precej lesa, zbirali samoprispevek, mnogo pa so opravili prostovoljnega dela. Za položitev glavnega voda so potrebovali tri mesece dela. Sicer pa so priključili ob tej priliki 74 novih telefonskih naročnikov. Opravili so okoli 10.000 prostovoljnih ur. Prostovoljno delo je ovrednoteno za 1.600.000 din. Realna vrednost opravljenih del pa je mnogo večja, saj so delali z veliko voljo in zagnanostjo. Celotna investicija pa znaša 3.200.000 din.

V MEDIJSKIH TOPLICAH PRIČENJAJO Z DELOM

Poročali smo že, da so krizo okrog nadaljnjega obratovanja Medijskih Toplic na Izlakah prebrodili. Obetajo se namreč boljši časi in v načrtu je ureditev rekreacijsko-zdraviliškega centra. Bodoči nosilec razvoja bo ABC Pomurka DO Gostinstvo Zagorje. Po programu bi v

prvi vrsti adaptirali obstoječi gostinsko-turistični objekt, v katerem bi uredili večje število ležišč, adaptirali bi kupolo nad pokritim bazenom in ga s pokritim hodnikom povezali z gostinskim objektom, obnovili bi kopalne bazene ter uredili okolico celotnih toplic. V drugem delu sanacijskega programa predvidevajo zgraditev prenočitvenega objekta s 60—80 ležišči. V načrtu je tudi ureditev nekaterih športnih objektov. Celotna investicija bo veljala 42 milijonov din. Z deli naj bi pričeli že letos jeseni in jih dokončali leta 1984. Kopalna sezona pa se bo pričela že 1. junija letos. Upravo nad Medijskimi Toplicami so prevzeli zagorski gostinci. Sredstva za obnovo toplic bodo zbirali v organizacijah združenega dela, nadalje v interesnih skupnostih, najetjem kreditov ipd. Medijske Toplice naj bi sčasoma postale rekreacijsko in zdraviliško središče za Zagorjane, pa tudi druge občane.

OBČINSKE KONFERENCE ZK IZPELJANE

V času od 10. do 12. maja t.l. so bile izpeljane v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju občinske konference zveze komunistov. Na njih so razpravljali predvsem o intenziviranju partijskega dela po končanem kongresu slovenskih komunistov, skrbi za hitrejši razvoj socialistične samouprave, stabilizacijski politiki in uresničevanju lete, pripravah na 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, delegatskih razmerjih ter odgovornostih. Konference so delo pričele zelo intenzivno in ustvarjalno.

IZOBRAŽEVANJE DELEGATOV

Na seji medobčinske konference SZDL revirskih občin, ki je bila v začetku maja t.l. so precej govorili o kolektivni odgovornosti in odgovornosti posameznikov, osamljenosti delegatov, izobraževanju delegatov itd. Ob tej priliki je bilo dogovorjeno, da bi v jesenskih me-

Upokojeni kovač rudnika Trbovlje Franc Mastnak pred svojim stanovanjem. Žabjek 18 z vnučko Polonco. Poleg je sosedka Marija Žirovnik. Mastnaka poznamo kot dolgoletnega sindikalnega sodelavca.

Foto: A. Bregant

secih t.l. organizirali preko kluba samoupravljalcev izobraževalna predavanja za delegate, ki sodelujejo v raznih samoupravnih organizacijah in interesnih skupnostih.

TEDEN RDEČEGA KRIŽA JE MIMO

Občinski odbor rdečega križa v Trbovljah je v letošnjem tednu rdečega križa, ki je potekal od 8. do 15. maja 1982, proslavil ta teden predvsem delovno z nekaterimi akcijami. Šlo je za usposabljanje občanov za samopomoč in prvo pomoč. Pripravili so občinsko tekmovanje v prvi pomoči ter sprejeli pionirje v članstvo rdečega križa. Poleg izkaznice so ti prejeli še značko in slikanico. Posebej je bilo omenjeno, da je občinski odbor rdečega križa Trbovlje dobil v pobratenem Lazarevcu priznanje organizacije rdečega križa. To medsebojno sodelovanje poteka v okviru izmenjav delovnih izkušenj, izobraževanja, skrbi za človeka itd. Dne 28. 4. t.l. so namreč v Laza-

revcu prejeli zlato plaketo skupščine Lazarevac za razvijanje dobrososedskih in humanih odnosov. Čestitkam ob prejemu tega priznanja se pridružujemo tudi člani kolektiva našega kombinata.

MLADINCI IZ ČRNOMLJA SO NAJBOLJŠI

Koncem aprila t.l. so v Dragatušu pri Črnomlju pripravili občinsko tekmovanje v veščinah s področja splošnega ljudskega odpora. Organizirala ga je občinska konferenca ZSMS Črnomelj. Okoli 50 učencev iz šestih osnovnih šol se je pomerilo na orientacijskem pohodu, dolgem 5 km. Med devetimi ekipami so bili prvi mladinci iz Črnomlja, drugi so bili prav tako Črnomaljši, na tretje mesto pa so se uvrstili tekmovalci iz Vinice.

STT V VALANDOVEM

Dne 8. maja 1982 so predstavniki Strojne tovarne Trbovlje in predstavniki občine Trbovlje položili v makedonski občini Valandovo temeljni kamen tovarne investicijske opreme. Nova tovarna v tem zacistalem makedonskem kraju bo veljala preko 220 milijonov din. Od tega bo prispevala Slovenija iz sklada za hitrejši razvoj manj razvitih republik in pokrajin polovico potrebnih sredstev, ostalo bodo tvorila lastna sredstva in krediti. Dela naj bi stekla sredi maja t.l. Tovarna pa naj bi poskusno začela obratovati že koncem leta 1983. V STT so se odločili, da zgrade v Valandovem tovarno investicijske opreme v okviru svojega razvoja. Novi tovarni bodo odstopili tudi proizvodnjo dela investicijske opreme.

TEŽAVE OKROG TELEFONOV

V zadnjih tednih je precej razprav na raznih ravneh, največ pa seveda med krajan in PTT podjetjem revirskih občin s sedežem v Trbovljah. Sporna je bila cena za priključek novega telefona. Trboveljsko PTT podjetje, ki ima svoje območje

od Izlake do Loke pri Zidanem mostu, je pripravilo program modernizacije ter razširitve telefonije, vendar glede na nizko ceno svojih storitev, niso v stanju tega sami financirati. Zavaljo tega so že pred dobrim letom sklenili sporazum z organizacijami združenega dela ter krajevnimi skupnostmi o združevanju sredstev naročnikov PTT storitev za razširjeno reprodukcijo oziroma financiranje izgradnje regionalnega PTT sistema. Po sklepu skupščine območne SIS za PTT naj bi naročniki za vsak nov telefonski priključek, poleg veljavne cene za nov telefonski priključek, nakazali na žiro račun SIS za PTT še 11.500 din za prevzeto obveznost do razširjene reprodukcije. Cena za nov telefonski priključek pri PTT znaša 12.480 din, prispevek SIS PTT za razširjeno reprodukcijo pa še 11.500, ki gre na račun območne skupnosti, tako da velja telefonski priključek skupno 23.980 din. Svet republiške skupnosti PTT pa je 16. aprila letos pojasnil, da je v zakonsko priznani ceni za nov telefonski priključek v Sloveniji v znesku 12.480 din, namenjenih za razvoj PTT omrežja 7.500 din, razlika 4.980 pa je namenjena za gradnjo in priključek. Zavaljo tega se je PTT podjetje Trbovlje znašlo pred sodiščem. Le-to bo s svojo sodbo odločilo, če ima PTT podjetje prav ali ne. V vsakem primeru smo seveda zainteresirani, da se obstoječa telefonska mreža razširi, predvsem pa, da bodo telefonske storitve kvalitetnejše, saj vemo, da prihaja pri telefonskih pogovorih pogosto do prekinitev, brenčanja, škripanja itd.

TELEVIZIJSKI FILM RDEČE TRBOVLJE SO PRIKAZALI

Za republiški praznik OF je ljubljanska radio - televizija predvajala v večernih urah dne 27. 4. 1982 35 minut trajajoči barvni film pod naslovom Rdeče Trbovlje. Režiser tega filma je bil naš dolgoletni znanelec Božo Vranešič s sodelova-

njem svojih številnih sodelavcev. Scenarij, ki ga je pripravil režiser sam, so obravnavali želansko pomlad člani posebnega sosveta pri občinski konferenci SZDL Trbovlje.

Film je predstavil naš star industrijski kraj in premogovno središče z več plati. Orisal je kraj od prvih začetkov pa do današnjih dni. Prikazana so stara in nova stanovanjska naselja, delo v jami, delo v številnih industrijskih objektih oziroma tovarnah, delo športnikov in kulturnikov, predstavljene pa so bili različni občani od stanovalcev v kolonijah do delavcev v združenem delu. Za rudarje je govoril mladi rudar Miha Gosak iz TOZD Premogovnik Trbovlje, ki je sicer tudi delegat in znan družbenopolitični delavec.

Gradivo za film je bilo posneto že v letih 1980 in 1981 in je bila objava nekajkrat preložena. Gradiva je bilo posnete ga precej več, za več kot eno urno oddajo, vendar ga je bilo treba skrajšati in zreducirati na razpoložljiv čas za predvajanje. Vsem ustvarjalcem filma je treba dati priznanje in zahvalo. Skušali so v danih razmerah prikazati največ, kar se da, in se jim je v dobršni meri posrečilo prikazati, zakaj naslov: Rdeče Trbovlje.

NA IZLAKAH NOVI ŠOLSKI PROSTORI

Naselje Izlake v Zagorju se širijo čedalje bolj, zato je nastala tudi huda prostorska stiska v osnovni šoli na Izlakah. Primanjkuje učilnic in drugih šolskih prostorov, zato imajo dvoizmenski pouk. Pred leti so iz občinskega samoprispevka zgradili ob šoli telovadnico in jo opremili z vsemi potrebnimi rekviziti, hkrati pa so uredili tudi športno igrišče.

Trenutno pa je v gradnji razširitev oziroma povečanje šolskega objekta. Dela financirajo iz občinskega samoprispevka v okviru programa gradenj in obnove družbenih objektov. Prizidek bo imel štiri učilnice, delavnico za tehnični pouk, prostor za vrtec in stanovanje

za hišnika. Ko bodo dela končana, bodo uvedli kabinetni pouk za nekatere predmete. Stroški bodo znašali predvidoma 33 milijonov din.

ČLANI TRIGLAVA V TRBOVLJAH

V času od 21. do 23. maja letos so se mudili v Trbovljah kot gostje občinske skupščine Trbovlje predstavniki slovenskega kulturno-sportnega društva Triglav iz Münchena. V soboto 22. maja so si v dopoldanskih urah gostje ogledali Trbovlje ter športna tekmovanja, ki so potekala med člani ŠD Rudar in ŠD Triglav. Isti dan ob 18. uri pa je bila v večnamenskem prostoru osnovne šole Trbovlje proslava, na kateri so sprejeli 24 otrok naših zdomcev — članov društva Triglav iz Münchena v Zvezo pionirjev Jugoslavije, štiri pionirje pa so sprejeli v ZSMS. Mladi gostje so bili na obisku tudi pri svojih vrstnikih v Trbovljah, kjer so tudi prespali. Sprejem otrok naših zdomcev v našo pionirsko oziroma mladinsko organizacijo so končali s tovariškim srečanjem.

KONFERENCA GRE H KONCU

Dne 27. maja je potekala v dopoldanskem času redna letna konferenca društva upokojenecv Trbovlje. Pripravili so jo v novi sejni sobi doma upokojenecv na Ulici 1. junija 16. Na konferenci so obravnavali letno poročilo o dejavnosti društva, tolmačili nov pokojninski zakon Jugoslavije, obravnavali uskladitev pokojnin v letu 1982, razporedili so sredstva za rekreacijsko, kulturno in klubsko dejavnost in sprejeli razne sklepe.

NOVA TRGOVINA V TRBOVLJAH

Dne 18. maja 1982 so odprli nove trgovske prostore v novo zgrajenem stanovanjskem bloku na ulici Sallaumines v Trbovljah. Uredili so jo v spodnjih prostorih tega bloka. Investitor novih prostorov je

ABC Pomurka — DO Trgovsko podjetje 1. junij Trbovlje. Novo zgrajena trgovina deluje kot samopostrežna, ki ima razmeroma zelo velike prostore. Prodajalna ima preko 300 m² površine, ostala površina pa je namenjena za skladiščne namene; skupna površina šteje 850 m². Projektanti novih trgovskih prostorov so iz IBT — TOZD Projektiva. Trgovina se imenuje po pobrateni makedonski občini Valandovo. Trboveljski trgovci so dobršen del svojega načrta že izpolnili v tem srednjeročnem obdobju. V načrtu pa imajo še zgraditev skladišč in pa raznih drugih pomožnih objektov.

Z zgraditvijo in otvoritvijo nove samopostrežne trgovine so v dobršni meri pripomogli stanovalcem novega naselja na širšem območju Leninovega trga k smotrnejšemu oskrbovanju in zadovoljevanju njihovih potreb. Vrednost nove investicije je bila 35 milijonov din.

ZLATI ZNAK DOMU UPOKOJENCEV FRANCA SALAMONA

Koncem aprila t.l. so predstavniki Zveze društev upokojencev Slovenije podelili Domu upokojencev Franca Salamona v Trbovljah zlati znak Zveze društev upokojencev Slovenije. Podelili so ga za bogato notranje življenje v domu, ki se odraža v raznih oblikah, bodisi kulturnih, družabnih in podobno. V domu izdajajo tudi svoj ciklostirani časopis — glasilo »Jesen življenja«. Tretja številka je izšla prav za letošnji praznik dela. Naj omenimo tesno sodelovanje tega doma z vzgojno varstvenimi zavodi, kulturniškimi društvi in drugimi. RELIK — likovna sekcija je pripravila prav za praznik dela 15-dnevno likovno razstavo del svojih članov. K prejemu zlatega znaka Domu upokojencev Franca Salamona toplo čestitamo!

GRADNJA ŠOLSKEGA CENTRA

Že nekaj let razpravljamo v revirskih občinah o nujnosti do-

zidave obstoječega objekta gimnazije — ekonomske šole v Trbovljah, ki sta združeni v šolski center za potrebe srednješolskega izobraževanja. Glede na to, da se čas za verifikacijo teh šol usmerjenega izobraževanja bliža z izredno naglico, se je svet za gradnjo družbenih objektov odločil, da bi z razpoložljivimi sredstvi začeli postopoma graditi — dozidati prvo fazo objektov v vrednosti 48 milijonov din. Kako bo z dejanskim začetkom, pa bomo še poročali. (tl)

UMRL JE ZVEZNI SEKRETAR ZA ENERGETIKO

Dne 13. maja tega leta so v Skoplju pokopali člana zveznega izvršnega sveta in predsednika zveznega Komiteja za energetiko in industrijo Stojana Matkalijeva, dipl. inž. Pokojni predsednik Komiteja za energetiko je opravljal odgovorno nalogo na tem področju štiri leta. Problematika energije je v svetovnih razmerah doživljala zadnja leta velike krize in nihanja, kar se je seveda poznalo pri urejanju tovrstnih energetskega problemov tudi pri nas.

V imenu zveznega izvršnega sveta se je od pokojnika poslovil podpredsednik ZIS Zvone Dragan.

Krvodajalstvo

V času od 5. 3. 1982 so darovali kri naslednji naši sodelavci:

Dne 5. 3. 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Gradič Zvonko, Breg Ivan, Štrovsing. Franc, Gantar Marjan.

Dne 12. 3. 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Božič Ignac, Brčon Ivan, Kobal Ignac, Poglajen Ivan, Kantužar Franc, Žibert Mihael, Kobal Jože, Cehovin Bogo, Kmetič Drago, Karba Mirko, Plahuta Jože, Glavan Milan, Zakrajšek Ludvik, Grah Fani, Ostane Ana.

TOZD in DS s področja Zagorja

Jesenšek Stanislav, Avsenak Marjan.

Dne 19. 3. 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Skornšek Janez, Kozelj Maksimiljan, Hauptman Vlado, Mlinar Sandi, Pintar Stanko, Strniša Rudi, Drnovšek Viktor, Tomelj Metod, Pucelj Marjan, Dolinšek Drago, Pikl Jurij, Klemen Jože, Potočnik Jože, Jukič Zvone, Metličar Anton, Volaj Stanko, Berič Samo, Bajc Božo, Bočko Ivan, Sušnik Milan, Drugovič Ivo, Vincek Drago.

Dne 25. 3. 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Veble Jure, Škof Anton, Ramšak Ivan, Tominšek Anton, Hiršelj Franc, Krhlikar Boris, Šarlah Boris, Krajnc Andrej, Rugelj Branko, Belak Franc, Taškar Marjan, Ahlin Darko, Pompe Ivan, Železnik Marjan, Gorenc Franc, Brezovšek Andrej, Sladič Anton, Humar Zdenko, Lesar Alojz, Ocepek Jože, Orač Jurij, Bočko Andrej, Babič Stanko, Kušter Ivan, Brečko Martin, Paspal Ljubomir, Sulejmanović Rašid, Florjanc Samo, Hribar Franc, Laca Janoš, Motoh Drago, Arh Branko, Klenovšek Ivan, Doberšek Franc.

TOZD in DS s področja Zagorja

Heveševič Musto, Mujčinovič Novlja, Osmanović Galib, Dobnik Ervin, Filkovič Ivo.

Osrednji del splošne bolnišnice Trbovlje. V aprilu in maju t.l. obnavljajo objekt, ki je star že 57 let (zgrajen je bil leta 1925) in nujno potreben temeljite obnove. Obnovili so streho, žlebove, odtočne cevi in fasado.

Foto: A. Bregant

MLADINSKO TEKMOVANJE

24. aprila je bilo v Zagorju rejsko »kviz« tekmovalje: Tito — revolucija — mir. Na republiško tekmovalje so se uvrstili:

I. kategorija

KLANČIŠAR Bojan

OŠ Revirski borci Trbovlje
38 točk

NOVAK Andrej

OŠ Revirski borci Trbovlje
37 točk

JUKIČ Rada

OŠ Ivana Skvarča Zagorje
35 točk

II. kategorija

GORENC Mojca

Gimnazija Trbovlje
48 točk

GODICELJ Mitja

Gimnazija Trbovlje
39 točk

VELIKONJA Jože

Gimnazija Trbovlje
39 točk

50 let NK Kisovec

Sredi maja t.l. so potekale 14 dni razne prireditve v počastitev 50-letnega jubileja Nogometnega kluba Svoboda — Kisovec. Ob tej priliki so izdali prireditelji posebno brošuro z opisom 50-letnega dela tega športnega kolektiva. Društvo je v času svojega delovanja opravilo veliko športno, pa tudi kulturno poslanstvo. V mnogočem so povezovali delavce, napredne občane, skrbeli za vzgojo mladine ter dosegali lepe športne uspehe.

Sklepna prireditev je bila v soboto, 22. maja 1982. Udeležili so se je tudi Miloš Prosenc, sekretar RK SZDL, sicer krajan KS Kisovec, Ljubo Jasnič, ki je imel tudi slavnostni govor ter številni družbenopolitični delavci iz Zagorja ter ostalih revirskih krajev.

K visokemu jubileju kisovskim športnikom in krajanom iskrene čestitke in najboljše želje za nadaljnji napredek.

Sindikati v SLO - 82 5. junija na Mrzlici

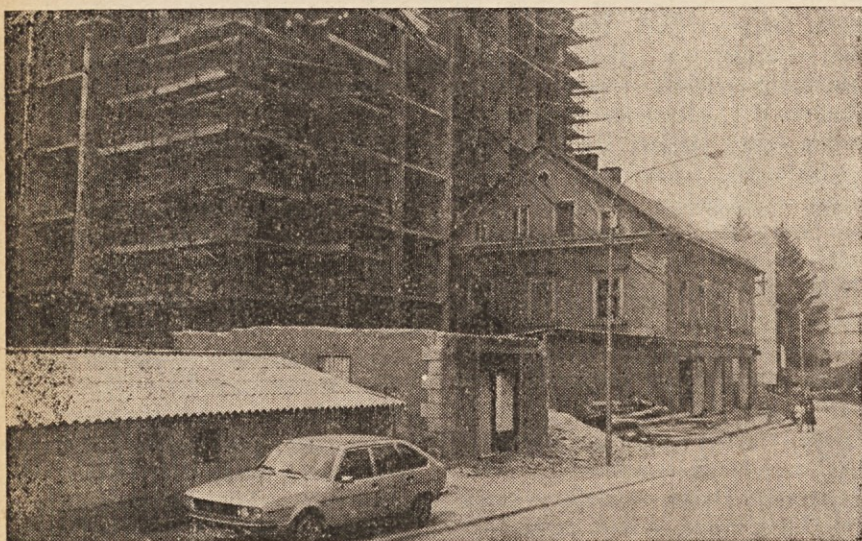
Komisija za SLO in družbeno samozashito pri občinskem svetu zveze sindikatov Trbovlje je v začetku maja t.l. razpisala tekmovalje »Sindikati v SLO — 82«, ki bo 5. junija na Mrzlici. Tekmovalje pripravljajo v skladu s programom aktivnosti občinskega sindikalnega sveta Trbovlje v akciji NNNP 82, v počastitev občinskega praznika občine Trbovlje 1. junija in kongresov ZK, ZS, ZSMS in ZB. Sindikalna tekmovalja so postala tradicionalna, saj jih organizirajo že nekaj let.

Tekmovalja se bodo udeležile osnovne organizacije sindikatov in KK SZDL s po eno tričlansko ekipo. V vsaki ekipi mora tekmovali ena tovarišica. Preko sindikalnih ekip in KK SZDL se vključujejo v tekmovalje člani mladinske organizacije.

Program tekmovalja vsebuje ostro streljanje, izpolnjevanje testov s področja SLO in DS in družbenopolitičnih aktivnosti, metanje ročne bombe v cilj, orientacijo na zemljišču, razstavljanje in sestavljanje puške in pohod na razdalji od 7 do 8 km.

Za prvouvrščeno ekipo je predvidena nagrada — zračna puška, za drugo uvrščeno ekipo — foto aparat in za tretjo uvrščeno ekipo — daljnogled.

Tekmovalje bo pričelo 5. junija ob 7. uri s startom pri zgradbi občinske skupščine Trbovlje. Ob približno 13. uri bodo objavljeni rezultati pri Poldetovi koči na Mrzlici, nato podelitev nagrad in partizansko kosilo za vse udeležence. (tl)

Nasproti zgradbe skupščine občine Zagorje že nekaj časa grade poslovno-stanovanjski objekt. Po zgraditvi in porušenju starih hiš se bo podoba centra Zagorja bistveno spremenila.

Foto: A. Bregant

SINDIKALNO PRVENSTVO REK - EDVARDA KARDELJA V VELESLALOMU NA MEDVEDNICI

V organizaciji smučarskega društva Trbovlje je bilo 26. III. 1982 sindikalno prvenstvo REK EK na Medvednici. Nastopilo je 41 udeležencev.

Organizator je kljub toplemu vremenu odlično pripravil progo, tako da so imeli vsi udeleženci dobre pogoje za tekmovanje. Najboljši v svojih skupinah so dobili medalje in diplome.

Rezultati:

kategorija nad 45 let

1. Renko Leopold — ZPT
2. Berger Ivan — ZPT
3. Brlec Stane — IMD

od 40 — 44 let

1. Gonelli Ervin — TET
2. Belak Fran — ZPT
3. Brumen Pavle — ZPT

od 35 — 39 let

1. Forte Nande — ZPT
2. Malavašič Sebastijan — ZPT
3. Poljšak Erih — ZPT

od 30 — 34 let

1. Vnuk Ivan — DS-ASO
2. Forte Lado — ZPT
3. Logar Cene — RGD

od 25 — 29 let

1. Jelševar Marjan — ZPT
2. Jere Edi — ZPT
3. Macerl Dušan — ZPT

do 24 let

1. Borovšak Roman — ZPT
2. Ramšak Danilo — RGD
3. Lenart Martin — ZPT

Planinski izlet na Mont Blanc

Alpinistični odsek pri Planinskem društvu Trbovlje organizira 21. julija 5-dnevni izlet na najvišji vrh Evrope 4810 m visoki Mont Blanc. Izleta se lahko udeležijo dobro trenirani planinci z izkušnjami v gorah. Tura zahteva popolno zimsko opremo ter cepin in dereze.

Odhod bo 21. julija popoldne ob 17. uri iz Trbovelj, prihod v Cha-

monix pa 22. julija zjutraj. Po postavitvi šotorov v campu bomo ostali čas izkoristili za ogled Chamonixa. 23. julija zjutraj se bomo odpeljali z železnico do Nid d' Aigle ter peš nadaljevali do zavetišča Dom du Gute na višini 3863 m, kjer bomo prespali.

Zjutraj bomo odšli na vrh ter se še isti dan vrnili v Chamonix. Naslednji dan bomo imeli prosto do večera, ko bomo odšli domov.

25. julija zjutraj bomo spet v Trbovljah.

Cena izleta je 6.000 din, v to ceno so vračunani vodniki za turo, avtobusni prevoz v Chamonix in nazaj ter zavarovanje udeležencev.

Ostali stroški za Mont Blanc znašajo okrog 100 FF.

Stroški za prehrano niso všteti.

Vodja izleta bo ing. arh. Janez Bizjak. Skrajni rok za prijave je 15. junij. Informacije lahko dobite vsak ponedeljek od 19. do 20. ure v prostorih PD Trbovlje, ul. 1. junija 10.

Kadrovske vesti

v času od 1. 4. do 30. 4. 1982

PRIHOD:

DO ZPT

TOZD PH: Padežnik Jože — učnik, Žikovšek Avgust — učnik, Komlnac Janez — učnik, Jančič Karol — učnik, Draksler Viktor — učnik, Gorenc Izidor — učnik, Potočin Joško — učnik, Ramovš Franc — zun. del., Jurkošek Franc — učnik, Rozman Jože — učnik, Matek Božo — učnik, Komlanc Dušan — učnik.

TOZD RESD Hr.: Pavčnik Vito — zun. del., Mestrič Magdalena — krojačica, Cizej Marjan — ključavničar.

DS PD Hr. Čestič Dobrina — čistilka.

TOZD PT: Kostič Bajro — učnik, Polutan Osman — vozač, Salkič Omer — vozač, Šabanovič Adil — vozač, Šabanovič Šemso — vozač, Zorič Milan — vozač, Posavec Jakob — vozač, Žlak Rafael — vozač.

DS PT Trb.: Podlogar Nevenka — snažilka, Rota Dušan — kuhar,

TOZD RESD Trb.: Gostečnik Ervin — zbiranje premoga.

TOZD P Ojstro: Guček Vili — učnik — poklic avtoelektrikar, Stopinšek Štefan — ključav.

TOZD P Ko.: Pfeifer Dušan — učnik, Brlogar Franc — učnik, Florjančič Mladen — učnik, Psarn Andrej — učnik.

DS PD Zag.: Valič Andreja — čistilka,

TOZD sep. Trb.: Tomšič Ivan — sep. delavec — poklic ekonom. teh.

DO RGD

TOZD RIG: Cicič Ilija — vozač, Halilović Rasim — učnik, Kolar Marija — čistilka, Kavgič Abid — vozač, Smajlovič Ramiz — vozač, Vukadinović Kostadin — vozač, Hokič Muharem — pom. kopač, Kmet Ivan — rud. nadz., Mandić Todor — vozač, Jovanović Bosijak — vozač, Čuček Samo — vozač, Aldžić Aziz — vozač, Ibrašimović Kasim — učnik, Ademi Enver — vozač, Šošter Alojz — kopač, TOZD Gramat: Matanović Mira — zlagalka opeke, Rancinger Franc — zlagalec opeke, Rabudović Labud — poklic elektrikar tehnično vodenje proizvodnje.

DO TET

DS SS: Cerar Milena — admin.
DS TSO: Božjak Ladislava — operater vhodnih podatkov, Podbregar Sanda — admin., Malovrh Metod — dipl. inž.,

ODHOD

DO ZPT

TOZD PH: Klemen Miha — kop. pom. — upokojen, Devič Miladin — kopač — v JLA, Delič Enez — učnik — v JLA, Avsec Branko —

pom. del. — v JLA, Podlogar Bogdan — učnik — v JLA, Mujkič Mevludin — učnik — samov. prek., Radulović Aleksander — učnik — redna odp., Džaferi Basri — učnik — izključen, Leskovšek Jakob — vozač — izključen, Pilavdič Nazif — pom. del. — izključen, Lokovšek Alojz — učnik — izključen.

TOZD P Ojstro: Murn Jože — kopač — upokojen, Satler Alojz II. — kopač — upokojen, Skale Edi — učnik — upokojen, Antunović Stjepan — zun. del. — JLA, Čidič Ishak — učnik — JLA, Ojsteršek Dušan — učnik — samov. prek., Lapornik Drago — učnik — izključen, Lazič Novo — kop. pom. — izključen.

DS PD Hr.: Primon Andrej — telefonist — upokojen, Kovač Jože — zun. del. — JLA.

TOZD RESD Hr.: Potušek Karel — kovač — umrl, Planinc Miran — pom. del. — v JLA.

TOZD RT: Logar Niško — vozač — pren. v posk. dobi s str. delavca, Bobinac Andrija — kopač — v JLA, Kotnik Maks — vozač — v JLA, Planinc Zvonko — kopač — v JLA, Grebenc Miha — kopač — disc. odpust, Škrbinek Miha — rud. nadz. — upokojen, Mrkalj Razim — vozač — spor. prek., Selimović Memaga — kopač — pren. v posk. dobi s strani DO, Tomažič Ignac — kopač — upokojen, Jakovljevič Franjo — kop. pom. — JLA.

TOZD RESD Trb.: Žibret Miha — strojnik — upokojen, Jurič Miroslav — pom. del. — JLA, Kvas Martin — ključ. — upokojen, Mikanović Draško — elektr. — JLA, Cilenšek Alojz — elektr. — JLA, Jevševar Marjan — elektr. — JLA. TOZD sep. Trb.: Kolobarič Vlado — sep. del. — JLA, Markuljevič Miloš — sep. del. — JLA, Lakič Tripun — sep. del. — JLA, Teržan Boris — sep. del. — JLA, Kljajič Dragan — sep. del. spor. prek., Mrežar Rajko — kontrola tehnološkega procesa — upokojen, Tahirovič Idriz — sep. del. — spor. prek.,

TOZD PJJ: Latifi Hamit — lesni del. — disc. odpust.

TOZD P Ko: Juvan Ferdo — kopač — upokojen, Brvar Jakob —

kopač — upokojen, Keršič Jurij — kopač — upokojen, Vidovič Mijo — kopač — JLA.

TOZD P Ko: Režun Bojan — kopač — poklic gim. tehnik, — v JLA, Baš Jakob — učnik — v JLA, Kandrič Anton — učnik — spor. prek., Kaliope Mirko — kopač-motorovodja — smrtna nezgoda, Kreča Franc — kopač-motorovodja — upokojen, Gazibara Meaz — kopač-motorovodja — JLA, Džafič Muhamed — kopač-motorovodja — samov. prek., Juvan Ivan — kopač-motorovodja — upokojen, Mikelj Jože — kopač-motorovodja — upokojen, Čop Edi — kopač-motorovodja — umrl, Prašnikar Franc XII — kopač-motorovodja — upokojen, Ržišnik Marjan — pritezač pri glavnem jašku — upokojen, Markuš Franc — kopač — upokojen.

TOZD sep. Zag.: Osmanović Šemso — sep. del. — v JLA, Čop Silvo — sep. del. — v JLA, Javoršek Borut — sep. del. — pren. pog. za določen čas, Grešak Martin — sep. del. — upokojen, Ravnikar Ivan — kurjač parnih lokom. sam. prek., Imamović Nihad — sep. del. — pren. pogodbe za dol. čas. DS SS ZPT: Lukančič Vili — vodenje opravil odpreme premoga — spor. prek., Ribič Poldo — izvaj. opravil obračuna OD — upokojena, Tomšič Ivo — ekonom. tehnik — konec pogodbe za določen čas.

DO RGD

TOZD RIG Vozelj Alojz — kopač — upokojen, Trganović Irhan — vozač — samov. prek., Mumič Halil — vozač — samov. prek., Hokič Muharem — pom. kop. — samov. prek., Hevešević Musta — vozač — samov. prek., Radič Nedo — kopač — JLA.

TOZD RIG: Bukvarevič Mevludin — kopač — JLA, Dermota Franc — vozač — samv. prek.

TOZD GRAMAT: Babič Dragan — opek. del. — JLA, Zorič Milan — opekar. del. — samov. prek., Matanović Mira — zlagalka opeke — pren. v posk. dobi s str. del., Cizej Marjan — ključav. spor. prek. Dolar Viktor — elekt. — spor.

prek., Zupan Aleš — fin. knjig. — JLA.

DS SS: Zupan Aleš — fin. knjig. — JLA.

DO IMD
TOZD EIMD: Pogljajen Sašo — el. — JLA.

DO TET

TOZD PEE: Gantar Marjan — pom. del. — JLA.

DS TSO: Jokan Stanislava — operater vhodnih podatkov — spor. prek.

DS ASO: Marot Božo — dipl. politolog — JLA.

PREMESTITVE:

Hribšek Rudi — ključ. — SIMD+RESH Hr., Velikonja Štefan — kopač — SIMD+RESH Hr. Vidmar Milan — vodovod. inst. — SIMD+RESH Hr., Prosenc Ervin — ključ. — SIMD+RESH Hr., Prosenc Peter — strugar — SIMD + RESH Hr., Naglav Jože — pom. del. str. stroke — SIMD+RESH Hr., Borovšak Anton — pom. del. — SIMD+RESH Hr., Topolovec Anton — varilec — SIMD+RESH Hr., Ramovš Franc — jam. učnik — RESH Hr.+PH, Regancin Leopold — kopač — RESH Zag.+P Ko., Kovač Jože — pom. del. — sep. + DS PD Zag.

Ljuba Poznič

REŠTEV NAGRADNE PRVOMI AJŠKE KRIŽANKE

Vodoravno:

KOLA, LASJE, GRB IN ZASTAVA, RAZSTAVA, URH, HK, SEM, OTON, MIŠO, PROSLAVA, BRNIK, ROPRET, PRISTANEK, ANINA, NEVENKA, LABIRINT, ALICE, LICEJ, RT, EZ, LAN, NAPAKA, KOV, CEŠAR, INDO-NEZIJA, ZAROD, CUNE, SIN, AKANT, GONG, IM, TKON, LI, CANKARJEV DOM, OD, IBAR, CZ, PL, OREADA, CERAR, EVI-

AN, EON, SKET, ELEGAN, LO, ELBA, PETRIČ, NOGAVICA, VI, BALIN, EP, VIROLOG, EKONOMIKA, BRA, INSA, PAS, RAVEN, CA, DUET, ZET, ANTIKLINALA, POLDA, OGER, TJULENJ, ČE, AMAI, TAROK, AERO, LA, SB, VK, EL, KOC, MK, KLJUKA, UKOR, RJA, LESK, KODOK, MO, MUNGO, TRATA, AGAVA, TASK, ADAM, GRANIT, URŠLJA GORA, SG, ALENKA, BOR, EARL, VIN, ŠTREKELJ, MREST, KV, JEŽA, OVARIJ, ELIOT, ESKALUP, KAMA, CUNJA, RING, JA,

Navpično:

PERLISTOCEN, IZOTERMA, ŠOK, PRAZNIK DELOVNEGA LJUDSTVA, HRIB, DNO, REGISTER, ANAGRAM, KOSILO, NIAGARA, ROK, GM, ERA, STRAN, BRAVO, KOLO, AKI, LAINE, LA, NIL, CE, GLEJ, ANN, ZAIRE, COPATA, STREL, SVETNIK, VLAGANJE, KRAJEC, EAK, AJACCIO, STURM, ANK, LU, GRM, APANAŽA, ILOK, TIAMIN, KRA, BALA, TN, NEVERKE, AT, ROJ, OBZORNIK, KP, LIKALNIK, BETA, LISTNICA, GALEB, OVJALKA, OS, ANTOINE, ZOR, OA, NEN, JOGURT, ZANKA, KANJON, BONAČ, UDAR, LAV, LORGER, PAM, LESKOVŠEK, ASAM, NIVO, VESELICA, BAKALAVER, ST, IREC, DIDAKTIKA, JR, SI, JAUŠOVEC, MODERNA, PA, TAL, KN, EVROPEJEC, MATI, DOM, UMAG, JUG, AH, RN, SU, ČEBULA, KOŠOVEL, EKRAN, PREDIVO, KRIŽAI, TATRE, ATA, KR, ANAPA.

ŽREB JE ODLOČIL

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 8. maja na objavljeno nagradno križanko Ob 1. maju skupno 19 rešitev. Med reševalce, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrada: Ivan Vukovič, Opekar-na 31 a, 61420 Trbovlje;

2. nagrada: Natalija Umek, Polje 29, 61410 Zagorje

3. nagrada: Nevenka Tomšič, Kiso-vec 71 d, 61412 Kisovec.

Vsem trem nagrajencem čestitamo!

Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

IZPOSOJENE ISKRICE

Kot pisana roža brez vonja so lepe besede, ki jim ne sledijo enaka dejanja. (Dhammapada)

Najbolj neprijetno pri človekovi preteklosti je dejstvo, da je drugi ne pozabijo tako hitro.

(Battista)

Kolo preteklosti vas ne pripelje nikamor...

(Gorki)

Nujno je znati dobro govoriti, tako nujno kot imeti čiste nohte.

(Prevost)

Pomemben je le prvi korak.

(Deffand)

Umetnost kuje verze, srce je pesnik.

(Chenier)

Naj vas ne skrbi, kaj si ljudje mislijo o vas, ker ne razmišljajo o vas, pač pa o tem, kaj si vi mislite o njih.

(N. N.)

Filozofija ima podobno kot medicina veliko mamil, malo dobrih zdravil in skoraj nič posebnega.

(Champfort)

Tisti, ki imajo zlo v srcu, na ustih pa zapeljive besede, so podobni vrču z nektarjem polnim strupa.

(Lalita Vistara)

Slika je poezija, ki jo vidimo, namesto da bi jo občutili in poezija je slika, ki jo občutimo, namesto da jo vidimo.

(Da Vinci)

Oče velja več kot stotina učiteljev.

(Herbert)

Resnična popolnost človeka ni v tem, kar ima, ampak v tem, kar je.

(Wilde)

Navsezadnje je najvišji cilj civilizacije razvoj človekove osebnosti.

(Carrel)

HUMOR

Meta pride od frizerja. Mož takoj opazi novo frizuro in pravi: — Ali me ne boš vprašala, če mi je frizura všeč? Dragi mož, ali si ti kaj boljši? Postajaš plešast, pa me nič ne vprašaš, če sem jaz za to!

— □ —

Žena kar naprej sprašuje moža, kakšna je nova tajnica. — Je lepa, je postavna? — Prosim, žena, prenehaj! zarjove mož nanjo. Imam že tajnice dovolj, ko me ves ljubi dan sprašuje, če si ti lepa.

— □ —

Pomisli, Francelj. Pred nekaj meseci je prišel v naše podjetje neki važič in rekel, da bo poskrbel, da bo v Tozdu malo več življenja. — In kaj je sedaj iz tega? — Še vprašaš? Tri so noseče!

— □ —

Alenka pravi svoji mami: — Otroka pričakujem — Kdo pa je oče? Nekdo iz pisarne, kajne? Zaupaj mi njegovo ime, prosi mama — Tega sicer ne vem, prepričana pa sem, da to ni tovariš Lojze, njega na novoletni zabavi ni bilo.

— □ —

— Tovariš gostilničar, dajte no vašemu psu kaj več jesti! Poglejte, kako mi ločeno gleda v moj krožnik! — Saj ni lačen, pravi gostilničar, samo vi jeste z njegovega krožnika!

— □ —

Sodnik sprašuje obtoženega Naceja: — Vi ste imeli že včasih opravka s policijo, kajne? — O, seveda, tovariš sodnik. Ampak nisem vedel, da je policija na tako slabem glasu, da mi zdaj to očitata!

— □ —

— Dragi, včasih si bil bolj nežen z menoj, pravi žena možu. Vedno si me vzel v svoje roke! — Ja, včasih, zabrunda mož, — samo od takrat mi roke niso več zrasle!

Kuhar se po nesreči zbudi v bolnišnici in vpraša: — Kje pa sem? Sem že med angelčki? — Ne, ne, ga pomiri žena, — jaz sem še vedno poleg tebe!

— □ —

Ko so imeli v Tozdu vajo NNNP je vodja vaje dejal: — Takoj, ko zatuli sirena, morate izprazniti pisarne, vsaj tako hitro, kot to storite ob dveh.

— □ —

Tone pride iz gostilne z ogromno buško na glavi. Žena ga vpraša, kaj si je naredil. — Ah, Janez vedno tako maha v gostilni, kadar govori, sem mu dal pa kol v roke!

— □ —

— Kako dolgo že delaš tukaj kot avtomehanik? — Odkar mi je šef zagrozil, da me bo odpustil.

Marinka Strniša

— □ —

V zadnji številki glasila »Srečno« sem pod rubriko »Humor« napisal tale nasvet:

»Špinača ima, ali vsebuje veliko železa, ki ga telo potrebuje za kosti. Zato špinačo pognojimo s starim železom, ki ga zakopljemo okrog nje, posebno se obnesejo stari zarjaveli »šinegli«, ki smo jih populili s »švelerjev«.

Nato sem dobil pisemce in v njem tole pesmico, ki bo mogoče tudi vam prav prišla:

»V »Srečno« bral sem tvoje branje in nasvete za sejanje, za koren debele vrste, zelenjav, sadike čvrste. Najbolj všeč mi je špinača, ker zlo zdrava je jedača, polna močnega železa, kdor jo je, je čvrst kot breza. Da ti bolje bo storila, se posluži navodila: v sredo petelca špinače, ali pa kako drugače, ta »šinegl« si zabij, dobro z vodo ga zalij, boš pridelal tolk' železa, tudi ti boš čvrst kot breza«.

Priloga lepega zarustanega »šinegla«.

In sedaj dragi Pif se bova na jedla špinače, da bova še bolj čvrsta kot breza, taka, kot je naprimer Popaj.

— □ —

— Kaj pa tako vpijete, saj se vašega bolnega zoba še dotaknil nisem, pravi zobozdravnik pacientu.

— To je že res, toda vi stojite na mojem kurjem očesu.

Tako na skupni seji smo sklenili, da v letošnji poletni tej sezoni Počivavšek v »Kozolcu« točil bo le črno pivo Kozlovo.

— □ —

Meterološka:

Junij, julij in avgust
ženske bolj pri miru pust,
oktober pa je spet dober.

Milan Kovač

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetske kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Rudi Kreže. Glasilo ureja uredniški odbor; Jože Skrinar, Hinko Jazbec, Matjaž Cerovac, Ivan Gorobinko, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik, Tine Lenarčič (urednik). Naklada 3400 izvodov.

Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije št. 421.1/74 z dne 9. 1. 1974 spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Tisk KTL—TOZD TIKa Trbovlje

Pif